

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Τεύχος 8-9

Περιοδική εκδοτική πρωτοβουλία
για την προώθηση
της Αντιθεσμικής-Αντισυναινετικής Αναρχικής δράσης

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

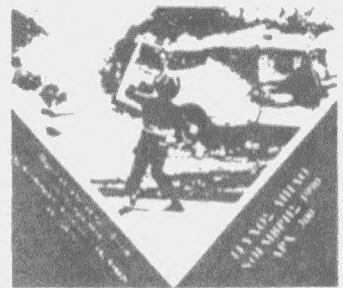
Τεύχος 1

Παραγωγή εκδοτικού προγράμματος
για την Ελλάδα
της Αντάρτικης, Ανταρσιακής, Αρμόνης Δύσης

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Τεύχος 2-3

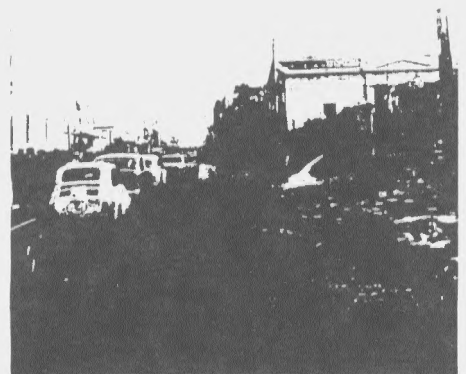
ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Τεύχος 4

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Τεύχος 5

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Τεύχος 6

ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ

Τεύχος 7

Εισαγωγή

Το αναδιαρθρωτικό σχέδιο της κυριαρχίας, για τη διαιώνιση της εκμετάλλευσης και την επέκταση της καταπίεσής της πάνω στους ανθρώπους, βρίσκεται σ' εξέλιξη. Προωθούν το «ανθρώπινο» προσωπείο τους παγκόσμια, ώστε να ξεγελάσουν τους καταπιεσμένους και να διευθετήσουν, όσο γίνεται πιο αποτελεσματικά γι' αυτούς, τα ανταγωνιστικά, εν μέρει, αλλά πάντα κοινά στην ουσία συμφέροντά τους. Άλλωστε κι η αλλαγή στην πολιτική διαχείριση από τους εξουσιαστές του ΠΑΣΟΚ εντάσσεται στο προαναφερόμενο σχέδιο και στην ανάγκη για κοινωνική συναίνεση στις επιλογές και κινήσεις των κυρίαρχων.

Για να αντιμετωπίσουν τις αδυναμίες ως προς το υφαινόμενο κι επανεξεταζόμενο διαρκώς σχέδιο εκμετάλλευσης και καταπίεσης, οι κυρίαρχοι ξαναχρησιμοποιούν με ιδιαίτερη προσοχή παραμέτρους της ιδεολογίας της κυριαρχίας, όπως τον ΕΘΝΙΚΙΣΜΟ. Έχοντας ως στόχο αυτό που πάντα τρέμαν και τρέμουν, το ανεξέλεγκτο στοιχείο και το φόβο της κοινωνικής επανάστασης, προκαλούν τόσο τις πολεμικές συρράξεις στο Γιουγκοσλαβικό χώρο, όσο και την εθνικιστική έξαρση στις Ανατολικές χώρες.

Η επιλογή τους δεν είναι τυχαία. Προσπαθούν μέσω των συγκρούσεων κι ευρύτερων μετακινήσεων ανθρώπων να «παγώσουν» τις κοινωνικές εξελίξεις, να «αναμορφώσουν» κοινωνικά κομμάτια με ευνοϊκό γι' αυτούς τρόπο ώστε να ξεπεραστούν οι ανταγωνιστικές προς την κυριαρχία στάσεις των κομματιών αυτών.

Η υποκρισία και δολοφονικότητα των σχεδίων τους είναι φανερή καθώς απ' τη μια ξανατεντώνουν το λάστιχο του εθνικισμού προσπαθώντας να βάλουν τους καταπιεσμένους ν' αλληλοεξοντωθούν κι από την άλλη μιλούν για μια «νέα» ταυτότητα, για την «ευρώπη των λαών», για «αρμονική συνεργασία», ακριβώς γιατί τα προβλήματά τους, που οι ίδιοι δημιουργούν, τους οδηγούν σε κοινή αντιμετώπιση.

Στην προσπάθεια αυτή, σπουδαίο ρόλο παίζει και ο στρατός ως μηχανισμός και όργανο του κράτους που, ενεργώντας πάντα σαν κομμάτι του, διεκπεραιώνει τις πολεμικές συγκρούσεις που θα εξυπηρετήσουν μακροχρόνια την κυριαρχία.

Απέναντι στις επιλογές τους, η αντίσταση των ανθρώπων είναι διαρκώς φανερή αλλά και επίπονη. Γίνεται ακόμα πιο επίπονη και δύσκολη καθώς διάφορα ιδεολογήματα που δημιουργούνται και πλασάρονται από τους εξουσιαστές, εγκλωβίζουν σε μερικές και δυσλειτουργικές προσπάθειες και πρακτικές. Ένα απ'

αυτά τα ιδεολογήματα είναι και ο Διεθνισμός, ο οποίος αποτελώντας αναπόσπαστο μέρος της Μαρξιστικής θεωρίας και ιδεολογίας, προσπάθησε κι ως ένα βαθμό τα κατάφερε να «δεθούν» κατά το παρελθόν οι αγωνιζόμενοι με την αποδοχή των εθνοτήτων. Χιλιάδες αγωνιζόμενοι κι ανάμεσά τους και Αναρχικοί, μπλέχτηκαν στα γρανάζια του κι οδηγήθηκαν στη διαστρέβλωση κι αποτυχία των αγώνων τους. Ενάντια στο Διεθνισμό και στην άλλη κακέκτυπη εκδοχή που προτείνουν οι μαρξιστές, τον αντιεθνικισμό, η επιλογή των αγωνιζόμενων δεν μπορεί παρά να είναι ο αδιαμεσολάβητος ολικός αγώνας. Η ανάδειξη της ουσιαστικής καθαρότητας του αναρχικού λόγου και πρακτικής είναι η μόνη που μπορεί τόσο να απεγκλωβίσει από τις μερικές και άρα επιβοηθητικές προς την κυριαρχία απόψεις όσο και να συμβάλλει ουσιαστικά στην προσπάθεια για την ολοκληρωτική καταστροφή του κράτους.

Επιμένουμε, λοιπόν, μέσα στις συνθήκες του Κοινωνικού Πολέμου να κινούμαστε και στην κατεύθυνση συμβολής στην ανάδειξη απόψεων κι αντιλήψεων μέσα από το πρίσμα της κοινωνικής απελευθερωτικής λειτουργικότητάς τους.

Γιατί οι αναρχικές απόψεις κι αντιλήψεις δεν αποτελούν άλλο ένα θερμοκήπιο θεωρίας και ιδεολογημάτων.

Γιατί έρχονται με την ειλικρίνεια και την σαφήνεια τους ΚΑΙ για ν' αντιπαρατεθούν με την αδιάλλακτη δυναμική τους απέναντι σε κάθε πολιτικόλογία και κάθε μορφής εξουσιαστική σαπίλα.

Ο αγώνας ενάντια στο κράτος — και θα πρέπει αυτό να ξαναειπωθεί — σαφώς και είναι άμεσα συνυφασμένος με τη διαρκή αντικρατική εξεγερτική πρόταση. Η δημιουργικότητα της αντικρατικής βίας και δράσης είναι αυτή που μπορεί απ' άκρη σ' άκρη της γης να καταστρέφει τα σχέδια της κυριαρχίας σαν χάρτινους πύργους. Οι καιροί οπωσδήποτε είναι δύσκολοι αλλά ιδιαίτερα για τους κρατιστές είναι δυσοίωνοι καθώς η Αναρχία και οι εξεγέρσεις που έρχονται εγγυούνται την εξαφάνισή τους.

Ιούνιος 1994

Συσπείρωση Αναρχικών
Αναρχική Παρέμβαση

ΥΓ1: Υπενθυμίζουμε απλά ότι η συγκεκριμένη προσπάθεια είναι ανοικτή σε συλλογικότητες ή άτομα που θέλουν να συμβάλουν στην ίδια κατεύθυνση.

ΥΓ2: Σίγουρα ο όγκος των ζητημάτων στα οποία αναφερόμαστε δεν θα μπορούσε να εξαντληθεί ικανοποιητικά σ' ένα και μόνο τεύχος. Γι' αυτό κι επιφυλασσόμαστε...

Φυλή - Έθνος - Κράτος

Α) Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΦΥΣΙΚΟ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Οι άνθρωποι είναι αναπόσπαστο κομμάτι του φυσικού περιβάλλοντος. Αποτελούν προϊόν της σύνθεσης διαφόρων συνθηκών και λειτουργιών, οι οποίες βρίσκονται σε διαρκή κίνηση και μεταβολή πάνω στον πλανήτη.

Αυτή είναι μια πραγματικότητα την οποία δεν μπορούμε και δεν θα πρέπει να την αγνοήσουμε.

Έτσι, από τη στιγμή που σκοπεύει κανείς να αναφερθεί στην πορεία που ακολούθησαν οι άνθρωποι, αφ' ότου άρχισαν να διαμορφώνονται σαν τέτοιοι πάνω στον πλανήτη, θα πρέπει να πάρει απαραίτητα υπ' όψιν του και τις μεταβολές που έγιναν σ' όλη τη γη σε εκτεταμένα χρονικά διαστήματα. Αυτές οι μεταβολές, οι οποίες μετριοούνται σε εκατομμύρια χρόνια, επηρέασαν και —στις περισσότερες περιπτώσεις— καθόρισαν με αποφασιστικό τρόπο την πορεία του ανθρώπινου γένους.

Οι άνθρωποι, λοιπόν, αποτελώντας συστατικά του γήινου κόσμου, είναι επόμενο, από τη στιγμή της εμφάνισής τους πάνω στον πλανήτη, να συνυπάρχουν αλλά και να προσδιορίζονται από τις εκάστοτε συνθήκες αλλά και από τις οποιεσδήποτε μεταβολές βρίσκονται σε εξέλιξη γύρω τους.

Είναι σημαντικό να διευκρινιστεί πως, όταν αναφερόμαστε στο φυσικό περιβάλλον, θα πρέπει να το αντιλαμβανόμαστε με την πλέον πλατειά έννοιά του συμπεριλαμβάνοντας όλους τους παράγοντες που το συνιστούν και όχι μόνο τους γεωλογικούς ή κλιματολογικούς.

Γεγονός παραμένει, ακόμα —και προφανώς σχετίζεται με όσα αναφέρθηκαν παραπάνω— πως ο πλανήτης δεν είχε ανέκαθεν την παρούσα μορφή του, ούτε βρισκόταν στην κατάσταση που τον βλέπουμε σήμερα. Χρειάστηκαν, όπως ειπώθηκε, εκατομμύρια χρόνια για να διαμορφωθεί η σημερινή εικόνα του, η οποία είναι απολύτως βέβαιο πως μερικές δεκάδες χιλιάδες χρόνια αργότερα θα έχει και αυτή μεταβληθεί κ.ο.κ.

Ανυπολόγιστος αριθμός από διάφορες μορφές οργανισμών εμφανίστηκε στη διάρκεια αυτής της πολύχρονης πορείας του πλανήτη. Άλλοι απ' αυτούς τους οργανισμούς, που εμφανίστηκαν, στη συνέχεια μετασχηματίστηκαν κι άλλοι εξαφανίστηκαν. Μέσα σε μια τέτοια φυσική διεργασία σχηματοποιήθηκε και εν συνεχεία διαμορφώθηκε το ανθρώπινο είδος, του οποίου η διάρκεια ζωής με τα σημερινά —ή παραπλήσια προς αυτά— χαρακτηριστικά σαφώς ξεπερνά το ένα εκατομμύριο χρόνια.

Ανεξάρτητα, πάντως, από το σε ποιο ή ποια σημεία της γης και με ποια χαρακτηριστικά εμφανίστηκε το ανθρώπινο γένος, εκείνο που έχει σημασία είναι πως διαμορφώθηκε σε σχέση με τις συνθήκες στις οποίες βρέθηκε και ακολούθησε κι αυτό τη φυσική πορεία που είχαν και διάφοροι άλλοι οργανισμοί. Κατά τον ίδιο τρόπο με τους υπόλοιπους οργανισμούς, οι άνθρωποι, μολοντί αποτελούν ένα γένος, εν τούτοις παρουσιάζουν διαφορές μεταξύ τους.

Είναι γνωστό πως στις χαρακτηριζόμενες σαν πρώτες περιόδους εμφάνισης των ανθρώπων στον πλανήτη, όπως κι αν ονομαστούν αυτές, βρισκόταν σε εξέλιξη μια τεράστιας έκτασης μεταβολή των γεωολογικών και κλιματολογικών συνθηκών στον πλανήτη.

Χωρίς να σημαίνει πως οι φυσικές συνθήκες παραμένουν αμετάβλητες, είναι φανερό και κοινά αποδεκτό πως από κάποια στιγμή και για συγκεκριμένες χρονικές περιόδους υπάρχει μια σχετική σταθερότητα σε κλιματολογικό και γεωγραφικό επίπεδο.

Οι άνθρωποι οσάκις βρίσκονταν μέσα στη δίνη των εκτεταμένων και έντονων γεωολογικών, γεωγραφικών, κλιματολογικών και γενικότερων φυσικών μεταβολών που πραγματοποιήθηκαν στον πλανήτη, αναγκάζονταν, για μεγάλα χρονικά διαστήματα, να μετακινούνται από το ένα μέρος στο άλλο. Οι μετακινήσεις αυτές είναι δύσκολο να θεωρήσουμε πως γινόνταν με ατομικό τρόπο.

Είναι γεγονός πως εξ αιτίας των ιδιαίτερων συν-

θηκών που επικρατούσαν, (όπως σεισμοί, συνεχείς εκρήξεις ηφαιστειών, καταποντισμοί και μετακινήσεις τεράστιων γεωγραφικών εκτάσεων, παγετώνες αλλά και έντονες μεταβολές στις κλιματολογικές συνθήκες κ.λπ.), κάθε ατομική προσπάθεια είχε τις μεγαλύτερες πιθανότητες της αυτοκαταστροφής. Αυτός είναι ένας σημαντικός λόγος για τον οποίο θα πρέπει να αποκλείσουμε την μεμονωμένη δραστηριοποίηση, σαν κανόνα, έχοντας, παράλληλα, υπ' όψη μας πως το ανθρώπινο γένος είναι αποδεδειγμένα αγελαίο.

Οι ανθρώπινες ομάδες μπόρεσαν να αντιμετωπίσουν αυτές τις φυσικές μεταβολές και μετασχηματισμούς, μέσα από μια διαρκή και σκληρή προσπάθεια για επιβίωση αλλά και συνύπαρξη με το φυσικό τους περιβάλλον.

Θα πρέπει ακόμα να ειπωθεί, πως όλες οι πραγματοποιούμενες φυσικές διεργασίες δεν ήταν απόλυτα ανταγωνιστικές προς τον άνθρωπο. Κι αυτό όχι μόνο γιατί του πρόσφεραν, σε αρκετές περιπτώσεις, τις δυνατότητες προσαρμογής στις διαμορφούμενες καταστάσεις, συμβάλλοντας, ταυτόχρονα, στην ανάπτυξη των δυνατοτήτων του, αλλά και επειδή, σε τελική ανάλυση, μπόρεσαν μέχρι σήμερα να δημιουργήσουν ένα σχετικά σταθερό περιβάλλον και όλες εκείνες τις συνθήκες που θα του επέτρεπαν όχι μόνο να επιβιώσει αλλά και να μπορεί να δημιουργεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την διαβίωσή του.

Η φυσική, λοιπόν, διεργασία μπόρεσε τελικά να διαμορφώσει τις δυνατότητες για την έντονη πλέον παρουσία του ανθρώπινου γένους πάνω στον πλανήτη, μέσα από πολυποίκιλες και καθοριστικές γενετικές διεργασίες αλλά και προκρίνοντας τους όρους ύπαρξής του.

Αυτή ήταν, τελικά, που έδωσε τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα είδη (όσον αφορά τα ιδιαίτερα γνωρίσματα) του ανθρώπινου γένους. Γεγονός το οποίο αποτελεί μία αμείλικτη πραγματικότητα την οποία δεν μπορεί να αντιμετωπίσει η μεταφυσική κι ανθρωπίνη συλλογιστική, σύμφωνα με την οποία ο άνθρωπος είναι δημιουργήμα κάποιας θεότητας.

Έχουμε λοιπόν, πίσω μας μια ολόκληρη πραγματικότητα φυσικών διεργασιών οι οποίες έδωσαν τη δυνατότητα όχι μόνο στη εμφάνιση και ύπαρξη του ανθρώπινου γένους αλλά και σε όλες τις διαφοροποιήσεις οι οποίες εκδηλώθηκαν παράλληλα και συνέβαλαν στη δημιουργία των ειδών.

Πρόκειται για τις διαφορές στο χρώμα του δέρματος και σε ορισμένες συνθήκες οι οποίες πηγάζουν από τις διαφορετικές φυσικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν μακρόχρονα και επέδρασαν σημαντικά στα βασικά γενετικά χαρακτηριστικά του ανθρώπινου γένους.

Σε κάθε περίπτωση, όλα αυτά δεν εξαλείφουν, ούτε υποβαθμίζουν στο ελάχιστο το γεγονός της ουσιαστικής και καταλυτικής σχέσης του ανθρώπου με το φυσικό του περιβάλλον, αλλά αντίθετα την υπερτονίζουν και την κάνουν ευδιάκριτη και αδιαμφισβήτητη.

Αυτή η οργανική και λειτουργική σχέση του αν-

θρώπου με το περιβάλλον ήταν που μέσα σε μια ολόκληρη πορεία μπόρεσε να τον κάνει να νοιώθει ένα απέραντο σεβασμό προς τη φύση και ό,τι βρισκόταν γύρω του. Δεν είναι καθόλου παράξενο που οι άνθρωποι έκφρασαν αυτή τους τη σχέση με χιλιάδες μύθους και δοξασίες προσπαθώντας να τη διατηρήσουν άβυστη και λειτουργική για τους απογόνους τους.

Μολονότι είναι πλέον βέβαιο, πως όλα αυτά έκφραζαν παράλληλα και τον τρόπο με τον οποίο γινόταν αντιληπτή η πραγματικότητα που επικρατούσε, εντούτοις δεν θα πρέπει να παραγνωρισθούν γιατί δείχνουν το πόση σημασία δίνονταν στις καταστάσεις που αναπτύσσονταν γύρω τους. Αυτές επιχειρούσαν να εξηγήσουν με αφαιρέσεις από την πραγματικότητα και συμπληρώνοντας με νοητικό τρόπο τα όσα δεν τους επέτρεπαν οι συσσωρευμένες μέχρι τότε γνώσεις τους να ερμηνεύσουν με αυθεντικό τρόπο.

Χρειάστηκε πολύς χρόνος για να κατανοηθεί το γεγονός πως η φύση δεν ήταν ανταγωνιστική, να ξεπεραστεί η εχθρότητα που στηρίζονταν στην άγνοια και στον συνακόλουθο φόβο και να αρχίσει η βαθμιαία αποκατάσταση μιας ισορροπίας που πηγάζει από τον αλληλοσεβασμό αλλά και από την ουσιαστική κατανόηση πως ο ανταγωνισμός μπορεί να οδηγήσει στη στέρηση και την αλληλοκαταστροφή.

Είναι, σίγουρο, πως ο άνθρωπος χρειάστηκε να αντιμετωπίσει ιδιαίτερα έντονες καταστάσεις και δυσκολίες μέχρις ότου κατανοήσει πως το ψάρεμα, κατά την εποχή της αναπαραγωγής των ψαριών, του αφαιρούσε τη δυνατότητα να αποκομίζει την απαραίτητη ποσότητα για τη διατροφή του, γεγονός που τον οδηγούσε στη στέρηση και στη μετακίνηση σε άλλη περιοχή. Το ίδιο δύσκολα, αλλά συνάμα και δημιουργικά, αντιλήφθηκε πως η σύγκρουση της αγέλης του με κάποια άλλη, θα μπορούσε να αποσοβηθεί από τη στιγμή που θα μπορούσαν να συνυπάρξουν ζώντας από τα αγαθά που τους παρείχε ο φυσικός χώρος στον οποίο συμβρέθηκαν και άρα να συμβιώσουν.

Πρόκειται για ένα σημαντικό βήμα στην πορεία του ανθρώπινου γένους όπου η αμοιβαιότητα των σχέσεων και η αλληλοβοήθεια μεταξύ των μελών μιας ανθρώπινης ομάδας επεκτείνεται σε σχέση και με άλλες παρόμοιες ομάδες.

Οπωσδήποτε, δεν θα μπορούσαμε να ισχυρισθούμε πως όλη αυτή η πολύπλοκη και πολύχρονη διεργασία ήταν ειρηνική. Αντίθετα ήταν βίαιη και εξοντωτική αλλά συνάμα δημιουργική. Οι διάφορες ομάδες ανθρώπων που έφτασαν πολλές φορές στο σημείο της αλληλοεξόντωσης οδηγήθηκαν σε τέτοιες ενέργειες μέσα σε συνθήκες άγνοιας, αγριότητας και προσπάθειας για την επιβίωση. Αλλά, ακόμα και σε αυτές τις περιπτώσεις το κυρίαρχο στοιχείο ήταν η δυνατότητα ανάπτυξης των δυνατοτήτων τους, κάτι που το αντλούσαν από το φυσικό τους περιβάλλον και από την πείρα που αποκτούσαν απ' αυτό και σε σχέση με αυτό.

Σ' αυτή την άγρια προσπάθεια για την επιβίωση, συνέβη πολλές φορές οι άνθρωποι να έχουν την εύνοια της φύσης που εκδηλώνονταν μέσα από αντιθετικές

συνθήκες. Έτσι, γι' άλλες ομάδες ανθρώπων δημιουργήθηκαν ευνοϊκές συνθήκες (όπως για παράδειγμα γι' αυτές που πέρασαν τον Βερίγγειο πορθμό και όχι μόνο βρήκαν τις κατάλληλες συνθήκες για τη διαβίωσή τους αλλά και τις διαμόρφωσαν με τον καλύτερο γι' αυτούς τρόπο) και για άλλες οι πραγματοποιούμενες φυσικές μεταβολές είχαν καταστροφικά αποτελέσματα σε τέτοιο βαθμό ώστε να εξαφανισθούν ολοκληρωτικά.

Όπως και νάχει το ζήτημα, ο άνθρωπος συνολικά μετρά την ύπαρξή του, μέσα από τις δυσκολίες ή ευνοϊκές συνθήκες οι οποίες απορρέουν μέσα από το φυσικό του περιβάλλον, σε εκατομμύρια χρόνια. Σ' όλο αυτό το διάστημα η διαφοροποίηση και διαμόρφωσή του σ' αυτό που ονομάζουν άνθρωπο ο έμφρων (*Homo Sapiens*) είναι ομολογουμένως αρκετά περίπλοκη. Εν τούτοις, ακόμα και αυτή η ονομασία θα πρέπει να αντιμετωπισθεί με σημαντική επιφύλαξη δεδομένου πως είναι δυνατόν να οδηγήσει σε σημαντικά λαθεμένους δρόμους και παράλογους διαχωρισμούς.

Β) Η ΔΙΑΡΚΗΣ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΗ Απ' όσα αναφέρθηκαν προηγούμενα γίνεται φανερό πως η πορεία διαμόρφωσης του ανθρώπινου γένους συναρτάται με δύο βασικά χαρακτηριστικά, την **μετακίνηση** και την **εγκατάσταση** σε κάποιο σημείο για ορισμένο χρονικό διάστημα.

Είναι αναμενόμενο, οποιοσδήποτε βρίσκεται σε ένα περιβάλλον που μεταβάλλεται με γρήγορους ρυθμούς να είναι υποχρεωμένος σε διαρκή μετακίνηση προκειμένου να αποφύγει τις ανταγωνιστικές συνθήκες οι οποίες προκύπτουν δημιουργώντας κινδύνους για την ύπαρξή του.

Τα διάφορα είδη του ανθρώπινου γένους στην αρχή της ύπαρξής τους βρέθηκαν στη δίνη των τεράστιων φυσικών μεταβολών, όπως είπαμε, γεγονός που δεν τους επέτρεπε την πολύχρονη εγκατάσταση σε ένα ορισμένο σημείο της γης.

Αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο που θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν δεδομένου πως με αυτό τον τρόπο όχι μόνο αποφεύχθηκαν οι δυσάρεστες καταστάσεις που δημιουργούνταν από τις φυσικές μεταβολές, αλλά δόθηκε η δυνατότητα να πραγματοποιηθούν οι σημαντικές γενετικές διεργασίες, λόγω των αλληπάλληλων προσμίξεων που επήλθαν ανάμεσα σε διάφορες ομάδες.

Είναι κοινά αποδεκτό πως μια κλειστή ομάδα ανθρώπων φθείρεται βιολογικά. Η δυνατότητα αποφυγής μιας τέτοιας πραγματικότητας υπάρχει μόνο στο βαθμό που επέρχεται η **ανανέωση** και **συμπλήρωση** των βιολογικών χαρακτηριστικών μέσα από γενετικές προσμίξεις.

Παραμένοντας για λίγο στην τεράστια σημασία που έχει η γενετική μεταβολή μέσω αλληπάλληλων προσμίξεων και βασισμένοι στο πραγματικό γεγονός της άμεσης σχέσης του ανθρώπου με το γήινο φυσικό περιβάλλον βλέπουμε πως η θεοκρατική αντίληψη της προέλευσης του ανθρώπου από μια και μόνο κατεύθυν-

ση, από έναν «κλώνο», είναι μια απάτη, ένα κατασκευάσμα μιας εξουσιαστικής, ιεραρχικής, αρρωστημένης κι αντιανθρώπινης πρόθεσης.

Για τον ίδιο λόγο, η ιδεολογία που υποστηρίζει και τη διατήρηση μιας τέτοιας καθαρότητας δεν είναι μόνο μια απάτη αλλά και μια κατασκευή που είναι άσχετη με την πραγματικότητα.

Ένα ακόμα χαρακτηριστικό σημείο είναι αυτό της ύπαρξης κατά αγέλες. Μέσω αυτού μπόρεσαν να αντιμετωπισθούν οι δυσκολίες αλλά και να δοθεί μεγαλύτερο έδαφος στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας των ανθρώπων.

Η δημιουργικότητα αυτή παραμένει ένα από τα σύμφυτα χαρακτηριστικά του ανθρώπου μαζί με τη βία και την ελευθερία. Ιδιαίτερα σ' αυτό το τελευταίο ζήτημα θα πρέπει να επιμείνουμε τονίζοντας πως η **ελεύθερη ανθρώπινη φύση ήταν συνυφασμένη με τη δημιουργική βιαιότητα**, από την πρώτη στιγμή της ύπαρξης του ανθρώπινου γένους πάνω στον πλανήτη. **Μια βιαιότητα η οποία αν δεν ήταν σύμφυτη στον άνθρωπο θα είχε σαν αποτέλεσμα την άμεση καταστροφή του εφ' όσον θα τον καθιστούσε ανίκανο να ανταπεξέλθει στις αντίξοες συνθήκες που τον περιέβαλαν.**

Μόνο στο βαθμό που θα κατανοηθούν αυτές οι πραγματικότητες μπορεί να γίνει αντιληπτό πως οι άνθρωποι μπόρεσαν να αντιμετωπίσουν τις τεράστιες δυσκολίες που τους παρουσιάζονταν. Αυτά ήταν τα σημαντικότερα εφόδιά τους κι εξακολουθούν να έχουν την μεγαλύτερη βαρύτητα μέχρι σήμερα, ιδιαίτερα, μάλιστα, αν ληφθεί υπ' όψιν η καταστροφική βία η οποία ασκείται πάνω στο ανθρώπινο γένος, μέσω της ύπαρξης της κυριαρχίας.

Αναφερθήκαμε στην ύπαρξη των ανθρώπων κατά αγέλες όχι μόνο γιατί είναι ένα αναμφισβήτητο γεγονός αλλά και επειδή αποτελεί τον καθοριστικό τρόπο ύπαρξης των ανθρώπων για μεγάλα χρονικά διαστήματα κατά τα οποία βρίσκονταν σε μια κατάσταση διαρκούς μετακίνησης. Η κατά μόνας διαβίωση μέσα σε τέτοιες συνθήκες θα πρέπει να θεωρηθεί σαν αποτέλεσμα μιας ευτυχούς σύμπτωσης καταστάσεων, της οποίας η διάρκεια υπήρξε, ούτως ή άλλως, βραχύβια και εξαιρετική.

Είναι αξιοσημείωτο να τονισθεί πως η μεμονωμένη διαβίωση αποτελεί πρόσφατο φαινόμενο το οποίο είναι δυνατό να προκύψει μέσα σε συνθήκες όπου το φυσικό περιβάλλον την επιτρέπει, εξ αιτίας της σχετικής σταθερότητας των φυσικών φαινομένων. Εκτός, όμως, από τις δυνατότητες που παρέχει το περιβάλλον δεν θα πρέπει να λησμονηθούν και οι ιδιαίτερες ικανότητες και γνώσεις που έχουν συσσωρευθεί στον άνθρωπο και οι οποίες τον βοηθούν να αξιοποιήσει όλη την μακρόχρονη εμπειρία του.

Μ' όλα αυτά που κατατίθενται δεν επιχειρείται να υποβαθμισθεί το στοιχείο της ατομικότητας και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που υπάρχουν σε κάθε άνθρωπο ξεχωριστά, αλλά αντίθετα να επισημανθεί πως η συνύπαρξη, της κάθε μιας ατομικότητας με άλλες, δημιουργεί μια σύνθεση μέσα από την οποία οι δια-

φοροποιήσεις εξακολουθούν να συνυπάρχουν διαμορφώνοντας σε άλλες περιπτώσεις δημιουργικές καταστάσεις και γεγονότα και άλλοτε, πάλι, αποσυνθετικές και μη λειτουργικές.

Δεν θα πρέπει βέβαια να θεωρηθεί πως αυτή η μετακίνηση απέκλειε την δυνατότητα παραμονής για ορισμένο χρονικό διάστημα σε κάποια περιοχή. Αντίθετα θα πρέπει να θεωρηθεί πως η παραμονή εξαρτιόταν αποκλειστικά από τις δυνατότητες επιβίωσης της αγέλης.

Η μετακίνηση, λοιπόν, βρίσκεται σε συνάρτηση με τη μορφή της αγέλης. Η εγκατάσταση από την άλλη, προσδίδει τα χαρακτηριστικά της **κοινότητας** με τη στοιχειώδη τουλάχιστον μορφή της.

Στο βαθμό που η δυνατότητα παραμονής σε κάποια περιοχή αρχίζει να διαμορφώνεται τότε μπορούμε να μιλήσουμε για στοιχεία κοινότητας τα οποία αρχίζουν να αναδεικνύονται και να δημιουργούνται μέσα στην αγέλη.

Έχοντας τη δυνατότητα να προσδιορίσουμε τα ωφέλιμα στοιχεία της μετακίνησης, για τον ίδιο λόγο δεν θα πρέπει να λησμονήσουμε τα σημαντικά πλεονεκτήματα της εγκατάστασης.

Αν η μετακίνηση υπήρξε ένας ουσιαστικός τρόπος μέσα από τον οποίο μπόρεσε να λυθούν κατά βάση τα ζητήματα των διάφορων κινδύνων και η επιβίωση, η κατά περιόδους εγκατάσταση σταθεροποίησε κάποια χαρακτηριστικά πολύ σημαντικά για την κατοπινή πορεία του ανθρώπινου γένους: **την κοινότητα**.

Η πραγματικότητα της κοινότητας είναι πρωταρχικά συνδεδεμένη με την παραμονή σε τόπο ο οποίος καθορίζει και ένα προσδιορισμένο τρόπο διαβίωσης ο οποίος αποσπάται βαθμιαία από τα διάφορα συμπτωματικά στοιχεία που ενυπάρχουν στην μετακίνηση με την πρωταρχική της διάσταση.

Φυσικά δεν μπορούμε να μιλάμε για μια αυτόματη κι ολοκληρωτική αποσύνδεση από την μετακίνηση. Η εγκατάσταση σε κάποια περιοχή εξαρτάται κυρίως από το κατά πόσον η παραμονή σ' αυτήν εξασφαλίζει τους όρους της διαβίωσης αλλά και τα μέσα προφύλαξης των ανθρώπων από διάφορους φυσικούς κινδύνους.

Γι' αυτό το λόγο, σε πολλές περιπτώσεις — και για ακόμα μεγάλα χρονικά διαστήματα — υπάρχει μια διαρκής εναλλαγή ανάμεσα στην εγκατάσταση και στη μετακίνηση. Το βάρος, όμως, μετατοπίζεται περισσότερο **προς την εγκατάσταση**. Οι ιδιαίτερες συνθήκες που έχουν να αντιμετωπίσουν οδηγούν, πολλές φορές, τους ανθρώπους στη διατήρηση μιας ισορροπίας ανάμεσα σ' αυτές τις δύο καταστάσεις.

Μολονότι, η εγκατάσταση και η αξιοποίηση των δημιουργικών δυνατοτήτων των ανθρώπων αναδεικνύει την κοινότητα, ή τα περισσότερα χαρακτηριστικά που οδηγούν στον σχηματισμό της, δεν θα πρέπει να παραβλέψουμε δύο ακόμα σημαντικά στοιχεία που σχετίζονται με την πορεία της ανθρωπότητας: **το γένος και τη φυλή**.

ΤΟ ΓΕΝΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΛΗ

Το γένος (Clan) θεωρείται από τις πλέον σαφείς μορφές κοινωνικής οργάνωσης η οποία παρουσιάζει μια σχετική διάρκεια και σταθερότητα.

Το γένος μορφοποιείται μέσα από την αγέλη. Τα καθοριστικά στοιχεία μέσα στην αγέλη ήταν οι αμοιβαίες, αμφίδρομες και συνεχώς μεταβαλλόμενες σχέσεις, οι οποίες αναδείχθηκαν μέσα σε μια πορεία και σε συνδυασμό με διάφορους παράγοντες που επενεργούσαν με ποικίλλους τρόπους πάνω στους ανθρώπους. Αυτές είναι που μέσα από μια διεργασία συνέβαλαν με αποφασιστικό τρόπο στην μορφοποίηση των γενών.

Η συνύπαρξη πολλών γενών μαζί διαμορφώνουν τη φυλή. Έτσι, με πολύ απλό τρόπο και αποφεύγοντας όσο μπορούμε περισσότερο μια σχηματοποιημένη και γραμμική εικόνα, την οποία συναντούμε στις εκ των υστέρων παγιωποιημένες καταστάσεις, μπορούμε να πούμε πως η μεταβολή των όρων ύπαρξης των ανθρώπων και ο μετασχηματισμός της **αγελαίας κατάστασης στην κοινωνική διαμορφώνεται μέσα από αρκετά πολύπλοκες συνθήκες**. Σ' αυτές, **καθοριστική και βαρύνουσα σημασία έχουν οι αναπτυσσόμενες, ανάμεσα στους ανθρώπους της αγέλης, αμοιβαίες σχέσεις με τρόπο καταφατικό δηλαδή να μην αλληλοαναιρούνται αλλά και να μη έχουν σαν αποτέλεσμα την επιβολή**.

Είναι απαραίτητο σ' αυτό το σημείο να προσδιοριστεί με σαφέστερο τρόπο το ζήτημα των σχέσεων. Οι αμοιβαίες σχέσεις για να μπορέσουν να αποφέρουν μια λειτουργική πραγματικότητα θα πρέπει να είναι καταφατικές. Πρόκειται γι' αυτές ακριβώς που δημιουργούν μια σύνθεση ανάμεσα στις επιθυμίες - θελήσεις των ανθρώπων. Αντίθετα, δεν αποτελούν μια δημιουργική συνθήκη οι σχέσεις οι οποίες επιβάλλονται, γιατί στην προκειμένη περίπτωση δεν έχουμε το στοιχείο της σύνθεσης αλλά μια αφομοίωση των θελήσεων - επιθυμιών του ενός μέρους από το άλλο. Για τον ίδιο λόγο οι αντιθετικές σχέσεις οδηγούν στην αλληλοαναιρέση εφ' όσον αποτελούν εκδήλωση διαφορετικών θελήσεων οι οποίες δεν μπορούν να εκφραστούν λειτουργικά.

Οποσδήποτε, όμως, θα πρέπει να επισημανθεί το γεγονός πως μέσα στο γένος εκδηλώνονται ορισμένα **κοινά χαρακτηριστικά** που είναι αποδεκτά και τα οποία συνδέουν με λειτουργικό τρόπο τους ανθρώπους που το αποτελούν. Κατά τον ίδιο τρόπο, για την διαμόρφωση μιας φυλής θα πρέπει να υπάρχουν κοινά στοιχεία, τα οποία θα είναι ικανά να διευκολύνουν τη σύσταση ενός ουσιαστικού συνδέσμου ανάμεσα στα διάφορα γένη.

Στις περιπτώσεις του γένους και της φυλής, που αναφέρουμε, όλα αυτά τα κοινά χαρακτηριστικά δεν πρόκυψαν ξαφνικά μέσα από μια συνεύρεση των ανθρώπων οι οποίοι έκατσαν και συμφώνησαν κάποια πράγματα. Χωρίς βέβαια να φτάνουμε στην πλήρη άρνηση της υπαρκτότητας μιας τέτοιας συμφωνίας, εκείνο που έχει μεγάλη σημασία είναι πως υπήρξαν και προηγήθηκαν ουσιαστικές διεργασίες ανάμεσα στους ανθρώπους, μέχρις ότου μπορέσουν — και μέσα από

παρόμοιου χαρακτήρα συνενυρέσεις— να καταλήγουν σε κοινές αποφάσεις και πρακτικές.

Συνεπώς, οι διεργασίες που προηγήθηκαν αποτελούν τους ουσιαστικούς παράγοντες οι οποίοι οδήγησαν τους ανθρώπους μέσα από πολύχρονες πρακτικές, σε ωρισμένες συμφωνίες κάποιας διάρκειας.

Αυτός ο κοινός σύνδεσμος μέσα από τον οποίο εκδηλώνεται η διαμόρφωση μιας φυλής αποτελεί μια συγκεκριμένη διαφοροποίηση ανάμεσα στο γένος των ανθρώπων.

Το κύριο χαρακτηριστικό λοιπόν που μπορούμε να έχουμε υπόψη μας όταν αναφερόμαστε σε φυλές είναι πως αποτελούν διαφοροποιήσεις ανάμεσα στο γένος των ανθρώπων. Είναι απαραίτητο να τονισθεί πως η διαφοροποίηση βρίσκεται σαφέστατα σε αντιδιαστολή με το διαχωρισμό. Έτσι, ενώ στην περίπτωση της διαφορετικότητας αναφερόμαστε σε ομοειδείς καταστάσεις οι οποίες είναι εξ ίσου σημαντικές μεταξύ τους, αντίθετα με το διαχωρισμό έχουμε σχέσεις διαβάθμισης, κατηγοριοποίησης, αξιολόγησης και ιεραρχίας, γεγονός που δεν αφορά όμοια είδη αλλά όσα συνήθως χαρακτηρίζονται σαν ανώτερα ή κατώτερα, υποδεέστερα ή σημαντικά.

Σίγουρα δεν μπορούμε να αμφισβητήσουμε το γεγονός πως μέσα στην μακρόχρονη πορεία των ανθρώπων πάνω στον πλανήτη υπήρξαν αιματηρές και καταστροφικές συγκρούσεις ανάμεσα σε διάφορες φυλές. Όμως η αγριότητα που πρόκυψε μέσα από τον αγώνα για επιβίωση δεν σημαίνει πως επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων που αναγορεύουν και καθιερώνουν το διαχωρισμό ανάμεσα στα είδη του ανθρώπινου γένους. Σημειώνουμε πως η αναφορά στο ανθρώπινο γένος γίνεται με την ευρεία σημασία του όρου και όχι με την στενή η οποία αντιστοιχεί με τα γένη τα οποία συγκροτούν τις φυλές.

Φυσικά, η εμμονή στις συγκρούσεις ανάμεσα σε διάφορες φυλές και η επικράτηση της μιας επί της άλ-

λης κατά περιόδους δεν σημαίνει πως υπάρχει καμμία ανωτερότητα αυτών που επικράτησαν έναντι αυτών που στην συγκεκριμένη περίπτωση βρέθηκαν σε μειονεκτική κατάσταση. Αλλά, ούτε και οι συνθήκες της μιας φυλής μπορούν να θεωρηθούν υποδεέστερες ή ανώτερες των συνηθειών μιας άλλης φυλής αφού είναι γνωστό πως αυτές διαμορφώθηκαν μέσα από τις ιδιαίτερες καταστάσεις μέσα στις οποίες έζησαν και διαμορφώθηκαν—σε εκτεταμένα χρονικά διαστήματα—μεγάλες ομάδες ανθρώπων. Έτσι, για παράδειγμα, δεν θα μπορούσε να θεωρήσει κανείς πως οι ινδιάνοι είναι ανώτεροι ή κατώτεροι από τους μογγόλους από τη στιγμή που αποτελούν μια διαφοροποίηση των μογγολικών φυλών.

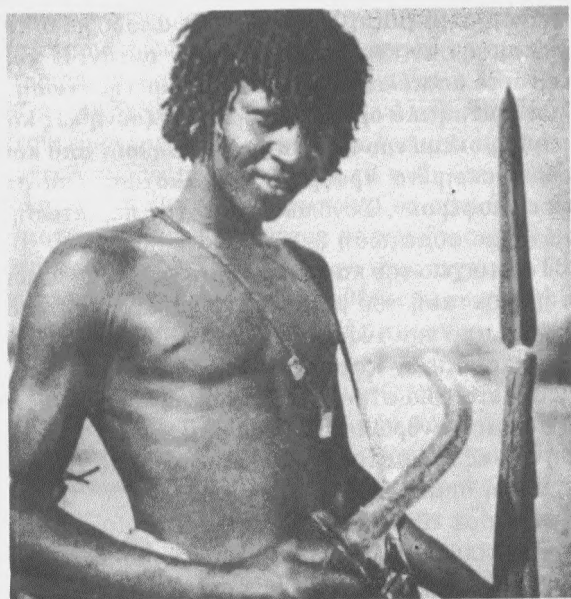
Καμμία ανωτερότητα ή κατωτερότητα φυλής δεν μπορεί να αναδειχθεί ούτε με βάση τα γλωσσικά χαρακτηριστικά, ούτε με την αριθμητική υπεροχή. Ούτε ακόμα το χρώμα του δέρματος δεν μπορεί να αποτελέσει τη βάση ή την ένδειξη για τη στοιχειοθέτηση αντιλήψεων περί κατωτέρων και ανωτέρων φυλών.

Μέσα στην πορεία του ανθρώπινου γένους και από τη στιγμή που το εξετάζουμε σαν ολότητα, δηλαδή με τις πραγματικές διαστάσεις του ζητήματος, αντιλαμβανόμαστε αυτή την πορεία χωρίς να παραγνωρίζουμε τις ιδιαιτερότητες κάτω από τις οποίες βρέθηκαν ορισμένες μεγάλες ή μικρές στον αριθμό ομάδες ανθρώπων αλλά και δίχως να φτάνουμε στο ακραίο συμπέρασμα του διαχωρισμού των ανθρώπων και της υποβάθμισης ή αναβάθμισης κάποιων ομάδων.

Έχει συμβεί, μέσα σ' όλη την πορεία που διανύθηκε από τους ανθρώπους, να υπάρξουν πραγματικές περιπτώσεις συγκρούσεων κατά τις οποίες ολόκληρες ομάδες εξαφανίστηκαν. Είναι η αγριότητα της άγνοιας και των φοβερών συνθηκών που επικρατούσαν και οι οποίες βρίσκονταν σε αναντιστοιχία με τις ανθρώπινες δυνατότητες και τη δημιουργική έκφραση των ικανοτήτων τους, οι οποίες ομολογουμένως δεν είχαν αναπτυχθεί που, σε συνδυασμό με την σκληρή προσπάθεια για επιβίωση, οδήγησαν σε τέτοιες καταστάσεις. Όμως, οι άνθρωποι ξεπέρασαν αυτές τις δυσκολίες μέσα από την διαρκή προσπάθειά τους όχι απλά να επιβιώσουν αλλά, παράλληλα, να κατανοήσουν τους τρόπους συμπεριφοράς του φυσικού περιβάλλοντός τους και να συνυπάρξουν με αυτό.

Το ανθρώπινο γένος προχώρησε μέσα από το σκοτεινό μονοπάτι της άγνοιας σε μια αξιοθαύμαστη δημιουργικότητα μετατρέποντας το σε ένα φωτεινό δρόμο τον οποίο στο βαθμό που δεν επισκίαζε η κυριαρχία και οι επιβαλλόμενες σχέσεις υποταγής κι εκμετάλλευσης, θα μπορούσαν ήδη να τον έχουν κάνει λαμπρότερο και ολοκληρωτικά ελεύθερο.

Θα πρέπει μάλιστα να ειπωθεί πως αυτή η δημιουργικότητα που αναπτύχθηκε δεν ήταν απόλυτα απομονωμένη και διαχωριστική. Δεν είναι δυνατόν να πιστέψει κανείς πως οι διάφορες αγέλες και μετέπειτα οι φυλές βρίσκονταν μέσα σε μια διαρκή διαμάχη. Η γνώση που έχει προκύψει μέσα από το ψάξιμο των πραγματικών συμβάντων στην ανθρώπινη διαδρομή έχει

αποδείξει πως οι ομάδες ανθρώπων με διαφορετικά φυλετικά χαρακτηριστικά αναμίχθηκαν. Αυτό το γεγονός δεν προήλθε μόνο κάτω από βίαιες συνθήκες αλλά και με τρόπο ομαλό.

Είναι χαρακτηριστικό πως αν πάρουμε υπόψη όλα τα δεδομένα των συνεχών και με ποικίλους τρόπους επαφών, ανάμεσα στις ομάδες και φυλές των ανθρώπων, που καταλήγουν μέχρι σήμερα, με κανένα τρόπο δεν θα μπορούσε να αποδειχθεί πως υπάρχει μια αμιγής φυλή.

Από αυτή την άποψη ακόμα και αυτός ο καταμερισμός των ανθρώπων σε φυλές δεν ανταποκρίνεται σε μια ουσιαστική και απόλυτη κατάσταση αλλά αποτελεί ένα τρόπο μέσα από τον οποίο αναδεικνύεται η διαφορετικότητα των συνθηκών στις οποίες κατά περιόδους βρέθηκαν και έζησαν ομάδες ανθρώπων.

Το να αναδεικνύεται αυτή η διαφορετικότητα σε καθοριστικό και διαχωριστικό παράγοντα είναι σαν να επιχειρείται μέσα από την όποια ιδιαιτερότητα να παραμερισθεί το ανθρώπινο γένος συνολικά. Πρόκειται για μια επαναλαμβανόμενη προσπάθεια να χαθεί το δάσος πίσω από ένα δέντρο.

Οι θεωρίες περί ανωτερότητας της όποιας φυλής θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν σαν γελοίες, αστείες, ηλίθιες και οτιδήποτε άλλο ακόμη, αν μέσα από αυτές δεν εκδηλωνόταν με τον πιο απεχθή και αντιανθρώπινο τρόπο η βαρβαρότητα της κυριαρχίας.

Σ' όλες αυτές τις θεωρίες αναβιώνουν οι πλέον σκοτεινές και στρεβλές παραστάσεις ενός παρελθόντος διάρκειας χιλιάδων χρόνων. Πρόκειται για καταστάσεις που προέκυψαν σαν αποτέλεσμα ενστικτώδινων αντιδράσεων προερχόμενων από την άγνοια, τον φόβο και την προσπάθεια για επιβίωση, η οποία υπήρξε και παραμένει καθοριστική.

Αυτή την κατάσταση, του αγώνα δηλαδή για επιβίωση των ανθρώπων, η οποία συντηρείται με πολλούς τρόπους από την κυριαρχία και τους εκφραστές της μπορεί να την αντιληφθεί κανείς πολύ εύκολα, γιατί την βιώνει καθημερινά.

Εκτός απ' αυτό, όμως, όλες οι ρατσιστικές αντιλήψεις που εκπορεύονται από την ιδεολογία της κυριαρχίας και προωθούνται από διάφορα κομμάτια της, στηρίζονται στο επιχείρημα πως η ανεργία είναι αποτέλεσμα της ύπαρξης ξένων εργατών. Επιχειρήματα τα οποία φορτώνουν στους ανθρώπους όλα τα προβλήματα που έχει δημιουργήσει η κυριαρχία και πρώτιστα αυτό της επιβίωσης.

Στις σημερινές συνθήκες το πρόβλημα επιβίωσης προέρχεται από την ύπαρξη της κυριαρχίας και την παντοειδή εκμετάλλευση των ανθρώπων και την εξαναγκαστική στέρηση στην οποία με πολλούς τρόπους οδηγούνται, μολονότι τα αγαθά που παράγονται επαρκούν για να ζήσουν όλοι οι άνθρωποι με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Η ύπαρξη του κράτους και των κυριαρχικών σχέσεων και επιβολών πάνω στους ανθρώπους γεννούν κάθε στιγμή τη στέρηση, την ανεργία, τον αγώνα για επιβίωση. Αυτή η κατάσταση σπρώχνει διάφορους αν-

θρώπους στις πιο άθλιες συναλλαγές κι άλλους απ' αυτούς στην αποδοχή ρατσιστικών απόψεων και πρακτικών τα οποία προέρχονται από την ύπαρξη του κράτους και όσων υποστηρίζουν το άθλιο σύστημα που έχει επιβληθεί πάνω στους ανθρώπους.

Δ) Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ Είδαμε, προηγουμένως, πως η κοινότητα είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εγκατάσταση των ανθρωπίνων ομάδων σε συγκεκριμένες εδαφικές εκτάσεις. Το γεγονός αυτό συνέβαλε στο μετασχηματισμό της αγέλης σε μια διαμορφωμένη πραγματικότητα όπου πλέον το ακαθόριστο, κατά κάποιο τρόπο, σύνολό της απέκτησε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως αυτά του γένους και της φυλής.

Όλες οι κατοπινές μετακινήσεις που ακολούθησαν, εξ αιτίας των συνθηκών που προκύπταν κάθε φορά, δεν μπόρεσαν να αλλοιώσουν τα σχηματισμένα αυτά χαρακτηριστικά. Αντίθετα, τα ανέδειξαν με ακόμα εντονότερο τρόπο, από τη στιγμή που αυτοί οι σχηματισμοί μπόρεσαν να συμβάλουν στην καλύτερη αντιμετώπιση των πραγματικών αναγκών και των δύσκολων καταστάσεων που παρουσιάζονταν.

Είναι σημαντικό να ειπωθεί πως η πραγματικότητα της κοινωνίας είναι μεταγενέστερη από αυτή της κοινότητας και, φυσικά, αποτελεί μια πολυσύνθετη κατάσταση, η οποία όχι μόνο ξεπερνά από πολλές απόψεις την κοινότητα αλλά και διαφέρει σημαντικά απ' αυτή. Ωστόσο, δεν θα πρέπει να τις αντιμετωπίσουμε με διαχωριστικό τρόπο, δεδομένου πως μέσα στην κοινότητα υπάρχουν ήδη τα πιο ουσιαστικά κοινωνικά χαρακτηριστικά.

Σε πολλές περιπτώσεις, η κοινωνία συνδέεται, από κάποιο σημείο και μετά, μ' ένα ωρισμένο τρόπο διεκπεραίωσης των ανθρωπίνων υποθέσεων ο οποίος έχει τεχνικό χαρακτήρα. Αυτή η τελευταία κατάσταση, όμως, δεν προέρχεται κατά κύριο λόγο απ' αυτή καθ' εαυτή την ουσιαστική πραγματικότητα της κοινωνίας και είναι κατά βάση λάθος να της αποδοθεί ο καταναγκασμός σαν κάτι το σύμφυτο με αυτήν. Η κοινωνία είναι το αποτέλεσμα μιας συγκεκριμένης ένωσης μεγάλων αριθμητικά ομάδων ανθρώπων (συνήθως κοινοτήτων) προκειμένου να δραστηριοποιηθούν από κοινού για συγκεκριμένα πράγματα ή καταστάσεις τα οποία τους ενδιαφέρουν. Συνεπώς, και στην περίπτωση αυτή, έχουμε σύμπτωση θελήσεων - επιθυμιών.

Το στοιχείο του καταναγκασμού επί της κοινωνίας και η επέκτασή του μέσα σ' αυτήν, είναι δυνατό να προέλθει από την ανάπτυξη και σύμμιξη πολλών ακόμα καταστάσεων και παραγόντων. Καθοριστικό ρόλο για μια τέτοια στροφή, έχουν η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού ανθρώπων, φυλών και γενών, η συγκρότηση των εξουσιαστικών σχέσεων σε κυριαρχικές κα-
θώς και η δημιουργία των πόλεων.

Μέσα σε τέτοιες συνθήκες, το πηγαίο και φυσιολογικό στοιχείο της κοινότητας διατρέχει τον κίνδυνο να παραμερισθεί, δεδομένου πως αναπτύσσονται πολύπλοκες συνθήκες και διεργασίες, οι οποίες δη-

μιουργούν διάφορα προβλήματα. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι αμοιβαίες λειτουργικές κοινωνικές σχέσεις παραμερίζονται. Από εκεί και πέρα πλέον, εναπόκειται, σε κάθε περίπτωση, στη συσσωρευμένη εμπειρία των ανθρώπων και στη συγκεκριμένη ικανότητά τους να αντιληφθούν κατά πόσο τα διάφορα βραχυπρόθεσμα προβλήματα, τα οποία προβάλλονται —με πιεστικότητα πολλές φορές— απαιτώντας την άμεση επίλυσή τους, μπορούν να τους οδηγήσουν σε λύσεις οι οποίες στρέφονται ενάντια στην ίδια τους τη φύση.

Γιατί, είναι διαπιστωμένο, πως σε πολλές περιπτώσεις, οι άνθρωποι, μέσα από παρόμοιες καταστάσεις, εξαναγκάζονται να αποδεχθούν έστω και σε στοιχειώδη μορφή κάποιες εξουσιαστικές σχέσεις. Έτσι, οι υπολανθάνουσες —αλλά μόνο άμεσα ακίνδυνες για την ανθρώπινη υπόσταση και την ελευθερία— περιστασιακά εκδηλωμένες «εξουσιαστικές σχέσεις», μπορούν να αναπτυχθούν στο βαθμό που οι άνθρωποι θα προσπαθήσουν να λύσουν με άμεσο και βιαστικό τρόπο κάποιο τρέχον ζήτημα.

Ιδιαίτερα, από τη στιγμή που θα εκδηλωθεί μια διαδικασία μονιμοποίησης της «εύκολης» λύσης που τους προσφέρεται εξουσιοδοτώντας (παρέχοντας, δηλαδή, μέρος της οντότητάς τους σε κάποιον ή κάποιους άλλους να ενεργήσουν για λογαριασμό τους), οι άνθρωποι διαχωρίζονται από την πραγματικότητα και από τα όσα συμβαίνουν γύρω τους παύοντας να δραστηριοποιούνται συνολικά και συλλογικά για εκείνα που τους αφορούν.

Την απλότητα και αμοιβαιότητα των ελεύθερα δημιουργούμενων σχέσεων διαδέχεται η πολυπλοκότητα των διαχωρισμών και των σύνθετων καταστάσεων, οι οποίες παγιώνονται και αναπτύσσονται έξω από τους ανθρώπους και ενάντια στις θελήσεις και τις πραγματικές ανάγκες κι επιθυμίες τους. Οι δημιουργικές διεργασίες μετατρέπονται σε διαδικασίες.

Η κοινωμία, αναμφισβήτητα, αποτελεί μια ευρύτερη πραγματικότητα από αυτή της κοινότητας. Ταυτόχρονα συνδέεται όχι απλά με την μόνιμη εγκατάσταση σε κάποια περιοχή αλλά και με προσδιορισμένα χαρακτηριστικά και δεδομένα όπως είναι η Πόλη.

Κοινότητα χωρίς πόλη μπορεί να υπάρξει και κάτι τέτοιο είναι ευρύτατα διαπιστωμένο από την πορεία που έχει διανύσει μέχρι σήμερα το ανθρώπινο γένος. Η πόλη, όμως, εμπεριέχει ή μπορεί να οδηγήσει στην πραγματικότητα της κοινωνίας σαφώς διαστρεβλωμένης και τοποθετημένης στη βάση μιας τεχνικής διεκπεραίωσης των ανθρώπινων υποθέσεων, με σταθερούς και επιβαλλόμενους κανόνες ζωής και συμπεριφοράς, με θεσμούς και νομους.

Γι αυτό θα πρέπει να διευκρινισθεί πως η ελεύθερη δημιουργικότητα, η συμμετοχή και η συμβολή στην ικανοποίηση των κοινών επιθυμιών των ανθρώπων δεν καταστρέφεται με αυτοματοποιημένο τρόπο από την ύπαρξη της κοινωνίας αυτής καθ' εαυτής αλλά κυρίως από τη συγκρότηση των εξουσιαστικών σχέσεων και τον μετασχηματισμό τους σε μια επιβαλλόμενη κυριαρχία.

Αυτή η συγκρότηση των εξουσιαστικών σχέσεων είναι δυνατόν να αναπτυχθεί και έξω από την πόλη, αλλά μέσα σ' αυτή βρίσκουν το πλέον πρόσφορο και, ίσως, το μοναδικό έδαφος για να στεριώσουν και να αναπτυχθούν σαν καρκίνωμα πάνω στο ανθρώπινο κοινωνικό οργανισμό.

Είναι αδιαμφισβήτητο πως οι συνθήκες μέσα από τις οποίες διαμορφώθηκαν οι εξουσιαστικές σχέσεις και οι τρόποι με τους οποίους συγκροτήθηκε η κυριαρχία δεν αποτελούν ένα μονόδρομο, αλλά ποικίλλουν. Σε γενικές όμως, γραμμές μπορούμε να αναγνωρίσουμε δύο παράγοντες οι οποίοι συνέτειναν προς μια τέτοια κατεύθυνση με αποφασιστικό τρόπο. Αυτοί μπορούν να προσδιορισθούν σε ενδογενείς και σε εξωγενείς, χωρίς ωστόσο να σημαίνει πως παρέμειναν αναλλοίωτοι σαν τέτοιοι. Σε μια μακρόχρονη πορεία οι δύο αυτοί γενεσιουργοί παράγοντες συγκρότησης της κυριαρχίας ενοποιούνται και αποτελούν μια ενιαία κατάσταση, η οποία διέρχεται περιόδους αποσύνθεσης κι ανασύνθεσης των δύο αυτών παραγόντων.

Για να γίνει ακόμα σαφέστερο αυτό το γεγονός θα πρέπει να προχωρήσουμε στον προσδιορισμό του ενδογενούς και του εξωγενούς στοιχείου συγκρότησης της κυριαρχίας.

Έτσι, ενδογενής θα μπορούσε να θεωρηθεί ο τρόπος μετασχηματισμού των εξουσιαστικών σχέσεων σε κυριαρχία στο βαθμό που μέρος ενός ευρύτερου συνόλου ανθρώπων επιβάλλει τις θελήσεις του πάνω στους υπόλοιπους με εξαναγκαστικό τρόπο, συγκροτώντας μια ενότητα δυνάμεων οι οποίες σε μια διαδικασία που έχει ξεκινήσει, έχουν, ήδη, εκδηλώσει μια σειρά από συγκεκριμένες διαχωριστικές πρακτικές σε σχέση με το σύνολο και οπωσδήποτε με τρόπο ανταγωνιστικό προς την αμοιβαιότητα σχέσεων και την αλληλοβοήθεια.

Εξωγενής, είναι ο τρόπος συγκρότησης της κυριαρχίας μέσω της επικράτησης μιας ομάδας ή ενός συνόλου ανθρώπων πάνω σε μια άλλη ομάδα ή ένα σύνολο και η διατήρηση αυτών των σχέσεων επιβολής με καταναγκαστικό τρόπο.

Ως προς αυτό τον τρόπο, μπορούμε να αναφέρουμε ενδεικτικά μερικές χαρακτηριστικές απόψεις ατόμων, οι οποίοι αναμφισβήτητα δεν είναι αναρχικοί αλλά ξεκινώντας από μια πραγματικότητα την οποία δεν μπορούν να την αγνοήσουν, οδηγούνται κατόπιν σε ηθελημένα ψεύτικα και διαστρεβλωμένα συμπεράσματα για την αναγκαιότητα και τη σημαντικότητα δήθεν του κράτους.

«Το κράτος είναι αποτέλεσμα κατάκτησης και η εγκατάσταση των νικητών σαν κυρίαρχη τάξη πάνω στους νικημένους» (Γκούμπλοβιτς, Σάμνερ και Κέλερ: Η επιστήμη της κοινωνίας, New Haven, 1928).

«Η βία είναι το μέσο που δημιούργησε το κράτος» (Ρατζεχόφερ, Ε.Α. Ροζς, «Κοινωνικός Έλεγχος», Νέα Υόρκη 1906).

«Παντού βλέπουμε μια πολεμική φυλή να παραβιάζει τα σύνορα ενός ανίσχυρου λαού, να μετατρέπεται σε τάξη ευγενών και να ιδρύει το Κράτος της» (Φράντς Οπενχάιμ: Το Κράτος, Ινδιανάπολις 1914).

«Το Κράτος είναι προϊόν της βίας και διατηρείται δια της βίας» (Σάμνερ).

«Ένα κοπάδι από ξανθά αρπακτικά κτήνη, μια φυλή κατακτητών, η οποία με ολόκληρο το στρατιωτικό μηχανισμό της και τη δύναμη καταναγκασμού, βυθίζει τα φοβερά της δόντια σ' ένα πληθυσμό αριθμητικώς ανώτερον, ο οποίος, όμως, παραμένει σε κατάσταση αποδιοργάνωσης... Αυτή είναι η προέλευση του Κράτους». (Νίτσε: Η γενεαλογία των ηθών)

Δεν είναι εύκολο να διακρίνουμε με σαφήνεια κάποια στάδια μέσα από τα οποία συγκροτείται η Κυριαρχία. Εκείνο, όμως, το οποίο παραμένει αδιαμφισβήτητο είναι πως ξεκίνησε μέσα από την ανάπτυξη συνθηκών οι οποίες παραμέρισαν τις λειτουργικές διεργασίες που αναπτύσσονταν ανάμεσα στις ανθρώπινες κοινότητες.

Οπωσδήποτε, η συγκροτημένη κυριαρχία προκειμένου να διατηρηθεί και να επεκταθεί, σαν τέτοια, χρειάζεται την κοινωνία. Μια κοινωνία στην οποία η ελεύθερη συμμετοχή, η ένωση από κοινού των ανθρώπων, των ομάδων και των κοινοτήτων με βάση τις επιθυμίες-θελήσεις τους και τις πραγματικές ανάγκες τους παραμερίζεται και επιχειρείται να περιορισθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Η οποιαδήποτε μορφή συγκροτημένης κυριαρχίας, λοιπόν, έχει ανάγκη τον περιορισμό της μετακίνησης των ανθρώπων, τον εγκλωβισμό και την περιχαράκωση τους και ταυτόχρονα τον διαχωρισμό μεταξύ τους. Γι' αυτό, η ύπαρξη της Πόλης προσφέρει το καταλληλότερο έδαφος για την επίτευξη όλων αυτών των στόχων.

Η περιχαράκωση μέσα σε κάποια συγκεκριμένα όρια, η ανύψωση τειχών για την προστασία του πληθυσμού, η επιβεβλημένη οργάνωση και ο καταμερισμός ευνοούνται μέσα σε τέτοιες συνθήκες, προσφέροντας το άλλοθι για την ανάπτυξη της κυριαρχίας. Η ισόμερη και ισόμετρη ανάπτυξη των ικανοτήτων και δυνατοτήτων των ανθρώπων καταστρέφεται δια μιας και την θέση τους καταλαμβάνει η ιεραρχία, η ταξινόμηση, ο κατακερματισμός και ο διαχωρισμός. Αυτές οι καταστάσεις είναι που ευνοούν όχι μόνο την συγκρότηση της κυριαρχίας αλλά και τη διατήρησή της. Η επιβολή και ο καταναγκασμός αναλαμβάνουν να διαδραματίσουν ένα πρωταγωνιστικό ρόλο πάνω στους ανθρώπους και στην ίδια τους την ύπαρξη, στη ζωή τους. Η σύμφυτη με τον άνθρωπο ελευθερία και η δημιουργικότητα συμπιέζονται συνεχώς.

ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΑΙ ΚΡΑΤΟΣ Έχουμε, λοιπόν, τη συγκρότηση της κυριαρχίας και τις ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες που της παρέχονται μέσω της οικοδόμησης των πόλεων.

Όλα τα υποτιθέμενα ευνοϊκά αποτελέσματα που θα πρόκυπταν μέσα από την δημιουργία της πόλης γρήγορα αποδεικνύονται εχθρικά για τους εγκλωβισμένους ανθρώπους. Ένα πολύ περιορισμένο μέρος από τις μεγάλες ομάδες ανθρώπων απολαμβάνει προνομίων και πλούτου, ζει καλά και δεν γνωρίζει κανέναν

είδους στέρηση. Όλοι οι υπόλοιποι, που κάποια στιγμή πίστευσαν πως θα μπορούσαν να ζήσουν καλύτερα αναπτύσσοντας τις δημιουργικές τους ικανότητες και αποφεύγοντας την περιστασιακή σπανιότητα των αγαθών που θα τους δημιουργούσαν ορισμένες απρόοπτες φυσικές καταστάσεις, αντιλαμβάνονται πως καμιά από τις προσδοκίες τους δεν επαληθεύθηκε.

Αντίθετα, βλέπουν όλη τη δημιουργία τους να απορροφάται από ένα μηχανισμό που γίνεται ολοένα και πιο αδηφάγος. Από την άλλη, προσφεύγοντας στην πόλη και «αποδεχόμενοι» την κυριαρχική δόμηση προκειμένου να διατηρήσουν την ελευθερία τους διαπιστώνουν πως κι εκεί χάνουν με διαφορετικό, αυτή τη φορά, τρόπο την ανθρώπινη υπόσταση και την ελευθερία τους. Έτσι, προσπαθώντας να αποφύγουν διάφορους εξωγενείς κινδύνους, βρίσκονται υποταγμένοι στην κατάσταση της εντός της πόλης υφιστάμενης κυριαρχίας.

Ένα ακόμα κεφάλαιο ανοίγεται, για το ανθρώπινο γένος, μαζί με τον αγώνα για επιβίωση, στην οποία εξαναγκαστικά το καθλώνει και πάλι η συγκροτημένη κυριαρχία: **ο αγώνας για την ελευθερία.**

Μια συνεχής πορεία συγκρούσεων με ουσιαστικό σκοπό την αποτίναξη και τη εξολόθρευση του καρκινώματος που δημιουργήθηκε πάνω στην ανθρώπινη κοινωνία διατρέχει πλέον την πορεία του ανθρώπινου γένους. Από τη μεριά της η συγκροτημένη σε κράτος κυριαρχία βρίσκεται σε ένα διαρκή και ανελέητο ανταγωνισμό με την κοινωνία. **Ο κοινωνικός ανταγωνισμός, προβάλλει σαν καθοριστικός συντελεστής στην μελλοντική πορεία του ανθρώπινου γένους αντικαθιστώντας σε σημαντικό βαθμό τις προγενέστερες μορφές συγκρούσεων κι ανταγωνισμών. Η εχθρική αντιπαράθεση κράτους και κοινωνίας είναι γεγονός.** Οι εξεγέρσεις, οι ανταρσίες και οι επαναστάσεις προκύπτουν σαν συνέπειες της ύπαρξης της κυριαρχίας και γίνονται τα μέσα για την απελευθέρωση των ανθρώπων.

Η συγκροτημένη κυριαρχία, το κράτος, προκειμένου, πλέον, να διατηρηθεί βρίσκεται αναγκασμένη να εφευρίσκει και μια σειρά από τεχνικές προκειμένου να εξαπατήσει τους ανθρώπους. Επεκτείνει τον άμεσο καταναγκασμό διαμορφώνοντας ένα μέρος του σε νόμους και θεσμούς και σχηματοποιώντας διάφορους μηχανισμούς άσκησης βίας. Το καθεστώς αυτό αφ' ενός «αναγνωρίζει» κάποια «δικαιώματα» στους υπήκοους και αφ' ετέρου δημιουργεί μια επίπλαστη πειθώ (από τη στιγμή που η ουσία της παραμένει η βία) που οδηγεί μέσα από την αναγνώριση των νόμων στην αποδοχή του κράτους. Εξάλλου, είναι χαρακτηριστικά αποκαλυπτική της προέλευσης και της ουσίας του κράτους ο χαρακτηρισμός των ανθρώπων με τη λέξη ΥΠΗΚΟΟΙ.

Μέσα από τα όσα αναφέρονται γίνεται σαφώς αντιληπτό πως το κράτος δεν είναι δημιούργημα των τελευταίων εκατονταετιών. Έχει μια παρουσία μερικών χιλιάδων χρόνων (κι αυτή όχι με μια αδιατάρακτη διάρκεια) η οποία θα μπορούσε να εκληφθεί σαν ένα επεισόδιο μέσα στην συνολικότερη διαδρομή που ακολούθησε το ανθρώπινο γένος, αν δεν είχε κοστίσει εκατόμβες νεκρών, ποταμούς δακρύων και αίματος και, το κυριώτερο, αν δεν αποτελούσε ένα καρκίνωμα το οποίο -ενεργώντας πάνω στο κοινωνικό σώμα και αντλώντας κάθε στοιχείο της ύπαρξής του απ' αυτό- επιχειρεί με κάθε τρόπο να καταστρέψει την ανθρώπινη οντότητα προσπαθώντας να την αποστερήσει από τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά της.

Όπως αναφέραμε, η πόλη αποτέλεσε ένα σημαντικό βοήθημα και το πλέον κατάλληλο έδαφος μέσα από το οποίο μπόρεσε να εδραιωθεί και να αναπτυχθεί η κυριαρχία. Αυτό είναι ένα αδιαμφισβήτητο γεγονός το οποίο έρχεται να καθορίσει τα χαρακτηριστικά του κράτους-πόλης.

Αυτός ο τρόπος προσδιορισμού μιας περιόδου της κυριαρχίας χρησιμοποιείται για να επισημανθούν κάποια ιδιαίτερα στοιχεία σε σχέση με το λεγόμενο **εθνικό κράτος**, το οποίο αντιστοιχεί σε μια άλλη περίοδο της κυριαρχίας η οποία εκτείνεται μέχρι και την σημερινή εποχή.

Αυτές οι διαφοροποιήσεις της κυριαρχίας δεν αλλοιώνουν την ουσία της κι αν χρειάζεται, ως ένα βαθμό, να χρησιμοποιηθούν οι προσδιορισμοί **κράτος-πόλη** και **κράτος-έθνος**, είναι γιατί μπορούν να διευκολύνουν στην κατανόηση των μεθόδων που ακολουθούνται απ' αυτή, κάτι το οποίο γίνεται ιδιαίτερα σημαντικό για τη διεξαγωγή του απελευθερωτικού κοινωνικού αγώνα.

Φυσικά και δεν θα πρέπει να οδηγηθεί η σκέψη μας προς ένα συμπέρασμα πως η Πόλις-Κράτος είναι καλύτερη από το Εθνικό Κράτος. Γιατί σε τελική ανάλυση μέσα από τέτοια συμπεράσματα χάνεται η ουσία της κυριαρχίας και επιχειρείται η διάσπαση του αδιαίρετου αγώνα ενάντια σε κάθε μορφή της. Από μια τέτοια άποψη οι θιασώτες και ένθερμοι υποστηρικτές της αθηναϊκής δημοκρατίας συγκαλύπτουν την πραγματικότητα της κυριαρχίας υπερτονίζοντας αυτά που τους εξυπηρετούν και τα οποία εναρμονίζονται με τις επιδιώξεις των κρατιστών. Έτσι, για παράδειγμα, «α-

γνοούν» την πραγματικότητα της δουλείας στην αθηναϊκή δημοκρατία.

Το κράτος οποιαδήποτε χαρακτηριστικά κι αν έχει, ή συγκροτεί, δεν παύει να αποτελεί μια κατάσταση ολοκληρωτικά εχθρική προς την ανθρώπινη φύση αλλά και την κοινωνία συνολικότερα.

Αναφορικά με την πόλη θα πρέπει ακόμα να ειπωθεί πως συνηθίζεται να αποτελείται από πολλές κοινότητες, οι οποίες πλέον συγκροτούνται σύμφωνα με τις επιταγές και τα συμφέροντα της κυριαρχίας και σε πολλές περιπτώσεις δεν έχουν τίποτα το κοινό με την προγενέστερη ελεύθερη διαμόρφωσή τους αλλά βρίσκονται, ως επί το πλείστον, σε πλήρη αντιδιαστολή με αυτή.

Συνηθέστερα οι άνθρωποι μέσα σε μια πόλη χαρακτηρίζονται (ακόμα και σήμερα) σαν λαός. Πρόκειται για μια απλή άθροιση όλων όσων ευρίσκονται μέσα σε μια πόλη αποτελώντας με αυτό τον τρόπο ένα καθ' όλα ανομοιογενές σύνολο, μέσα στο οποίο συνήθως συμπεριλαμβάνονται οι υποταγμένοι, οι υπήκοοι.

Μέσα από την εμφάνιση όλων αυτών των χαρακτηριστικών, γίνονται εύκολα αντιληπτές και προσδιορίσιμες οι διαδικασίες μέσα από τις οποίες η κυριαρχία επιβάλλεται πάνω στους ανθρώπους.

ΣΤΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ Προκειμένου να γίνει όσο το δυνατόν και **ΠΟΛΙΤΙΚΗ** περισσότερο κατανοητή η καταναγκαστική πορεία που ακολούθησε το ανθρώπινο γένος, από κάποια συγκεκριμένη στιγμή, θα πρέπει να αναφερθούμε σε ορισμένα σημαντικά σημεία τα οποία έχουν άμεση σχέση με τη συγκρότηση της κυριαρχίας και με τις επιπτώσεις που υπήρξαν.

Αυτές οι επιπτώσεις συνεχίζουν να επενεργούν βαρυσανιστικά όχι μόνο στο σύνολο της κοινωνίας αλλά εξακολουθούν να επιδρούν με ιδιαίτερο τρόπο στις απόψεις και τις πρακτικές των αγωνιζόμενων ενάντια στο κράτος.

Η αναφορά στις έννοιες του πολιτισμού και της πολιτικής συνδέεται σαφέστερα με την συγκροτημένη και εγκαθιδρυμένη πάνω στα κοινωνικά σύνολα, κυριαρχία. Αυτή η επιβεβλημένη πάνω στους ανθρώπους κατάσταση τους αποστέρησε κάθε δυνατότητα ελεύθερης δημιουργίας. Από το σημείο εκείνο και στο εξής όλες οι δημιουργικές ικανότητες και δυνατότητες των ανθρώπων και κάθε παρόμοια εκδήλωση απορροφάται από το κράτος ή γίνεται μέσα από συνθήκες καταναγκασμού.

Αυτό είναι ένα γεγονός το οποίο δεν θα πρέπει να το παραβλέψουμε. Ο,τιδήποτε, λοιπόν, κάνουν οι άνθρωποι πέρα από το ότι γίνεται εξαναγκαστικά έρχεται πρώτιστα να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα των κυρίαρχων. Όλη αυτή η εξαναγκαστική «δημιουργία» έρχεται να χαρακτηριστεί σαν πολιτισμός. Το πόση αντίφαση ενυπάρχει μέσα στην διατύπωση εξαναγκαστική «δημιουργία» νομίζουμε πως είναι απόλυτα κατανοητή για να μην επιμείνουμε περισσότερο στη χρησιμοποίησή της.

Πριν από τη συγκρότηση των εξουσιαστικών σχέ-

σεων σε κυριαρχία και την οργανωμένη της επιβολή πάνω στο ανθρώπινο γένος είναι βέβαιο πως οι άνθρωποι έχουν να παρουσιάσουν μια αξιοθαύμαστη δημιουργικότητα, η οποία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την ελευθερία. Ελευθερία και δημιουργία βαδίζουν μαζί. Αυτό το γεγονός ανακόπτεται με την εγκαθίδρυση των σχέσεων κυριαρχίας. Έτσι, η ελεύθερη δημιουργία υπόκειται σε συνεχείς περιορισμούς χωρίς όμως να εξαφανισθεί τελείως.

Μέσα στις συνθήκες κυριαρχίας οι άνθρωποι εκδηλώνουν με εντελώς στρεβλό τρόπο τη δημιουργικότητά τους εξαναγκασμένοι να φτιάχνουν όσα επιτάσσουν οι κυρίαρχοι. Οτιδήποτε εκδηλώνεται με δημιουργικό τρόπο είτε καταστρέφεται είτε απορροφάται αμέσως από το κράτος με αποτέλεσμα να αλλιώνεται η ουσία του.

Αυτό, λοιπόν, που ονομάζεται πολιτισμός είναι η καταπιεσμένη δημιουργικότητα των ανθρώπων, οι οποίοι φτιάχνουν εξαναγκαστικά τα όσα εξυπηρετούν τις ανάγκες και τις επιδιώξεις του κράτους.

Είναι χαρακτηριστικές οι θέσεις των εξουσιαστών σχετικά με τον πολιτισμό. Σύμφωνα μ' αυτές «ο πολιτισμός διαπλάθει το λαό» και δεν είναι έμφυτος, ούτε άφθαρτος βασίζεται στον εξαναγκασμό των ανθρώπων και η διατήρησή του εξαρτάται από τις συνθήκες επιβολής (Will Durant: Παγκόσμιος Ιστορία του Πολιτισμού).

Δεν χρειάζεται να υπάρξει ιδιαίτερη επιμονή στο σημείο αυτό. Εκείνο το οποίο έχει σημασία είναι πως ο πολιτισμός είναι εχθρικός προς την ελεύθερη δημιουργία, είναι κατασκευάσμα της επιβεβλημένης κυριαρχίας και σαν τέτοιος δεν μπορεί να ενδιαφέρει τους αγωνιζόμενους ανθρώπους στην προοπτική της κοινωνικής και πανανθρώπινης απελευθέρωσης από τα δεσμά κάθε είδους κυριαρχίας κι εκμετάλλευσης.

Είναι, συνεπώς, αντιφατικό να υποστηρίξουμε τη δημιουργία ενός άλλου πολιτισμού στη θέση του υπάρχοντος. Κάθε πολιτισμός όπως κι αν ονομασθεί (αστικός, φεουδαρχικός, αρχαιοελληνικός κ.λπ.) ξεπηδά μέσα από τις συνθήκες κυριαρχίας και εξανδραποδισμού της ανθρώπινης οντότητας και καμιά παραλλαγή του δεν μπορεί να αντικαταστήσει ή να υποκαταστήσει την ελεύθερη δημιουργία των ανθρώπων.

Από αυτή τη άποψη ο αγώνας για την κοινωνική απελευθέρωση στρέφεται ενάντια στο κράτος κι όχι προς τις εκάστοτε εκδηλώσεις της κρατικής επιβολής ανεξάρτητα από τις όποιες διαστάσεις μπορεί να έχουν αυτές. Έτσι, είναι λαθεμένος και οδηγεί στη μερικότητα ο αγώνας ενάντια στον τάδε ή στον δείνα πολιτισμό. Αυτή η μερικότητα είναι που οδηγεί, εκ των πραγμάτων, στην συγκάλυψη της κρατικής κυριαρχίας.

Μέσα στα ίδια πλαίσια είναι λαθεμένη η αποδοχή της πολιτικής όχι μόνο σαν ορολογίας αλλά και από ουσιαστική άποψη. Πολιτική είναι ο τρόπος με τον οποίο διεκπεραιώνονται οι εξουσιαστικές υποθέσεις. Πρόκειται για μια σειρά από τεχνικές μέσα από τις οποίες οι κρατιστές και τα όργανά τους επιβάλλουν τις θελήσεις τους πάνω στους καταπιεζόμενους κι εκμε-

ταλλευόμενους ανθρώπους.

Η πολιτική τόσο σαν έννοια όσο και σαν επιβεβλημένη κατάσταση συνδέεται με την πόλη και με τα όσα αναφέρθηκαν αναλυτικότερα προηγουμένως σχετικά με αυτή.

Προέκταση αλλά και συστατικό της επιβεβλημένης από τους κυρίαρχους κατάστασης αποτελεί και η έννοια του πολίτη. Πρόκειται για μια άλλη διατύπωση του υπήκοου και δεν έχει σημασία αν στον όρο πολίτης συναρτάται η κατάσταση στην οποία βρίσκεται αυτός έχοντας και κάποια δικαιώματα. Γιατί, το καθεστώς που εγκαθίδρυσαν οι κυρίαρχοι σύντομα τους οδήγησε στη διαπίστωση πως θάπρεπε ν' «αναγνωρίσουν» κάποια «δικαιώματα» στους υπηκόους τους προκειμένου να τους κάνουν να πεισθούν και ν' αποδεχθούν τους νόμους, τους θεσμούς, το σύνολο των καταναγκασμών και να παραδεχθούν το κράτος.

Έτσι, νομίζουμε πως γίνεται αντιληπτό και τελείως ξεκάθαρο πως η αποδοχή των δικαιωμάτων η επιμονή και ο «αγώνας» για την κατοχύρωση τους δεν αποτελεί παρά την ουσιαστική αποδοχή της κυριαρχίας και του συνολικότερου πλέγματος επιβολής πάνω στο ανθρώπινο γένος.

Ζ) ΕΘΝΟΣ - ΕΘΝΙΣΜΟΣ - ΠΑΤΡΙΔΑ Χρειάζεται μετά από όλα όσα έχουν αναφερθεί να σταθούμε σε ορισμένα ακόμα σημαντικά ζητήματα όπως αυτά που αφορούν την πατρίδα και το έθνος. Η έννοια του έθνους αποτελεί μια πραγματικότητα που αναδείχθηκε μέσα στην πορεία που ακολούθησε το ανθρώπινο γένος. Φυσικά και δεν είχε τα χαρακτηριστικά που της προσδώσαν οι εξουσιαστές στα τελευταία τρακόσια χρόνια προκειμένου να πετύχουν τις επιδιώξεις τους και να συγκροτήσουν την κυριαρχία σε διαφορετικές βάσεις από αυτές που υπήρχαν μέχρι τότε.

Η έννοια έθνος είναι διαφορετική από αυτή του εγγενούς (patrius) μολονότι πρόσφατα έχει εισαχθεί μια ακόμα έννοια όπως αυτή του εθνισμού σύμφωνα με την οποία επιχειρείται να προσδιοριστεί η λεγόμενη εθνική καταγωγή, η εθνική συνείδηση και ο πατριωτισμός.

Όμως, η πατρίδα είναι μια πραγματικότητα η οποία είχε σχέση με τον τόπο στον οποίο είχε γεννηθεί κανείς, εκεί όπου είχε βιώσει ένα σημαντικό μέρος των πρώτων χρόνων της ύπαρξης του (κι όχι της μετέπειτα διαβίωσής του, άσχετα αν σε μερικές περιπτώσεις αυτοί οι χώροι μπορούν να ταυτίζονται) και με τον οποίο συνδέονταν από πολλές απόψεις. Ήταν ένας χώρος που σχετίζονταν με την εγκατάσταση σ' αυτόν κάποιος φυλής, γένους ή και κοινότητας με τον οποίο οι άνθρωποι είχαν διαμορφώσει για να διαβιώσουν. Ένας χώρος μέσα στον οποίο αναπτύσσονται διάφορες σχέσεις ανάμεσα στους ανθρώπους. Σχέσεις και καταστάσεις λειτουργικές για το σύνολο των διαβιούντων. Σίγουρα η έννοια και η πραγματικότητα της πατρίδας συνδέεται άμεσα με πατριαρχικές αντιλήψεις και καταστάσεις, κι αυτό είναι κάτι το οποίο δεν θα πρέπει να παραγνωρισθεί. Από ιστορικής σκοπιάς η οποία δείχνει και κάποια σημαντικά στοιχεία, σε σχέ-

ση με τις ελληνικές πόλεις της αρχαιότητας, η χρήση της λέξης πατριώτης γίνεται στο βαθμό που υπάρχει αναφορά στους βάρβαρους ενώ για τους εντός των πόλεων κατοικούντας χρησιμοποιείται η έννοια του πολίτη. Παρ' όλα αυτά η λέξη πατρίδα έρχεται να προσδιορίσει την γη ή την πόλη των προγόνων κάποιου ή κάποιων.

Η έννοια, λοιπόν, της πατρίδας είχε ένα συγκεκριμένο περιεχόμενο σε σχέση με παρελθούσες καταστάσεις που βίωσαν οι άνθρωποι. Εκεί όπου ελεύθερα εγκαθίσταται μια ομάδα ανθρώπων και αναπτύσσει τις ικανότητές της προκειμένου να διαβιώσει για μεγάλα χρονικά διαστήματα δημιουργείται μια συγκεκριμένη σχέση προστασίας του περιβάλλοντος και ενός αρκετά ισχυρού δεσμού ανάμεσα στους ανθρώπους. Όμως, μέσα σε μια πορεία συνεχών μεταβολών ακόμα και αυτή η έννοια της πατρώας γης έχει χάσει τη σταθερότητα που θέλουν να της προσδώσουν διάφορες εξουσιαστικές αντιλήψεις.

Πατρίδα είναι ο τόπος όπου οι άνθρωποι ζουν καλά. Είναι χαρακτηριστική η παροιμία: «Πατρίς γαρ εστί πας' ιν' αν πράττη τις ευ» ή «ubi bene, ibi patria» (= όπου είναι καλά, εκεί είναι η πατρίδα), καθώς κι η μετέπειτα πλατιά χρησιμοποιούμενη φράση «όπου γης και πατρίς».

Το γεγονός πως οι άνθρωποι υπερασπίζονταν το συγκεκριμένο χώρο και τα όσα δημιούργησαν σ' αυτόν είναι αυτονόητο και θα ήταν τελείως βλακώδες να μην το κάνουν. Αλλά, πρώτιστα υπερασπίζονταν, απέναντι σε παντοειδείς προσβολές, την ίδια τους την ύπαρξη και δευτερευόντως αυτό τον συγκεκριμένο χώρο, του οποίου η υπεράσπιση αυτή καθ' εαυτή δεν θα είχε καμμία ιδιαίτερη σημασία. Άρα η έννοια της πατρίδας, συνδέεται πρωταρχικά με τους ανθρώπους και δευτερευόντως με κάποιο χώρο, ο οποίος, σε τελική ανάλυση, μετά την απομάκρυνσή τους απ' αυτόν ήταν ένα σημείο αναφοράς ως προς την προέλευσή τους. Δεν είναι, μάλιστα, καθόλου αμελητέες οι περιπτώσεις όπου οι άνθρωποι εγκατέλειψαν τη χαρακτηριζόμενη σαν πατρίδα τους είτε λόγω εχθρικών προσβολών είτε επειδή φυσικοί λόγοι το επέβαλλαν.

Ο πατριωτισμός, λοιπόν, είναι μια κενή περιεχομένου έννοια στο βαθμό που αποσυνδέεται από τους ανθρώπους και τις πραγματικές επιθυμίες κι ανάγκες τους, από την ίδια τους τη ζωή και την ελεύθερη ύπαρξή τους. Αυτή η αποσύνδεση —που είναι ολοκληρωτική εξ αιτίας της ύπαρξης της κυριαρχίας— χρησιμοποιείται απλά για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα του κράτους και των αφεντικών, όντας κυριολεκτικά αφαιρεμένη από κάθε πραγματικό στοιχείο της. Χρησιμοποιείται, από τους κυρίαρχους προκειμένου να οδηγήσει στην επίπλαστη ταύτιση και ενοποίηση των συμφερόντων καταπιεστών και καταπιεσμένων.

Μέσα από τις έννοιες πατρίδα και πατριωτισμός δημιουργείται μια ψεύτικη αίσθηση ιδιοκτησίας σε σχέση με το χώρο ή την περιοχή που γεννήθηκαν κάποιοι άνθρωποι. Αλλά, είναι διαφορετικό θέμα το φυσιολογικό δέσιμο των ανθρώπων με ένα ορισμένο τόπο, α-

πόρροια μιας πραγματικής σχέσης τους κατά ωρισμένο τρόπο με αυτόν (παίρνοντας μάλιστα υπ' όψιν και το αναμφισβήτητο γεγονός πως ο άνθρωπος αποτελεί αναπόσπαστο κόμμάτι του φυσικού περιβάλλοντος) κι άλλο πράγμα μια ιδιοκτησιακή κατάσταση, την οποία έχει επιβάλλει στα ανθρώπινα μυαλά η ιδεολογία της κυριαρχίας.

Στις παρούσες συνθήκες κυριαρχίας όπου οι άνθρωποι έχουν βρεθεί σέ μία κατάσταση όπου κάθε ίχνος ενεργειάς τους δοκιμάζεται καί ένα μεγάλο μέρος της απορροφάται από τό κράτος, όπου κάθε κίνηση τους μπαίνει στό στόχαστρο του κρατιστικού ελέγχου, όπου η ανθρώπινη ελευθερία επιχειρείται να εξαφανιστεί με κάθε τρόπο, είναι τουλάχιστον ανόητο να μιλά κανείς για πατρίδα και για πατριωτισμό. Και για να αντιστρεψουμε την αρχαία παροιμία, εφόσον οι άνθρωποι δεν ζούν καλά (και σε συνθήκες ελευθερίας) δεν υπάρχει λόγος να μιλάμε για πατρίδα. Εκτός, πλέον, αν περιπέσει κανείς σε μια χυδαία λατρεία ειδώλων τα οποία στην πραγματικότητα δεν είναι παρά σαπισμένα σκουπίδια.

Αποτελεί, ως εκ τούτου, μια συνειδητή προσπάθεια υποστήριξης των κρατικών επιδιώξεων, η μαρξιστογενής τεχνητή διάκριση ανάμεσα σε εθνικισμό και πατριωτισμό, σύμφωνα με την οποία ο πατριωτισμός εκφράζει τον λαό ή τον εργαζόμενο λαό ή την εργατική τάξη ή ...ή, ενώ ο εθνικισμός εκφράζει τους κυρίαρχους. Δίνει έτσι διαφορετικούς ορισμούς και ονομασίες σε πρακτικές της κυριαρχίας οι οποίες δεν διαφέρουν στην ουσία τους. Έτσι, ο πόλεμος που κατευθύνθηκε από τους Γερμανούς και λοιπούς εξουσιαστές ονομάστηκε ιμπεριαλιστικός, ενώ η κατάκτηση περιοχών από τα ρωσικά στρατεύματα ήταν μέρος του πατριωτικού πολέμου!!!

Όμοια, οι καταπιεσμένοι άνθρωποι καλούνται να υπερασπιστούν την πατρίδα τους απέναντι στους εχθρούς ενώ θα πρέπει να μην δεχτούν (στα λόγια πάντα) να γίνει επίθεση ενάντια σε άλλα κράτη. Όμως η έννοια της άμυνας και της επίθεσης θυμίζει μέσα στις υπάρχουσες συνθήκες κυριαρχίας το βάπτισμα που κάνει ο καλόγερος στο κρέας μετατρέποντας το σε νηστήσιμα χόρτα.

Είναι χαρακτηριστικό πως η έννοια της πατρίδας και του πατριωτισμού σχετίζεται με την έννοια του έθνους, στην οποία θα πρέπει να αναφερθούμε για να μπορέσει να γίνει κατανοητή η συνολική και πραγματική διάσταση που έχουν κάποιες συνθήκες οι οποίες εκδηλώθηκαν στη διάρκεια της πορείας που ακολούθησε το ανθρώπινο γένος.

Το έθνος αποτελεί μια κατάσταση με βάση την οποία επιχειρείται να προσδιοριστεί ένα μεγάλο σύνολο ανθρώπων σύμφωνα με κάποια κοινά χαρακτηριστικά τα οποία είτε υπάρχουν, είτε τους αποδίδονται. Παρόλα αυτά ο ορισμός του έθνους δεν χρησιμοποιείται αποκλειστικά για το ανθρώπινο γένος αλλά και για διάφορα είδη ζώων (π.χ. έθνεα μυιάων, μελισσών, ορνίθων = σμήνη, πλήθη μυγών, μελισσών κλπ., Ιλιάδα Β).

Το έθνος (έθνος-ος ρίζα FEΘ) αποτελείται από ένα σύνολο γενών ή φυλών και στην κυριολεξία η αναφορά γίνεται σε σχέση με κάποιο αριθμό ανθρώπων οι οποίοι ζούν μαζί ή, γενικώτερα, για ένα άθροισμα ανθρώπων οι οποίοι αποτελούν ένα σύνολο.

Αναμφισβήτητα, όλα αυτά αποτελούν ένα συγκεκριμένο μέσο με το οποίο επιχειρείται να προσδιοριστεί μια ομάδα ανθρώπων. Όμως, στην πραγματική του διάσταση αυτό που αποκαλείται έθνος αποτελείται από ένα σύνολο στο οποίο το κύριο χαρακτηριστικό είναι η μεγάλη ανομοιογένεια. Γιατί, αν ήδη μέσα στο γένος και τη φυλή υπάρχουν σημαντικές διαφοροποιήσεις, τότε είναι ευνόητη η έκταση που παίρνουν αυτές μέσα στο έθνος, το οποίο (ας σημειωθεί) περιλαμβάνει και άλλα στοιχεία εκτός από το γένος και τη φυλή. Προκειμένου, λοιπόν, να διαχωριστεί ή συνηθέστερα να διαπιστωθεί η διαφοροποίησή του από ένα άλλο μεγάλο σύνολο ανθρώπων αναζητείται ένα κοινό στοιχείο που πιθανόν να υπάρχει μέσα σ' αυτό το σύνολο ή του προσδίνεται (πχ το Μηδικόν έθνος, Ηρόδοτος).

Αυτή η έντονη ανομοιογένεια που υπάρχει στο λεγόμενο ή χαρακτηριζόμενο σαν έθνος είναι αποτέλεσμα της συγκέντρωσης μεγάλου αριθμού ανθρώπων σε περιοχές ή πόλεις. Αυτό το συνηθισμένο γεγονός δεν οδηγεί οπωσδήποτε στην ενοποίηση και στην κοινότητα απόψεων, αντιλήψεων και επιδιώξεων από τη στιγμή που μέσα σ' αυτό το ετερόκλητο σύνολο υπάρχουν πολλαπλά και αντιτιθέμενα συμφέροντα κι επιδιώξεις.

Είναι αξιοσημείωτο πως υπάρχει μια σαφής αντιδιαστολή ανάμεσα στις έννοιες έθνος και λαός. Μέσα στην έννοια του έθνους θα πρέπει να συμπεριληφθούν διάφορες ομάδες, προκειμένου να γίνει ένας τέτοιος προσδιορισμός (πχ: Θεσσαλοί, Αθηναίοι, Θηβαίοι κλπ. γίνεται κατορθωτό να χαρακτηρισθούν σαν έθνος).

Αντίθετα, με την έννοια λαός γίνεται αναφορά σ' ένα μεγάλο αριθμητικά σύνολο (συνήθως μιας περιοχής ή χώρας) λαμβάνοντας κάθε μονάδα αυτού του συνόλου ξεχωριστά. Έτσι, για παράδειγμα ένας εργάτης, ένας υπουργός, ένας μαθητής κλπ, μπορούν να αποτελέσουν λαό. Για τον ίδιο λόγο οι κρητικοί μπορούν να προσδιοριστούν σαν λαός κλπ., δεδομένου ότι καλούνται με ένα κοινό όνομα. Χαρακτηριστικότερα, το ίδιο ισχύει και στα αρχαία ελληνικά, π.χ. Δωριέας = οι Δωριείς (Πίνδαρος). Ακόμα, δεν θα πρέπει να παραμεληθεί η ομοιότητα της λέξης λαός με την λέξη λίκος = λίθος.

Όλα αυτά κατατίθενται για να γίνει κατανοητός ο τεχνητός τρόπος με τον οποίο γίνονται αυτές οι κατηγοριοποιήσεις των ανθρώπων, προκειμένου να διευκολυνθούν οι σκοποί που έχουν προταχθεί από την ιδεολογία της κυριαρχίας. Για να τονισθεί η ιδιαίτερη σκοπιμότητα που υπάρχει σ' αυτούς τους διαχωρισμούς αρκεί να επισημανθεί πως για λόγους άσκησης της κυριαρχίας δεν μιλάνε για κρητικό έθνος αλλά για κρητικό λαό κοκ.

Αναφέραμε όλα τα παραπάνω, χρησιμοποιώντας

τη λέξη έννοια όχι τυχαία.

Οι έννοιες αυτές έχουν κάποια σχέση με την κατάσταση που έχει προκύψει μέσα σε μία πορεία. Όμως, αν καλοεξετάσουμε το ζήτημα είναι εύκολο να διαπιστώσουμε πως οι έννοιες αυτές αποτελούν συνάμα μια αφαίρεση. Το έθνος, σαν αποτέλεσμα μιας αφαίρεσης των πολύπλοκων συνθηκών, υπάρχουν και των διαφορετικοτήτων που το συναπαρτίζουν, στην ουσία δεν σημαίνει παρά την προσπάθεια προσδιορισμού ενός ευρύτερου συνόλου ανθρώπων.

Τα όποια κοινά στοιχεία τυχόν υπάρχουν ή αποδοθούν, μέσα από μια πολύχρονη κοινή συνύπαρξη των ομάδων που αποτελούν το έθνος ή των ατόμων που θα χαρακτηριστούν σαν λαός δεν είναι ικανά να εξαφανίσουν το πλήθος των διαφορών και ιδιαίτερα το ουσιαστικό στοιχείο της ανθρωπινότητάς τους.

Η αφαιρετικότητα με την οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν αυτές οι έννοιες στο κοινωνικό γίγνεσθαι γίνεται ένα όπλο για την καθυπόταξη και τον εξανδραποδισμό των ανθρώπων.

Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε πως αυτές οι έννοιες υπήρξαν σαν αποτέλεσμα συγκεκριμένων συνθηκών και καταστάσεων στις οποίες βρέθηκαν οι άνθρωποι. Όμως, η εμμονή σ' αυτές τις έννοιες και η προσπάθεια ανάδειξής τους σε καθοριστικούς παράγοντες για την πορεία των ανθρώπων έρχεται, μέσα από τις αφαιρέσεις που θέλουν να επιβάλλουν οι κυρίαρχοι, να εξυπηρετήσει τους στόχους του διαχωρισμού ο οποίος αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέσα επιβολής.

Το έθνος, η πατρίδα και ο λαός αποτελούν όρους κενούς και απογυμνωμένους από την ανθρώπινη οντότητα ακριβώς επειδή συνήθως χρησιμοποιούνται για να στηρίζουν και να επεκτείνουν την ιδεολογία της κυριαρχίας.

Παρ' όλο που είναι πέρα από κάθε αμφισβήτηση πως ο όρος έθνος είναι κάτι το οποίο μπορεί να σημαίνει από ελάχιστα πράγματα έως και τίποτα είναι χρήσιμο να επισημανθεί πως ακόμα και σαν τέτοιος απέχει πάρα πολύ από τον εισαχθέντα τους τελευταίους αιώνες όρο του εθνικισμού.

Ο όρος εθνικισμός είναι τελείως άγνωστος στα αρχαία κείμενα αλλά και σε μεταγενέστερα. Ο μόνος όρος που είναι γνωστός είναι αυτός του Εθνικού ο οποίος χρησιμοποιείται για να χαρακτηρίσει όλους τους υπόλοιπους (και ιδιαίτερα τους ειδωλολάτρες) εκτός από τους χριστιανούς και τους Ιουδαίους.

Εθνικισμός - Διεθνισμός - Αντιεθνικισμός

Η αφαιρεμένη από κάθε στοιχείο πραγματικότητας συναισθηματική σχέση των ανθρώπων με κάποιο χώρο —όσο και μεταξύ τους— καθιέρωσε μια ιδεολογικοποίηση. Έτσι, επιχειρήθηκε να ενωθούν οι άνθρωποι με «απαρβιάστους» κι «ιερούς» δεσμούς με τη γη και τη χαρακτηριζόμενη σαν φυλή τους, τα οποία θα πρέπει να υπερασπίζονται με αυτοθυσία, γιατί υποτίθεται πως μόνο μέσα απ' αυτά τα στοιχεία μπορούν να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ανθρωπινή παρουσία τους πάνω στον πλανήτη.

Α) Ο ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΣΑΝ ΜΕΛΟ ΕΠΗΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

Το έθνος τόσο σαν έννοια όσο και σαν μια συγκέντρωση ανθρώπινων ομάδων είναι αποτελεσμα των καταστάσεων μέσα στις οποίες βρέθηκαν οι άνθρωποι εξ αιτίας των αναπτυσσόμενων κι επιβαλλόμενων σ' αυτούς σχέσεων κυριαρχίας.

Στο διάστημα των τριών τελευταίων αιώνων ο εθνικισμός άρχισε να προβάλλεται από τους κυρίαρχους σαν ένα μέσο που θα επιβοηθούσε την ανασυγκρότηση των θεσμών και των μηχανισμών επιβολής πάνω στις ανθρώπινες κοινωνίες. Αυτή η προβολή και επιμονή στο ζήτημα του εθνικισμού υπήρξε το αποτέλεσμα συγκεκριμένων συνθηκών που δημιουργήθηκαν και τις οποίες οι απανταχού κρατιστές εκμεταλλεύτηκαν προκειμένου να πετύχουν τους στόχους τους.

Είναι χαρακτηριστικό πως οι παράγοντες συγκρότησης της κυριαρχίας (εξωγενείς κι ενδογενείς) —στους οποίους έχουμε ήδη αναφερθεί— αποσυντίθενται μέσα από τις δημιουργικές απελευθερωτικές δραστηριότητες των ανθρώπων και των διάφορων συλλογικών προσπαθειών που αυτοί αναπτύσσουν κι ανασυντίθενται με ποικίλους τρόπους από διάφορα μέσα και ορισμένες συνθήκες που δημιουργούνται και αφήνονται στη διάθεση των κυρίαρχων. Η διατήρηση αυτών των μέσων και συνθηκών είναι δυνατόν, στη συνέχεια, να οδηγήσει την κυριαρχία στην αξιοποίησή τους, στην κατεύθυνση της συγκρότησης ισχυρών ή ισχυροποιημένων καταστάσεων επιβολής πάνω στο ανθρώπινο γένος.

Οι συνθήκες οι οποίες οδήγησαν, ανάλογα με την κάθε περίπτωση, στη συγκρότηση μιας αναπτυγμένης συμμαχίας μεταξύ των κυρίαρχων στο διάστημα των τελευταίων τριακοσίων χρόνων είναι αρκετές και πολυσύνθετες. Ακολούθησε μια συνεχής πορεία ανακατατάξεων και μετασχηματισμών, η οποία συνεχίζεται μέχρι σήμερα και για την ακριβή περιγραφή της θα χρειάζονταν να γραφτούν πάρα πολλά προκειμένου να εκτεθούν όλες οι πολύπλοκες διαδρομές που ακολου-

θήθηκαν μέχρι τη σημερινή κατάσταση της επιβεβλημένης κυριαρχίας.

Εκείνο, το οποίο έχει τεράστια σημασία, είναι πως ο εθνικισμός αποτέλεσε ένα από τα πλέον κατάλληλα εργαλεία για την επίτευξη των εξουσιαστικών επιδιώξεων. Δια μέσου αυτής της παραμέτρου της ιδεολογίας της κυριαρχίας, η οποία απέκτησε μια συγκεκριμένη υλική διάσταση, συγκροτήθηκαν τα λεγόμενα σύγχρονα εθνικά κράτη που έχουν διαμορφώσει τη σημερινή παγκόσμια κατάσταση.

Έχει καταστεί αναμφισβήτητο γεγονός πως, μέσω του εθνικισμού επιχειρείται με βίαιο τρόπο να επιβληθεί κάποιο ή ορισμένα χαρακτηριστικά σε διάφορες ομάδες του ανθρώπινου γένους. Ο διαχωρισμός και οι τεχνητές διακρίσεις είναι τα επί μέρους βοηθήματα - πρακτικές προκειμένου να εδραιωθεί το μοντέλο της ανασχηματισμένης κυριαρχίας.

Φυσικά, αυτός ο βίαιος και τεχνητός διαχωρισμός του ανθρώπινου γένους σε επί μέρους τμήματα, που χαρακτηρίζονται σαν έθνη, επιδιώκει να δημιουργήσει μια ομοιογενοποιημένη εικόνα στο καθένα απ' αυτά. Ένα από τα μέσα που χρησιμοποιήθηκε ήταν ο αστάθμητος παράγοντας του συναισθηματισμού, ο οποίος ενισχύθηκε πολλαπλά διαστρεβλώνοντας τις ουσιαστικές σχέσεις και συνθέσεις που αναπτύσσονται τόσο μεταξύ των ανθρώπων όσο και με το περιβάλλον τους.

Η αφαιρεμένη από κάθε στοιχείο πραγματικότητας συναισθηματική σχέση των ανθρώπων με κάποιο χώρο —όσο και μεταξύ τους— καθιέρωσε μια ιδεολογικοποίηση. Έτσι, επιχειρήθηκε να ενωθούν οι άνθρωποι με «απαρβιάστους» κι «ιερούς» δεσμούς με τη γη και τη χαρακτηριζόμενη σαν φυλή τους, τα οποία θα πρέπει να υπερασπίζονται με αυτοθυσία, γιατί υποτίθεται πως μόνο μέσα απ' αυτά τα στοιχεία μπορούν να προσδιορίσουν την ταυτότητα και την ανθρωπινή παρουσία τους πάνω στον πλανήτη. Μ' αυτό το τρό-

πο οι άνθρωποι γίνονται έλληνες (ή ελληνικό έθνος), τούρκοι (ή τουρκικό έθνος), σέρβοι (ή σερβικό έθνος) κ.ο.κ.

Αυτή η προσπάθεια αλλοτρίωσης της ανθρώπινης οντότητας επιχειρεί να φτιάξει την ποθητή για τους κρατιστές ψευδαίσθηση μιας «οικογένειας» μέσα στην οποία περιλαμβάνονται οι υπήκοοι και οι δυνάστες. Έτσι, υποτίθεται πως είναι όλοι αδέλφια-τούρκοι, αδέλφια-έλληνες κ.ο.κ. και σαν αδέλφια πρέπει να φροντίζουν για το συμφέρον της «οικογένειας», που δεν είναι άλλη από το έθνος.

Ταυτόχρονα, όμως, επειδή η κυριαρχία είναι διατεθειμένη να διατηρηθεί σαν τέτοια οριοθετεί νέους διαχωρισμούς μέσα στο χαρακτηριζόμενο σαν έθνος.

Αυτοί οι διαχωρισμοί επιβάλλονται πάνω στις διαφοροποιήσεις που υπάρχουν ανάμεσα στις μεγάλες ή μικρές ομάδες που συναπαρτίζουν το χαρακτηριζόμενο ως έθνος και οι οποίες έχουν διαμορφωθεί μέσα από τις εγγενείς πραγματικότητες που βίωσαν και μέσα από τις οποίες αναπτύχθηκαν δημιουργικά αυτές οι διαφορετικότητες.

Επιβάλλει, —λοιπόν—, διαχωρισμούς σύμφωνα με το δικό της τεχνικό τρόπο, κατανέμοντας τους ανθρώπους επαγγελματικά, χωροταξικά, πολιτικά κ.λπ. Έτσι, η κατάσταση του διαχωρισμού μέσω του εθνικισμού παίρνει όλες τις απαιτούμενες διαστάσεις προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της καταδυνάστευσης των ανθρώπων.

Ο εθνικισμός, έρχεται να ενώσει βίαια (με μια βία που έχει πολλές μορφές) διάφορες ομάδες ανθρώπων προκειμένου να τις αντιπαραθέσει, για λόγους κυριαρχικούς, απέναντι σε άλλες, στις οποίες έχουν δοθεί με τον ίδιο τεχνικό τρόπο κάποια άλλα χαρακτηριστικά.

Οι κρατιστές έχουν εφεύρει πολλούς τρόπους με τους οποίους χαρακτηρίζουν διάφορες ομάδες ανθρώπων σαν έθνος. Χρησιμοποιούν σαν στοιχεία τη θρησκεία, τα ήθη, τα έθιμα, τη γλώσσα, τον τόπο, μια προσδιορισμένη, ανάλογα με τις περιστάσεις, εδαφική έκταση κ.λπ.

Αν εξεταστούν προσεκτικότερα όλοι αυτοί οι ορισμοί γίνεται κατανοητός ο χειρισμός και οι τεχνικές με τις οποίες εκδηλώνεται κι επιχειρείται κάθε φορά να υλοποιηθεί η ιδεολογία της κυριαρχίας —σε σχέση με το συγκεκριμένο θέμα— μέσα στη ζωή των ανθρώπων, αποσκοπώντας στον εκμηδενισμό της ελεύθερης υπαρξής τους και του στοιχείου της αλληλεγγύης.

Σαν συμπληρωματικό στοιχείο των επιδιώξεων των κυρίαρχων έρχεται να προταχθεί το ζήτημα του φυλετισμού. Υπάρχουν πολλές φορές κάποια χαρακτηριζόμενα σαν φυλετικά στοιχεία που έχουν εγκλωβιστεί μέσα στο έθνος. Αυτά τα φυλετικά στοιχεία άλλοτε τονίζονται με ιδιαίτερο τρόπο προκειμένου να ενισχύσουν τον ήδη προβαλλόμενο εθνικισμό, προσδίδοντάς του φυλετικά χαρακτηριστικά και σε άλλες περιπτώσεις επιχειρούν να διαχωρισθούν σε σχέση με τον εθνικισμό, καταλήγοντας όμως τις περισσότερες φορές να διαμορφώσουν ένα περισσότερο «αιμική» εθνικισμό.

Ο εθνικισμός αποτελεί, λοιπόν, ένα ακόμα πλοκάμι της κυριαρχίας που σφίγγει τη ζωή των ανθρώπων και εγκλωβίζει τη σκέψη και τη δράση τους προς την κοινωνική και ατομική απελευθέρωση.

Η χρησιμοποίηση του εθνικισμού κατευθύνεται σε δύο σημαντικά στοιχεία στήριξης του κράτους: Από τη μια συντελεί στην εσωτερική συνοχή και συνύπαρξη εντός των συνόρων του, στο βαθμό που επιτυγχάνει την ιδεοληψία της συγγένειας αίματος, πολιτισμού κ.λπ., δημιουργώντας την επίφαση της κοινότητας κι από την άλλη εντείνει μ' αυτό τον τρόπο την απομόνωση και το διαχωρισμό από τους υπόλοιπους ανθρώπους οι οποίοι βρίσκονται εκτός των συνόρων.

Μ' αυτήν την κατάσταση οι κυρίαρχοι μπόρεσαν να δώσουν μια νέα διάσταση στην οριοθέτηση συνόρων, πρακτική αλλά και νοηματική, η οποία στο βαθμό που γίνεται αποδεκτή από τους κυριαρχούμενους αποτελεί τη σημαντική προϋπόθεση για την ύπαρξη κάθε κράτους.

Οι εξουσιαστές ντύνουν τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις τους με λέξεις όπως αυτή των «ιστορικών δικαιωμάτων» συνδέοντας την εκπλήρωσή τους με την πραγματική ή κατασκευασμένη πορεία που ακολούθησαν οι άνθρωποι σε σχέση με ορισμένη εδαφική περιοχή. Καλούνται έτσι οι κυριαρχούμενοι μέσω του εθνικισμού να εκπληρώσουν τις κρατιστικές επιδιώξεις.

«Ιστορικά δικαιώματα» κι «απελευθέρωση των σκλαβωμένων πατρίδων» επικαλούνταν για να πραγματοποιήσουν τον Μικρασιατικό πόλεμο, ο οποίος στοίχισε χιλιάδες νεκρούς και τεράστιες καταστροφές. Τα ίδια επικαλούνται και τώρα σε σχέση με τη Βόρειο Ήπειρο και τη Μακεδονία, προκειμένου να πετύχουν συμμετοχή στην αναδιανομή των περιοχών που βρίσκονται κάτω από τον έλεγχο της μιας ή της άλλης μερίδας απ' αυτούς, αλλά και για να καλυτερεύσουν τη θέση τους για ν' αποκομίσουν τα περισσότερα ανταλλάγματα μέσα από τις ανασυγκροτούμενες σχέσεις και ισορροπίες στο μπλοκ της Ευρωπαϊκής και παγκόσμιας κυριαρχίας.

Τα ίδια «δικαιώματα» επικαλούνταν οι κυρίαρχοι χρησιμοποιώντας τον εθνικισμό στη Γερμανία, γεγονός που οδήγησε σε παγκόσμιες ανθρωποσφαγές. Τα ίδια επιχειρήματα και ιδεολογήματα χρησιμοποιήθηκαν προκειμένου να εγκαθιδρυθεί εβραϊκό κράτος στην Παλαιστίνη κοκ.

Έτσι, σ' όλες τις περιπτώσεις των παγκόσμιων ανακατατάξεων της κυριαρχίας, ο εθνικισμός αποτελεί το όπλο των κρατιστών, για τη διεξαγωγή των πολέμων τους και τη συσσώρευση μεγαλύτερων δεινών για το ανθρώπινο γένος, μέσα στα οποία συγκαταλέγονται τα κύματα μεταναστεύσεων, που προηγούνται ή ακολουθούν αυτές τις καταστάσεις, μαζί με τις βίαιες μετατοπίσεις πληθυσμών.

Σε περιόδους που ξεσπούν οι εξουσιαστικοί πόλεμοι, ο εθνικισμός αποτελεί έναν από τους βασικότερους συντελεστές για τη διεξαγωγή και την «επιτυχή» διεκπεραίωσή τους. Είναι η προκατασκευασμένη κι επιβεβλημένη με χίλιους δύο τρόπους σκέψη που οπλίζει

το πιστόλι, είναι η ιδέα της αυτοθυσίας που τίθεται στην υπηρεσία του κράτους. Γιατί, οι άνθρωποι προκειμένου να πολεμήσουν χρειάζεται πρώτα να εξαναγκαστούν και να πιεστούν για να οδηγηθούν τα μυαλά τους στην «πεποίθηση» ότι πολεμούν για κάτι που τους ανήκει. Στην προκειμένη περίπτωση τους έχει επιβληθεί η ιδέα του εθνικισμού (θρησκεία, τόπος, οικογένεια, κ.λπ.), μέσα από τον οποίο οι κυρίαρχοι έχουν κατορθώσει να ταυτίσουν τις θελήσεις κι επιδιώξεις τους με την ύπαρξη και τα συμφέροντα των καταδυναστευόμενων ανθρώπων τους οποίους προσπαθούν να κατευθύνουν σύμφωνα με τα συνολικά τους σχέδια.

Σε καιρό «ειρήνης», οι υπηρεσίες που προσφέρονται στο κράτος μέσω του εθνικισμού είναι εξ ίσου σημαντικές. Στις στιγμές της λεγόμενης πολιτικής αστάθειας, όπου οι κρατιστές δεν μπορούν να διατηρήσουν σχετικά ομαλές συνθήκες επιβολής στους καταπιεσμένους ανθρώπους, εξ αιτίας της έντασης του κοινωνικού ανταγωνισμού, σε περιόδους παγκόσμιων κρίσεων κι αναδιανομής των μερισμάτων κυριαρχίας, ο εθνικισμός έρχεται να λειτουργήσει σαν ένα μέσο αποπροσανατολισμού του κόσμου από την πραγματική αιτία των δεινών του που είναι η διατήρηση του κράτους και των καταπιεστικών κι εκμεταλλευτικών συνθηκών, μετατοπίζοντας την προσοχή του σε υποτιθέμενους εξωτερικούς εχθρούς.

Αλλά και σε περιόδους εκλογών, ψήφισης νέων καταπιεστικών νόμων, προβλημάτων στο σύστημα διαχείρισης των οικονομικών υποθέσεων των κρατιστών κ.τλ., καλλιεργείται ένα κλίμα ανασφάλειας, τεχνητής κρίσης κι εξωτερικής απειλής (εθνικών κινδύνων) επιχειρώντας να στερήσουν τη δυνατότητα στους ανθρώπους να ξεκαθαρίσουν πως η πραγματική απειλή είναι διαρκής και προέρχεται από την ύπαρξη της καταπίεσης κι εκμετάλλευσης.

Μέσα από ένα κλίμα κινδυνολογίας και σύγχυσης για παραβίαση του αγαθού της «ελευθερίας» από φανταστικούς εχθρούς, δίνεται η ευκαιρία στους κρατιστές και τα όργανά τους να πραγματοποιήσουν κάποια σχέδιά τους εύκολα και γρήγορα που στην αντίθετη περίπτωση θα σήκωναν τουλάχιστον, μεγάλο κύμα δυσφορίας, με ανεξέλεγκτες συνέπειες γι' αυτούς. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα αυτή η τεχνική είναι πολύ προσφιλής στους κρατούντες, αν αναλογισθούμε τη συνεχή καραμέλα του Κυπριακού για είκοσι ολόκληρα χρόνια και την αναζοπύρωση του Μακεδονικού και του Ηπειρωτικού τα τελευταία χρόνια.

Αναπτύσσεται, λοιπόν, εκ μέρους του κράτους μια διαρκής προσπάθεια για πλήρη αποδοχή της λογικής «εμείς» κι «αυτοί» προκειμένου να κατατάξει αυτό το στοιχείο σαν ουσιαστικότατο μέρος της ταυτότητας την οποία αυτό παραχωρεί στους ανθρώπους εξαναγκαστικά και από την πρώτη στιγμή που θα ανοίξουν τα μάτια τους σ' αυτό τον κόσμο και θα αντιμετωπίσουν την άθλια κατάσταση που έχει επιβληθεί από τους δυνάστες αυτής της γης.

Ο εθνικισμός είναι ένα δηλητήριο που διαχέεται με τη μορφή του μίσους στη σκέψη των ανθρώπων από

μικρή ηλικία. Οι κρατιστές και τα όργανά τους προσπαθούν με χίλιους δυο τρόπους να αποδείξουν ότι είναι σύμφυτος στους ανθρώπους.

Οι θεσμοί της οικογένειας και της εκπαίδευσης έχουν προβάδισμα σ' αυτή την προσπάθεια του κράτους. Τα παιδιά μαθαίνουν εξαναγκαστικά να σέβονται τη σημαία τους, να τραγουδούν τον εθνικό ύμνο με «υπερηφάνεια», να μελετάνε την «εθνική τους ιστορία», μέσα από τα κατασκευασμένα σύμφωνα με τις επιδιώξεις του κράτους σχολικά βιβλία, να προσκυνάνε τα εθνικά τους σύμβολα (τάφοι ηρώων, μνημεία και πεδία μαχών, αγάλματα κ.λπ.), να πιστεύουν στη θρησκεία (απαραίτητο πολλές φορές συστατικό για την ολοκλήρωση των «εθνικών χαρακτηριστικών»). Παράλληλα τα ΜΜΕ ασκούν το ρόλο τους συμμετέχοντας στο βρώμικο παιχνίδι κατά των ανθρώπων.

Μετά απ' όλα αυτά, βέβαια, φτάνουν να αποκαλούν το στρατό «καθήκον προς την πατρίδα» και «υποχρέωση προς το κράτος» προκειμένου να μην τον αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι σαν μια ακόμα επίθεση ενάντια στην ελευθερία τους, σαν ένα ακόμα θεσμό - μηχανισμό του κράτους, που στόχο του έχει την στέριση της ελευθερίας και της ανθρωπιάς αλλά και την εξόντωση ανθρώπινων υπάρξεων προς όφελος των κάθελων κρατιστών.

Έτσι, όλοι οι άνθρωποι μαθαίνουν την ανάγκη διαφύλαξης και το απαραβίαστο της «ιστορικής ταυτότητας» ως απαραίτητη προϋπόθεση της ύπαρξης του ίδιου του έθνους με το οποίο βρίσκονται προσδεμένοι με εξουσιαστικά δεσμά.

Βέβαια, δεν χρειάζεται να επιμείνουμε στην πλήρη διάσταση με την πραγματικότητα που έχει ένα τέτοιο επιχείρημα, γιατί είναι γνωστό —και μπορεί να το αντιληφθεί πολύ εύκολα ο καθένας— πως τα χαρακτηριστικά ενός συνόλου ανθρώπων (είτε αυτοί προσδιορισθούν σαν λαός είτε σαν οτιδήποτε άλλο) είναι μέσα σε μια χρονική («ιστορική») πορεία μεταβλητά.

Με λίγα λόγια, οι κρατιστές προσπαθούν να πείσουν τους ανθρώπους ότι τους ανήκει κάτι το οποίο στην πραγματικότητα είναι τελείως απροσδιόριστο, εφ' όσον όχι μόνο η γλώσσα μεταβάλλεται και πολλές φορές αλλάζει, τα έθιμα και οι γενικότερες συνήθειες αλλοιώνονται, αλλά και τα εν γένει προβαλλόμενα σαν φυλετικά χαρακτηριστικά μετασχηματίζονται, όπως επίσης κι αυτός ο εδαφικός χώρος μέσα στον οποίο περικλείεται το λεγόμενο έθνος μεταβάλλεται. Όλα αυτά τα στοιχεία δεν αποτελούν παρά έννοιες με μεγάλη ρευστότητα που διαμορφώνονται με το χρόνο και με τις καταστάσεις που προκύπτουν κάθε φορά. Τέλος, αξιοσημείωτο δείγμα της κατασκευασμένης έννοιας του έθνους, η οποία επιχειρείται να γίνει καθεστώς ανάλογα με τις περιστάσεις και τις καταστάσεις που προωθούν κι επιβάλλουν οι εξουσιαστές, είναι η Γιουγκοσλαβία και το λεγόμενο Γιουγκοσλαβικό Έθνος. Προκειμένου να εξυπηρετηθούν συγκεκριμένα συμφέροντα των κάθε λογής κυρίαρχων, κατασκευάστηκε ένα τέτοιο έθνος και ακριβώς για τα ίδια συμ-

φέροντα τα οποία σε μια πορεία πήραν άλλη διάσταση—αλλά όχι και διαφορετική ουσία—στις μέρες μας αποσυντίθεται.

Άσχετα, λοιπόν, από τα όσα προσπαθούν να υποστηρίξουν και να κάνουν θεωρίες οι διάφοροι υποστηρικτές της ιδεολογίας της κυριαρχίας, το έθνος στην πραγματικότητα είναι ένα λάστιχο που τεντώνεται ή μαζεύεται ανάλογα με τα συμφέροντα των κατασκευαστών και χειριστών του.

Θα πρέπει ακόμα να τονιστεί πως δεν έχει καμιά σημασία, στη βάση και την προοπτική της κοινωνικής κι ατομικής απελευθέρωσης, η αποδοχή κι αναγνώριση της έννοιας του έθνους. Το έθνος σαν μια ακαθόριστη συνένωση μεγάλων κι ανομοιογενών μεταξύ τους ομάδων ανθρώπων δεν μπορεί να αποτελέσει από μόνο του στοιχείο αντιπαλότητας. Η αντιπαλότητα του «έθνους», ενεργοποιείται μέσω της τεχνικής της κυριαρχίας, της πολιτικής.

Ο εθνικισμός, αποτελώντας ένα ιδεολογικό συστατικό της κυριαρχίας, δεν λειτουργεί αυτόνομα ή αυτονομημένα αλλά μέσα από τη συνολικότερη λειτουργία των κυριαρχικών δομών και θεσμών.

Β) ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΣ: Ο Διεθνισμός γεννήθηκε κι αποτελεί μια αλλοιωτική αναπόσπαστο μέρος της Μαρξιστικής Θεωρίας και Ιδεολογίας, σύμφωνα με την οποία, διεθνισμός καλείται η θεωρία της διεθνούς ενότητας του προλεταριάτου με σκοπό την εξάλειψη του καπιταλιστικού συστήματος και την πραγματοποίηση του σοσιαλισμού.

Το σύνθημα: «προλετάριοι όλων των χωρών ενωθείτε» αποτέλεσε ένα από τα κεντρικά συνθήματα των κομμουνιστών. Κατά το Λένιν: «Τα συμφέροντα της εργασίας απαιτούν την πιο πλήρη εμπιστοσύνη, την πιο σφικτή ένωση ανάμεσα στους εργαζόμενους των διαφόρων χωρών κι εθνών. Οι οπαδοί των γαιοκτημόνων και καπιταλιστών, της αστικής τάξης, προσπαθούν να διασπούν, να εντείνουν τη διχόνοια και την εχθρότητα, για να αδυνατίζουν τους εργάτες και να διατηρούν την εξουσία του κεφάλαιου. Το κεφάλαιο είναι διεθνής δύναμη. Για να νικηθεί χρειάζεται η διεθνής ένωση των εργατών, η διεθνής φιλία τους. Εμείς είμαστε αντίπαλοι της εθνικής εχθρότητας, της εθνικής διχόνοιας, της εθνικής απομόνωσης. Εμείς είμαστε διεθνιστές», «ο αστικός εθνικισμός και ο προλεταριακός διεθνισμός είναι δύο ανειρήνευτα εχθρικά συνθήματα, που αντιστοιχούν στα δύο μεγάλα ταξικά στρατόπεδα όλου του καπιταλιστικού κόσμου και που εκφράζουν δύο πολιτικές (ακόμα πιο πολύ δύο κοσμοθεωρίες) στο εθνικό ζήτημα».

Όλα αυτά βέβαια, όχι μόνο δεν έθιγαν την κυριαρχία και τους στόχους της αλλά στην ουσία τα υπερτόνιζαν, δεδομένου πως ο Μαρξισμός μέσω του διεθνισμού όχι μόνο ενίσχυσε τον εθνικισμό αλλά τον εγκατέστησε στα μυαλά των αγωνιζόμενων ανθρώπων σαν μια αδιαμφισβήτητη «αλήθεια».

Οι εκδηλώσεις αντιπαράθεσης των μαρξιστών στον λεγόμενο «αστικό εθνικισμό» κατέληγαν μέσα

από την φόρμουλα του διεθνισμού στην ενίσχυση της κυριαρχίας της οποίας αποτέλεσαν λειτουργικό στοιχείο. Εκτός των άλλων, ο Μάρξ ακολούθησε την ίδια μέθοδο που ακολουθούν οι απανταχού εξουσιαστές. Ενίσχυσε τα εθνικά κινήματα των Πολωνών και των Ούγγρων με το πρόσχημα ότι αυτά στρέφονταν εναντίον της απολυταρχίας, ενώ στάθηκε αντίθετος στα εθνικά κινήματα των Τσέχων και νότιων Σλάβων γιατί η ενίσχυση των τελευταίων «σήμαινε τότε άμεση υποστήριξη του τσαρισμού που ήταν επικίνδυνος εχθρός του επαναστατικού κινήματος στην Ευρώπη» (Στάλιν).

Οι Μαρξιστές διατύπωσαν την άποψη πως μόνο με τον προλεταριακό διεθνισμό θα μπορούσαν να απελευθερωθούν οι εξαρτώμενοι λαοί και «ότι μαζί με τον ανταγωνισμό των τάξεων στο εσωτερικό των εθνών, πέφτουν και οι εχθρικές σχέσεις των εθνών ανάμεσα τους» (Μαρξ-Ένγκελς, Κομμουνιστικό Μανιφέστο).

Σ' αυτή ακριβώς τη διατύπωση φαίνεται καθαρά η σκόπιμη άκριτη αποδοχή των εθνών. Οι Μαρξ κι Ένγκελς δεν μπαίνουν καν στο κόπο να τοποθετηθούν απέναντι στην έννοια του έθνους σαν χρήσιμου εργαλείου των κυρίαρχων, αλλά αντίθετα θεωρούν πως η εχθρότητα των εθνών είναι κάτι το «φυσιολογικό».

Η πολεμική του Μαρξ και των επιγόνων του ενάντια στους αναρχικούς και τις αναρχικές απόψεις και πρακτικές έκφραζε το λυσσαλέο μίσος του κάθε εξουσιαστή απέναντι στην κοινωνική και ατομική απελευθέρωση. Σημαντικό εμπόδιο προς μια τέτοια πορεία των ανθρώπων είναι οι συγκροτήσεις των εθνών κι ο εθνικισμός. Ήταν αναμενόμενη, λοιπόν, η πολεμική ενάντια στις αναρχικές απόψεις που υποστήριζαν έμπρακτα πως «η κάθε εθνότητα και το ίδιο το έθνος είναι παλιές προλήψεις».

Ιδιαίτερα στις μελέτες «Το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης των εθνών» και «Κριτικές σημειώσεις στο εθνικό ζήτημα» (Λένιν), «Μαρξισμός και εθνικό ζήτημα» (Στάλιν), οι Λένιν και Στάλιν, υποστήριξαν ότι το εθνικό ζήτημα είναι μέρος του γενικότερου ζητήματος της προλεταριακής επανάστασης, της δικτατορίας του προλεταριάτου κι ότι μόνο η ενότητα των εργατών όλων των εθνών στον αγώνα εναντίον του κεφαλαίου οδηγεί στη λύση και του εθνικού ζητήματος.

Την αρχή του προλεταριακού διεθνισμού οι Λένιν-Στάλιν τη συνέδεσαν οργανικά με την αυτοδιάθεση των εθνών που έφθανε και ως τον κρατικό αποχωρισμό. «Μόνο η αναγνώριση απ' το προλεταριάτο του δικαιώματος των εθνών για αποχωρισμό, εξασφαλίζει την πλήρη αλληλεγγύη των εργατών των διάφορων εθνών κι ευνοεί την πραγματική δημοκρατική (sic!!) προσέγγιση των εθνών».

Η προέκταση αυτής της εξουσιαστικής αντίληψης φθάνει μέχρι σήμερα με τις απόψεις που υποστηρίζουν πως η διάσπαση ενός κράτους σε μικρότερα κράτη μέσω του εθνικισμού (στην ντελικάτη διατύπωσή του υπάρχει ο όρος «εθνικο-απελευθερωτικός» αγώνας) αποδυναμώνει την κυριαρχία κι άρα οδηγεί πιο εύκολα στην κοινωνική απελευθέρωση.

Φυσικά, όλα αυτά δεν έχουν καμιά σχέση με την πραγματικότητα αλλά αποτελούν μια συγκεκριμένη άποψη και πρακτική, μέσω της οποίας παραπέμπουν στις ρωμαϊκές καλένδες το ζήτημα της κοινωνικής απελευθέρωσης κι εμπλέκουν τους ανθρώπους στις διάφορες τεχνικές και τις διαμάχες που αναπτύσσονται μέσα στο συνολικότερο μπλοκ της κυριαρχίας καλώντας τους να ταχθούν με το μέρος του ενός ή του άλλου τυράννου.

Σ' αυτό το σημείο πιο εύλωτος είναι ο μύθος της Λερναίας Ύδρας. Γι' αυτό και η πλέον αποτελεσματική ενέργεια είναι αυτή του κόψιμου και κάψιμου της κεφαλής του τέρατος κι όχι η αναμονή του πότε θα σταματήσουν να φυτρώνουν τα δηλητηριώδη κεφάλια του.

Οι Μαρξιστές δεν αφήνουν καμμία ευκαιρία να υποδηλώσουν τον εθνικισμό τους δίνοντάς του όσες αποχρώσεις είναι δυνατόν να τους βολέψουν στα εξουσιαστικά κι αντιανθρώπινα σχέδιά τους. Γι' αυτούς ο διεθνισμός του προλεταριάτου δεν αποκλείει αλλά αντίθετα προϋποθέτει τον πατριωτισμό: τη σοσιαλιστική πατρίδα. Στη μελέτη «Για την εθνική υπερηφάνεια των μεγαλορώσων» ο Λένιν υποστήριζε ότι «πατριώτης είναι εκείνος που πολεμάει τη μοναρχία, τους γαιοκτήμονες και τους καπιταλιστές» και υπογράμιζε την ενότητα των εθνικών και σοσιαλιστικών συμφερόντων του προλεταριάτου. Αυτό το σημείο νομίζουμε πως είναι αρκετό για να μην χρειασθεί να επεκταθούμε άλλο γύρω απ' αυτό το θέμα.

Κάθε εξουσιαστική αντίληψη και πρακτική χρειάζεται να ποτισθεί από το αίμα των ανθρώπων για να αναπτυχθεί. Ο Μαρξιστικός διεθνισμός κι εθνικισμός απαίτησε με τη σειρά του πολύ αίμα για να διεκπεραιώσει τις ατελείωτες κτηνώδικες επιδιώξεις των φορέων και των υποστηρικτών του. «Τα εθνικά και διεθνή προβλήματα του προλεταριάτου της ΕΣΣΔ, ενώνονται σ' ένα γενικό πρόβλημα απελευθέρωσης των προλεταρίων όλων των χωρών απ' τον καπιταλισμό, τα συμφέροντα της ανοικοδόμησης του σοσιαλισμού στη χώρα μας ολοκληρωτικά συνδέονται με τα συμφέροντα του επαναστατικού κινήματος όλων των χωρών στο γενικό πρόβλημα της νίκης του σοσιαλισμού σ' όλες τις χώρες» (Στάλιν).

Είναι χαρακτηριστική η αντίληψη δεσποτισμού που διατρέχει όλα τα κείμενα που παραθέσαμε προηγουμένως. Ο πανταχού παρών εθνικισμός συμπληρώνεται από το διεθνισμό ο οποίος, φυσικά, διατρέχοντας τα έθνη επιχειρεί να φτιάξει την καρικατούρα που ονομάζεται διεθνιστική αλληλεγγύη και η οποία τόσα εμπόδια παρέμβαλλε στον κοινωνικό απελευθερωτικό αγώνα των ανθρώπων, αξιοποιούμενη στην κατεύθυνση της εξυπηρέτησης των κυριαρχικών κι εξουσιαστικών συμφερόντων των συγκροτημένων ή συγκροτούμενων Μαρξιστικών δομών σε διάφορα σημεία της γης.

Ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα και επιδεχόμενα σοβαρής αντιμετώπισης και κριτικής ζήτημα παραμένει η στάση και η σχέση των αναρχικών τόσο με τον Διεθνισμό σαν έννοια και σαν άποψη όσο και με την ορ-

γανωτική του έκφραση, τη Διεθνή.

Οι αναρχικοί συμμετείχαν στην Α' Διεθνή των εργατών (International Workingsmen' Association). Όμως, αυτή τους η συμμετοχή θα μπορούσε να θεωρηθεί σαν μια εμπλοκή σε διαμάχες, απόψεις και πρακτικές που δημιούργησαν σοβαρά προβλήματα στους κοινωνικούς απελευθερωτικούς αγώνες στους οποίους συμμετείχαν και εμπλούτιζαν συμβάλλοντας με ποικίλους τρόπους.

Είναι χαρακτηριστικό πως μέσω της διεθνούς επιχειρήθηκε και έγινε κατορθωτή σε σημαντικό βαθμό η προβολή κι επιβολή των διεθνιστικών κι εξουσιαστικών απόψεων του Μαρξ και του συναφιού του. Ήδη από το ιδρυτικό Μανιφέστο που συνέταξε ο Μαρξ γίνονταν αντιληπτές οι προθέσεις του όταν καλούσε το προλεταριάτο το οποίο «...κατακτώντας τα μυστικά της διεθνούς πολιτικής, παρακολουθώντας τη διπλωματική δραστηριότητα των κυβερνήσεων και στην περίπτωση ανάγκης ν' αντιδρά μ' όλα τα μέσα που έχει στη διάθεσή του, στην περίπτωση αδυναμίας να την αποτρέψει —να ενώνεται για το έγκαιρο ξεσκέπασμά της, να πετύχει ώστε οι απλοί νόμοι της ηθικής και δικαιοσύνης, που πρέπει να καθοδηγούν τις αμοιβαίες σχέσεις των ατόμων, να γίνουν οι κυρίαρχοι κανόνες και στις διεθνείς σχέσεις»(!!!)

Τόσο στη μυστική Συνδιάσκεψη του Λονδίνου (25-29 Σεπτέμβρη 1865) όσο και στο 1ο Συνέδριο της Διεθνούς (3-8 Σεπτέμβρη 1866) η επιμονή του Μαρξ και των οπαδών του «στην ανάπτυξη της πολιτικής πάλης του προλεταριάτου» υπήρξαν χαρακτηριστικές. Αυτή η διαμάχη σχετικά με την «πολιτική πάλη του προλεταριάτου», το κληρονομικό δικαίωμα, το εθνικό ζήτημα και τον εθνικισμό αποτέλεσαν ορισμένες από τις πλέον κραυγαλέες διαφωνίες, οι οποίες όχι μόνο δεν μπόρεσαν να συγκαλύψουν αλλά αντίθετα υπερτόνισαν τις εξουσιαστικές αντιλήψεις των Μαρξ και Ένγκελς.

Η συμμετοχή των αναρχικών, ιδιαίτερα στην Α' κι ως ένα σημείο στη Β' Διεθνή, θα πρέπει να θεωρηθεί σαν ένα σημαντικό λάθος από τη στιγμή που η ουσιαστική συμμετοχή τους σ' όλους τους κοινωνικούς αγώνες κι η πλατειά συμβολή τους στις επαναστατικές πρακτικές των αγωνιζόμενων ανθρώπων δεν ταίριαζε να συσχετιστούν με εξουσιαστικά σχήματα και καπετανάτα όπως ήταν οι Διεθνείς.

Τέτοιοι σχηματισμοί μόνο εμπόδιο στην κοινωνική απελευθέρωση μπορούν να φέρουν στην καλύτερη περίπτωση και στη χειρότερη να ενδυναμώσουν εξουσιαστικές, χειραγωγικές αντιλήψεις, δίνοντας την ευκαιρία για την συγκρότηση εξουσιαστικών μηχανισμών οι οποίοι, απορροφώντας τις δημιουργικές διαθέσεις και πρακτικές των αγωνιζόμενων ανθρώπων, τις διαστρέφουν και τις κατευθύνουν σε δρόμους πέρα από την κοινωνική και πανανθρώπινη απελευθέρωση.

Είναι χαρακτηριστικό πως και στις δύο περιπτώσεις (Συμμετοχή των Αναρχικών στην Α' και Β' Διεθνή) η διαγραφή(!) των αναρχικών συνδυάστηκε με αποφάσεις που σηματοδότησαν την πορεία των απελευθερωτικών κοινωνικών αγώνων με τον πλέον αρνητικό τρόπο.

Στην πρώτη περίπτωση (Πέμπτο Συνέδριο της Α' Διεθνούς, 2-7 Σεπτεμβρίου του 1872 στη Χάγη της Ολλανδίας, το οποίο ήταν και το τελευταίο) αποφασίστηκε η πολιτική πάλη του προλεταριάτου για την εγκαθίδρυση της δικτατορίας του και η δημιουργία εθνικών κομμάτων της διεθνούς σε κάθε χώρα.

Στη δεύτερη περίπτωση (Συνέδριο της Β' Διεθνούς στο Λονδίνο το 1896) και πάλι επιβεβαιώθηκε η πολιτική πάλη για την κατάκτηση της πολιτικής εξουσίας και διακηρύχθηκε το δικαίωμα της αυτοδιάθεσης των εθνών.

Είναι πέρα από κάθε αμφισβήτηση γεγονός πως η συμμετοχή των αναρχικών στις Διεθνείς ήταν ένα λάθος. Αυτό το λάθος δεν βρίσκεται μόνο στο ζήτημα της μίζερης διαμάχης στην οποία βρέθηκαν μπλεγμένοι αλλά κυρίως γιατί με τη συμμετοχή τους ενίσχυσαν αυτό το οργανωτικό σχήμα (διαλύοντας μάλιστα τις δικές τους αυτόνομες και δημιουργικές οργανώσεις), δίνοντας μ' αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα για τη διάδοση του άγνωστου κι ανύπαρκτου, μέσα στους κοινωνικούς αγώνες, μαρξιστικού δόγματος το οποίο μπόρεσε να έλθει σε επαφή με διάφορες εργατικές ομάδες και σταδιακά να επιβάλλει τις απόψεις του πάνω σ' αυτές.

Σύμφωνα με την παραπάνω σύντομη αναφορά στην έννοια του Διεθνισμού καταλαβαίνουμε πως οι διαφορές που έχει με τον εθνικισμό δεν είναι διαφορές ουσίας, όπως θέλουν να τις παρουσιάζουν, αλλά αποτελεί μια διαφορετική όψη της εξουσιαστικής λογικής.

Οι εξουσιαστές προσπάθησαν και προσπαθούν μέσω του εθνικισμού και του διεθνισμού να εξαπατήσουν και να πείσουν τους καταπιεσμένους ότι τα συμφέροντά τους, οι επιδιώξεις τους, τα σχέδια τους, είναι ίδια με τα δικά τους και μ' αυτό τον τρόπο να χρησιμοποιούν τους ανθρώπους για την επίτευξη των σκοπών τους.

Αποτελεί, λοιπόν, ο εθνικισμός και ο Διεθνισμός μια καλοστημένη παγίδα που και μ' αυτή επιτυγχάνεται η συνέχιση της σκλαβιάς της ανθρωπότητας.

Το δυτικό μπλοκ της κυριαρχίας αγκάλιασε την ιδέα του Μαρξιστικού διεθνισμού. Οι παλιές δομές έπρεπε ν' αναδιαρθρωθούν κι οι εξουσιαστές εμπνεύστηκαν, απ' αυτή την ιδέα, το νέο εξουσιαστικό μοντέλο που αναζητούσαν, πειραματίστηκαν πάνω σ' αυτό και το τελειοποίησαν. Διεθνισμός κι εθνικισμός αποτελούν τις όψεις του ίδιου νομίσματος. Αποτελεί μια «εναλλακτική» πρόταση των εξουσιαστών που επιβλήθηκε από τις ανάγκες της ανασυγκρότησης της κυριαρχίας.

Η αντιπαράθεση των τριών εξουσιαστικών λογικών, αυτή του ακραίου εθνικισμού, του Μαρξιστικού διεθνισμού κι αυτή του διεθνισμού μέσω της ενοποίησης της κυριαρχίας που καλλιεργήθηκε τον τελευταίο αιώνα, φανερώνουν ουσιαστικές ομοιότητες. Από τη μια όπως έγραψαν (και προσπάθησαν να πραγματοποιήσουν) αρκετοί εξουσιαστές, ανάμεσα τους κι ο εθνικιστής Μπενίτο Μουσολίνι «το κράτος πρέπει να επεκταθεί ή να πεθάνει», «το έθνος σαν κράτος είναι μια ηθική πραγματικότητα η οποία υπάρχει στο βαθ-

μό που αναπτύσσεται. Το να σταματήσει κανείς την ανάπτυξή του είναι σαν να το σκοτώνει» κι από την άλλη οι «σύγχρονοι» διεθνιστές οπαδοί της προόδου και της ειρήνης θέλουν το ξεπέρασμα των συνόρων, την κατάργησή τους και υπογραμμίζουν την αναγκαιότητα ανάπτυξης του κράτους, η οποία δεν προωθείται μέσα από την επεκτατική μορφή του πολέμου, αλλά κυρίως αναπτύσσεται με την τελειοποίηση νέων μοντέλων εξουσιαστικής οργάνωσης, όπως αυτό της ενοποίησης της κυριαρχίας εμπνευσμένο από τις απόψεις και οργανώσεις του Μαρξιστικού διεθνισμού.

Όπως βλέπουμε η ουσία της κυριαρχίας μένει αναλλοίωτη, απλώς φόρεσε ένα καινούργιο προσώπιο για να γίνει πιο προσιτή και κατά προέκταση πλήρως αποδεκτή από τους καταπιεζόμενους εμπλεκοντας τους σε νέες, συγκαλυμμένες εξουσιαστικές λογικές.

Πρόκειται, λοιπόν, για μια νέα επιθετική κίνηση ενάντια στην ανθρωπότητα που γίνεται με καλλωπισμένο τρόπο πίσω από το άλλοθι του γενικού καλού, του κοινού συμφέροντος και της κατάργησης των συνόρων στο όνομα της «αλληλεγγύης και της αδελφότητας» των λαών.

Η έννοια του διεθνισμού δεν σημαίνει κατάργηση των εθνών και ξεπέρασμα των συνόρων, όπως μπορεί να θέλουν να εννοηθεί κι αυτό γιατί δεν καταργείται η ουσία της δυστυχίας, ο διαχωρισμός των ανθρώπων σε έθνη, αλλά μέσω του διεθνισμού προσπαθείται η επίτευξη ενός καλύτερου βαθμού συνεργασίας μεταξύ των κρατιστών, γιατί αυτοί επιλέγουν.

Έτσι, τα πολιτικά - υπερεθνικά μοντέλα που προτείνουν προς την κατεύθυνση αυτή, όπως αυτό του ομοσπονδισμού, παίρνουν διάφορες παραλλαγές ανάλογα με τον τόπο και τις συνθήκες της κυριαρχίας σε κάθε εδαφική περιοχή επιβολής της. Για παράδειγμα το μοντέλο του ομοσπονδισμού αλλοιώς λειτουργεί στην Αμερική, αλλοιώς στη Ρωσία (πρώην ΕΣΣΔ) κι αλλοιώς πάει να διαμορφωθεί στη Δυτική Ευρώπη (Ευρωπαϊκή Ένωση).

Εμφανίζονται οι κυρίαρχοι σαν οι πηγαίοι ανθρωπιστές που προσπαθούν να φτιάξουν μια πολύ δίκαιη κι ειρηνική κοινωνία, να την απαλλάξουν από το φρικτό ίσκιο που πολέμου (βλέπε των εξουσιαστικών πολέμων που οι ίδιοι προκαλούν) που τόσο συχνά έζησαν (κι εξακολουθούν να βιώνουν οι άνθρωποι) τον τελευταίο αιώνα. Πίσω απ' αυτό το ανθρωπιστικό προσώπιο που γενικότερα προωθούν τον τελευταίο καιρό επιχειρούν να εγκαθιδρύσουν αυτές τις σχέσεις που θα προκύψουν μετά από το γενικότερο μοίρασμα των επιρροών και την σχετική διευθέτηση των αλληλοσυμπλεκόμενων κι ανταγωνιστικών τους συμφερόντων. Επίδιώξη τους είναι η εγκαθίδρυση μιας νέας ισορροπίας τρόμου η οποία, όπως και τόσες άλλες, θα στηρίζεται στη βία, άλλοτε ωμή κι απροκάλυπτη κι άλλοτε συγκαλυμμένη.

Φυσικά και δεν πρόκειται να εγκαταλείψουν την εφαρμογή της προσφιούς μεθόδου ξεκαθαρίσματος των λογαριασμών μεταξύ τους μέσω των εξουσιαστικών πολέμων και τη σφαγή τεράστιων ομάδων ανθρώπων.

Όμως, ακόμα και γι' αυτό το σκοπό επιζητούν την μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση των καταπιεζόμενων ανθρώπων και γι' αυτό διαμορφώνουν και στις μεταξύ τους σχέσεις τη συναίνεση όπου τα πράγματα δεν έχουν φτάσει στο απροχώρητο. Όπως πάντα προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τις διαθέσεις των ανθρώπων διαστρέφοντάς τες κι αξιοποιώντας τες για λογαριασμό τους.

Θέλουν να φαίνεται πως η καινούρια ένωση της Ευρώπης δεν γίνεται εξαναγκαστικά, στο όνομα κάποιου προσώπου - δυνάστη (π.χ. Χίτλερ), αλλά η όλη διαδικασία της ενοποίησης κινείται από τη βούληση των ίδιων των λαών και δεν έχει σχέση με τις υπεράνθρωπες προσπάθειες των εξουσιαστών να πείσουν τους καταπιεσμένους.

Γι' αυτό, τα παλαιότερα ιδεολογήματα της κυριαρχίας πρέπει να αντικατασταθούν για να συμβαδίζουν με το νέο σκοπό. Ο εθνικισμός δεν μπορεί να συνυπάρξει με την προοπτική της ενοποίησης. Ανοιχτά δηλώνουν πως «το ιδεολόγημα του εθνικισμού θα πρέπει ν' αντικατασταθεί με το ιδανικό του διεθνισμού». Πρόκειται, λοιπόν, για ιδανικά που δεν σκοπεύουν, όμως να οδηγήσουν τον κόσμο σε ιδανικές κοινωνικές συνθήκες, αλλά τους εξουσιαστές σε εκείνες τις ιδανικές γι' αυτούς κοινωνίες, που πάντα επιθυμούν να έχουν και στις οποίες πιστεύουν πως θα μπορούν ανενόχλητοι να συνεχίζουν το αντιανθρώπινο έργο τους.

Σημαντική λοιπόν, για τα τωρινά σχέδια τους είναι η συμβολή των ΜΜΕ τα οποία αξιοποιούν προς κάθε κατεύθυνση για να πετύχουν τους σκοπούς τους εκμεταλλευόμενοι και τη μεγάλη δυνατότητα που τους παρέχεται από την ανάπτυξη της τεχνολογίας.

Πίσω, όμως, απ' αυτές τις προφάσεις υπάρχει η συγκαλυμμένη ανάγκη των κυρίαρχων για κοινούς οικονομικούς και πολιτικούς στόχους. Πολλές φορές στο παρελθόν, ξεπερνώντας τις επιφανειακές διαφοροποιήσεις τους, εναρμόνιζαν τα σχέδιά τους, όταν διέ-

κριναν κοινό συμφέρον κι αμοιβαίο κέρδος για τους ίδιους. Σήμερα μια πληθώρα προβλημάτων δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες σύγκλισης, προβλήματα που φυσικά αφορούν μόνο αυτούς και πηγάζουν ουσιαστικά απ' τους ίδιους.

Η ανεπάρκεια των κρατών σε φυσικούς πόρους, οι ανάγκες για νέο εργατικό δυναμικό, για νέες αγορές και κεφάλαια το πρόβλημα της άμυνας που πήρε νέες διαστάσεις με τα πυρηνικά, η ανάγκη για νέους θεσμούς και νόμους και εκσυγχρονισμού των παλαιότερων, τους ανάγκασαν να έρθουν πιο κοντά και να ξεπεράσουν την «απολυτότητα» των εθνικών συνόρων τους.

Η οικονομία και οι νέες μορφές πολέμου («πυρηνικά» και ηλεκτρονικά μέσα) που ανακάλυψαν και που ως ένα σημείο δεν μπορούν να ελέγξουν πλήρως καθώς και η ανάγκη ουσιαστικότερης χειραγώγησης των καταπιεσμένων μέσα από πιο αποτελεσματικούς πολιτικούς σχηματισμούς αποτελούν τους κύριους άξονες που τους οδήγησαν στην αναδιάρθρωση των δομών της κυριαρχίας τους.

Η πυρηνική τεχνολογία παίζει σημαντικό ρόλο. Αυτό γίνεται κατανοητό, αν αναλογισθούμε το ρόλο που έπαιξε η ανακάλυψη της πυρίτιδας και των κανονιών στην αχρήστευση των κάστρων και στην κατάλυση της πόλης - κράτους που οδήγησε στην ανάπτυξη του έθνους - κράτους, με περίφημα οχυρωματικά έργα στα σύνορα και μόνιμο στρατό.

Δια μέσου της πυρηνικής τεχνολογίας αλλά και της ανάπτυξης των ηλεκτρονικών μέσων οι συσχετισμοί δύναμης μεταξύ των εξουσιαστών αλλάζουν. Παράλληλα, αυτά τα μέσα λειτουργούν καθοριστικά στο λυσσαλέο κυνήγι τους για ισχύ. Έτσι, παρ' όλες τις επιφανειακές προσπάθειες για έλεγχο των εξοπλισμών που γίνονται για να ξεγελάσουν τον κόσμο συνεχίζουν να τελειοποιούν το οπλοστάσιό τους. Παρ' όλ' αυτά η εξάπλωση των πυρηνικών και η λεπτότητα με την οποία αναγκάζονται να τα χειρίζονται τους οδήγησαν στην αναζήτηση νέων μορφών οργάνωσης.

Η καθιέρωση πρώτα των αμυντικών οργανισμών (NATO - σύμφωνο Βαρσοβίας - ΔΕΕ), οργανισμών οικονομικής φύσης (ΕΟΚ, COMECON, σύμφωνο ασιατικών χωρών κ.τλ.), αλλά και οργανισμών επιτήρησης της «ειρήνης» της «διεθνούς νομιμότητας» και την «ανθρωπίνων δικαιωμάτων» (ΟΗΕ) και η ισχυροποίησή τους τις τελευταίες δεκαετίες του αιώνα, φανερώνουν τις προθέσεις των εξουσιαστών για ενοποίηση της κυριαρχίας και μέγιστο του ελέγχου των κοινωνιών μέσω πολυπλοκότερων μορφών καταπίεσης.

Η πολυπλοκότητα αυτή βασίζεται στην ισχυροποίηση των θεσμών. Το θεσμικό πλαίσιο παντού και πάντα προβάλλεται ως μέσο απομάκρυνσης του πολέμου και βελτίωσης της ανθρώπινης ευημερίας.

Αυτές είναι, όμως, οι πρώτες προσπάθειες ενορχήστρωσης των εξουσιαστικών τους σχεδίων, γιατί θα πάρει χρόνο και θα δυσκολευτούν να πείσουν τους καταπιεσμένους για την λειτουργικότητα αυτών των σχεδίων προς όφελός τους εφόσον ακόμα και αυτή η μεταβολή των εξουσιαστικών σχέσεων (πέρα από τη γε-

νικότερη ανάπτυξη του κοινωνικού ανταγωνισμού) δημιουργεί ήδη σοβαρά προβλήματα από την αντίδραση των κυριαρχούμενων ανθρώπων σε κάθε ξεχωριστό γεωγραφικό κομμάτι όπου ασκείται η κυριαρχία.

Παρόλα αυτά, οι νέες αυτές μορφές κρατικής οργάνωσης τείνουν να παραγκωνίσουν, να εξαφανίσουν, να αναμορφώσουν ή να απορροφήσουν τις παλαιότερες. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα της Δ. Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (πολιτική - οικονομική - Στρατιωτική) τείνει να απορροφήσει κομμάτια της κυριαρχίας των επί μέρους κρατών παίρνοντας χαρακτηριστικά μιας νέας κρατικής οργάνωσης που πλησιάζει το πρότυπο του ομοσπονδισμού με ενιαίο ευρωπαϊκό κοινοβούλιο, ενιαίο νόμισμα, κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφάλειας, κοινό στρατό και κοινά όργανα καθώς κι ενιαία δικαστική λειτουργία, ενώ συγχρόνως επεξεργάζονται κι ένα σχέδιο για ενιαίο Σύστημα.

Βέβαια, για λόγους που ήδη αναφέραμε το σχέδιο αυτό εντάσσεται στις γενικότερες προσπάθειες και βρίσκεται ακόμα υπό διερεύνηση. Πέρα απ' αυτό όμως, αυτή η προσπάθεια των κυρίαρχων δεν σημαίνει κατάργηση των επί μέρους κρατών αλλά αντίθετα η εξουσιαστική δομή διατηρείται στην πιο ισχυρή της μορφή καθαγιάζεται κι αναβαπτίζεται.

Η κοινωνική συναίνεση αποτελεί ένα βασικό παράγοντα που θα βοηθήσει στην επιτυχία του όλου σχεδίου. Επιδιώκουν να κάνουν τον κόσμο ν' αποδεχθεί παθητικά τις επιλογές τους και να δραστηριοποιηθεί σύμφωνα με τις επιλογές τους.

Προχωρούν, λοιπόν, απ' τη μια στην εξεύρεση νέων νόμων και θεσμών - μηχανισμών κι από την άλλη προσπαθούν να πείσουν τους ανθρώπους να στηρίζουν και να κατοχυρώσουν το εύρημά τους. Αυτό γίνεται με την προπαγάνδα μέσα από τα ΜΜΕ και την παιδεία αλλά και με τη βία όπως έγινε στη Δανία όπου η διαδήλωση κατά του Μάαστριχτ αναχαιτίστηκε με σφαίρες κι ανθρώπινες ζωές.

Επίσης, η αποδοτικότητα με την οποία ένα εξουσιαστικό οικοδόμημα αντιμετωπίζει αυτές τις ανάγκες αναδιάρθρωσης εξαρτάται και από την ύπαρξη μιας ισχυρής συναισθηματικής σχέσης ανάμεσα στους καταπιεσμένους και το δημιουργήμα των εξουσιαστών. Εφ' όσον έχουμε ισχυροποίηση των θεσμών ένα από τα βασικά κριτήρια επιτυχίας παραμένει ο ψυχολογικός παράγοντας. Στην προκειμένη περίπτωση έχουμε ένα ψυχολογικό κατασκευάσμα, μια ταχυδακτυλουργία και μια εξαπάτηση που επιχειρεί να συγκαλύψει τα πραγματικά σχέδια των κρατιστών.

Αποφάσισαν, πως πρέπει να τους φτιάξουν μια νέα ταυτότητα σαφώς διαφορετική αλλά το ίδιο καταδυναστευτική. Τους υποδεικνύουν μια νέα ψυχολογική ταύτιση σε μια εδαφική περιοχή οργανωμένη εξουσιαστικά απ' τους ίδιους - τους κυρίαρχους. Έτσι, εκτός από Δανοί, Άγγλοι, Έλληνες κ.λπ. θα πρέπει να αισθάνονται και Ευρωπαίοι. Τραγουδούν κι έναν καινούργιο ύμνο, λατρεύουν και μια νέα σημαία διαφορετική απ' αυτή που λάτρευαν ως τώρα. Αποκοτούν και

νούρια «δικαιώματα» και «υποχρεώσεις», τους δημιουργείται μ' αυτό τον τρόπο μια ψευδαίσθηση καλύτερης ζωής, όμως τίποτε δεν άλλαξε.

Εξακολουθούν να είναι ψηφοφόροι, τα πρόβατα χάρη στα οποία ο βοσκός θα δικαιολογεί την ύπαρξή του, απλώς θα ψηφίζουν για το ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα εξακολουθούν να δουλεύουν για τους κυρίαρχους απλώς σε διαφορετικές δουλειές, θα προσφέρουν ή θα αποδέχονται απλόχερα στα σχολεία εκείνες τις γνώσεις που θα βοηθήσουν στο να λειτουργήσουν τα οικονομικά και πολιτικά σχέδια των κρατιστών άψογα.

Οι πολιτισμοί για τους οποίους οι καταπιεσμένοι αισθάνονται περήφανοι, έρχονται πιο κοντά αλληλοπλέκονται κι αναδιαμορφώνονται. Τα πολιτιστικά κι εδαφικά σύνορα πάντα αποτελούσαν μια εύπλαστη ύλη στα χέρια των εξουσιαστών.

Γ) Ο ΑΝΤΙΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ Συστατικό στοιχείο του Διεθνισμού αποτελεί ο αυτοχαρακτηριζόμενος σαν αντιεθνικισμός, ο οποίος αποτελεί μια κακέκτυπη εκδοχή του Μαρξιστικού Διεθνισμού.

Από τη στιγμή που, όπως ειπώθηκε, ο Διεθνισμός όχι μόνο δεν είναι ανταγωνιστικός στον Εθνικισμό και την ύπαρξη των εθνών αλλά αντίθετα είναι επιβλητικός προς αυτά αναγνωρίζοντας και δουλεύοντας μέσα απ' αυτά, το ίδιο ακριβώς συμβαίνει και με τον Αντιεθνικισμό.

Ο αντιεθνικισμός στο βαθμό που αντιπαράκειται στον εθνικισμό δεν προωθεί μια συνολική κοινωνική απελευθερωτική άποψη και πρακτική αλλά προσπαθεί να κατευθύνει τη δράση των αγωνιζόμενων ανθρώπων σ' ένα από τα μέσα που χρησιμοποιεί το κράτος προκειμένου να διατηρεί τους ανθρώπους σκλαβωμένους.

Ως εκ τούτου, ανεξάρτητα από τις καλές προθέσεις που τυχόν έχουν όσοι αποδέχονται την λογική μιας αντιεθνικιστικής δραστηριοποίησης, το βέβαιο είναι πως στρέφουν τη δράση τους σ' ένα μερικό στοιχείο του συνολικότερου εξουσιαστικού κι εκμεταλλευτικού πλέγματος που τους έχει επιβληθεί.

Η μερικότητα βρίσκεται σε μια δεδομένη καθολική αντίθεση με την κοινωνική και ατομική απελευθέρωση γιατί διευκολύνει τα σχέδια των κρατιστών σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση αφήνοντας ανέπαφο το σύστημα κυριαρχίας κι εκμετάλλευσης.

Εκείνο που έχει σημασία δεν είναι ο αγώνας σ' ένα επί μέρους στοιχείο της ιδεολογίας της κυριαρχίας, αλλά ενάντια στο σύνολο των μεθοδεύσεων και των σχεδίων της, ενάντια στον εξουσιασμό και την υποτέλεια, την καταπίεση και την εκμετάλλευση, σ' όλο το απάνθρωπο σύμπλεγμα δομών και θεσμών που καταπνίγουν κάθε διάθεση κι αγώνα για ελευθερία και προσπαθούν να μετατρέψουν τους ανθρώπους σε άβουλα υπηρετικά όντα ή σε θαυμαστές κι ακολουθητές των συμφερόντων και των επιδιώξεων αυτών που έχουν πάψει να είναι άνθρωποι, από τη στιγμή που η θέση, η στάση

και η δραστηριοποίησή τους ενάντια στην ανθρώπινη υπόσταση και στην ελεύθερη δημιουργικότητα είναι και παραμένει εγκληματική.

Ο αγώνας ενάντια στο κράτος δεν μπορεί να είναι μερικός, ιδεολογικός ή ιδεολογικοποιημένος, απαντώντας σε μια πολιτική επιλογή των κυρίαρχων.

Απ' αυτή τη σκοπιά εξεταζόμενος ο κάθε αντιεθνικισμός που προσπαθεί «να δώσει απάντηση» σε μια πτυχή της κυρίαρχης ιδεολογίας δεν μπορεί να αποφυγεί την απόκτηση μιας ιδεολογικοποιημένης μορφής και περιεχομένου.

Από εκεί και πέρα για να μπορέσει να αντιπαρατεθεί απέναντι στη συγκεκριμένη κρατική μεθόδευση χρησιμοποιεί τα ίδια μέσα κι εργαλεία της «πολιτικής τεχνικής». Ο αντιεθνικισμός, είτε συνδέεται κραυγαλέα με το διεθνισμό είτε το υπονοεί σιωπηλά, είναι ένα μέσο ΠΟΛΙΤΙΚΟΥ τρόπου δράσης, διαχωρισμένος από την κοινωνία και τα πραγματικά προβλήματα της, ένα μέσο το οποίο θέλει να επιβάλλει με χειραγωγικό τρόπο μερικοποιημένες κι αποσπασματικές πρακτικές στους κυριαρχούμενους.

Το αντιεθνικιστικό ιδεολόγημα χρησιμοποιείται αρκετές φορές προκειμένου να ερμηνευτούν συνολικότερες καταστάσεις, παίρνοντας τη θέση μιας αποκλειστικής ιδεολογίας. Η προσπάθεια ερμηνείας των εκάστοτε συνθηκών μέσω του αντιεθνικισμού αφήνει ανέγγιχτη την ουσία του κράτους αλλά και κάθε κυριαρχικής δομής και σχεδίου, επιχειρώντας να μεταβάλλει τον κοινωνικό αγώνα σ' ένα δονκιχωτισμό.

Η προσπάθεια να παρουσιασθεί ο αντιεθνικισμός σαν μια φιλειρηνική άποψη και πρακτική αποκαλύπτει την αποδοχή (εκ μέρους των παντοειδών αντιεθνικιστών) του εξουσιαστικού status quo, από τη στιγμή που επικαλείται την «ειρηνική συμβίωση των λαών» (βαλκανικών, ευρωπαϊκών κ.λπ.) και τη λύση των διαφορών με ειρηνικά μέσα. Δηλαδή, οι διαφορές είναι των κρατών ή των ανθρώπων: Η απάντηση δεν επιδέχεται αντίρρησης. Οι διαφορές αφορούν τους κρατιστές. Σ' αυτές τις διαφορές οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι δεν είναι υποχρεωμένοι να εμπλακούν αλλά να συνεχίσουν τις ανταγωνιστικές προς το κράτος δραστηριότητές τους διευρύνοντας τον κοινωνικό πόλεμο, μη λαμβάνοντας υπ' όψη τις προτροπές για κοινωνική ειρήνη λόγων «εθνικών κινδύνων» ή ενδεχομένων πολεμικής σύρραξης ανάμεσα σε ανταγωνιζόμενα κράτη.

Γιατί εκτός από τις πολλές φορές επίπλαστες εικόνες για το δήθεν ενδεχόμενο κρατιστικών πολέμων, (οι οποίες αποτελούν μέρος των διάφορων πολιτικών τεχνικών που ακολουθούνται από τα κράτη) ακόμα κι αυτή η πραγματοποίησή τους αντιμετωπίζεται από τους κρατούντες τουλάχιστον με σκεπτικισμό από τη στιγμή που ο κοινωνικός ανταγωνισμός βρίσκεται σε ένταση, ιδιαίτερα μάλιστα όταν η δράση των αγωνιζόμενων ανθρώπων δεν εμπλέκεται στις αντιθέσεις των κρατιστών προβάλλοντας τις δικές της απελευθερωτικές κι αντικρατικές προοπτικές.

Η ιδιαίτερα ανταγωνιστική στο κοινωνικό πόλεμο αόριστη απαίτηση για ειρήνη από τη στιγμή που δεν

παίρνει ξεκάθαρη θέση στην ανάπτυξη του κοινωνικού πολέμου με στόχο την καταστροφή του κράτους δεν είναι παρά μια ειρηνιστική - κρατιστική απόφυση. Επιζητά την διευθέτηση των κρατιστικών διαφορών πάνω σε «ειρηνικές» βάσεις προτείνοντας μια διαφορετική μεθόδευση.

Στην παρούσα περίοδο είναι γεγονός πως το Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο μπλοκ κυριαρχίας αξιοποιεί τον εθνικισμό προκειμένου να ανασχηματίσει τις δομές του και να συντονίσει τα διάφορα κομμάτια που το συναπαρτίζουν. Η αντιπαράθεση των αγωνιζόμενων ανθρώπων ενάντια σ' αυτές τις επιλογές δεν μπορεί παρά να γίνεται συνολικά κι αντικρατικά κι όχι να εγκλωβίζεται σε λογικές και πρακτικές που δεν οδηγούν πουθενά και —το χειρότερο— διευκολύνουν τα σχέδια των τυράννων.

Δεν είναι επιβοηθητική στον κοινωνικό απελευθερωτικό αγώνα μια αντιεθνικιστική αντίληψη που στρέφεται ενάντια στον εθνικισμό των εγχώριων εξουσιαστών ακολουθώντας τους κανόνες της πολιτικής (η οποία αποτελεί ένα τεχνικό μέσο διεκπεραίωσης των κρατικών υποθέσεων και συνάμα επιβολής πάνω στους κυριαρχούμενους ανθρώπους) προβάλλοντας το πρόσημα του «δικαιώματος» των λαών να αυτοκαθορίζονται.

Στην προκειμένη περίπτωση η Μαρξιστική κι εξουσιαστική λογική είναι ξεκάθαρη. Αλλά πέρα απ' αυτό εκείνο που έχει την μεγαλύτερη σημασία είναι πως αυτό το «δικαίωμα αυτοκαθορισμού» παραγνωρίζει την ίδια την πραγματικότητα της επιβεβλημένης κυριαρχίας σ' οποιοδήποτε γεωγραφικό χώρο κι αν αναφέρεται.

Έτσι, αυτοκαθορισμός (αυτοπροσδιορισμός και βάλε) θα πρέπει να θεωρηθεί το αίτημα να μην αναγνωρισθούν τα Σκόπια σαν Μακεδονία κάτι το οποίο επαναλαμβάνουν εν χορώ οι πιθηκίζοντες αποδέκτες της κρατικής λογικής στα διάφορα κατευθυνόμενα συλλαλητήρια. Αλλά, αυτοκαθορισμός θα πρέπει να χαρακτηριστεί κι η προσπάθεια ανασυγκρότησης ενός κράτους με το όνομα Μακεδονία. Μόνο που αυτός ο «αυτοκαθορισμός» δεν έχει καμιά σχέση με την ελεύθερη επιλογή των ανθρώπων.

Γιατί, αν υπήρχε μια τέτοια πραγματικότητα τότε οι άνθρωποι δεν θα ασχολούνταν μ' όλες αυτές τις εξουσιαστικές βλακειές (που όμως προκαλούν μεγάλο κόστος στους καταδυναστευόμενους ανθρώπους κι από τις δύο μεριές των συνόρων).

Με δεδομένο πως οι άνθρωποι δεν επιλέγουν και δεν αποφασίζουν για την ίδια τους τη ζωή μέσα σε συνθήκες ελευθερίας αλλά, αντίθετα, μεγάλα κομμάτια απ' αυτούς, χειραγωγούμενα μέσα στις υπάρχουσες συνθήκες καταδυναστευσής τους, εξωθούνται σε πρακτικές που εξυπηρετούν τα συμφέροντα των εκάστοτε κρατιστών, το «δικαίωμα των λαών για αυτοκαθορισμό, αυτοπροσδιορισμό, αυτοδιάθεση κ.λπ.» αποτελεί μια «επιλογή» απόλυτα εναρμονισμένη με τις επιδιώξεις των κρατιστών.

Σε πολλές περιπτώσεις ο αντιεθνικισμός αποτελεί

μία καρικατούρα κι αυτών ακόμα των Μαρξιστικών - Λενινιστικών απόψεων όταν χρησιμοποιεί «νεωτερισμούς» στην προσπάθεια να φανεί ριζοσπαστικός. Έτσι στη Λενινιστική εκδοχή «του δικαιώματος των λαών για αυτοδιάθεση μέχρι πλήρους κρατικού αποχωρισμού» προστίθεται η σάλτσα περί «στοιχειώδους κρατικής υπόστασης» (όπως λέμε μικρή ταφόπετρα) στο «δικαίωμα εθνικού αυτοκαθορισμού». Φυσικά, όλα αυτά τα περί στοιχειώδους κρατικής οργάνωσης είναι παραμύθια της Χαλιμάς. **Η κρατική οργάνωση ή θα υπάρχει ή δεν θα υπάρχει, κι όπου υπάρχει είναι το ίδιο βάρβαρη και ανθρωποβόρα, ανεξάρτητα από τις διαβαθμίσεις οι οποίες έτσι κι αλλιώς υπάρχουν για να εξαπατούν αλλά και να προσαρμόζονται τόσο στις απαιτήσεις των εξουσιαστών όσο και στις ιδιαιτερότητες του κοινωνικού ανταγωνισμού.**

Έτσι, δια μέσου ενός αντιεθνικισμού που κινείται στη σφαίρα της πολιτικής (κι ιδιαίτερα της εξωτερικής), αναπτύσσεται μια προσπάθεια με την οποία επιχειρείται ο παραγκωνισμός του κοινωνικού απελευθερωτικού και συνάμα αντικρατικού αγώνα. Γιατί τόσο στα Σκόπια, όσο στην Αθήνα, τη Βουλγαρία και αλλού το καθοριστικό στοιχείο είναι αυτή την εποχή η ύπαρξη κρατών κι όχι ο αυτοκαθορισμός κι ο αυτοπροσδιορισμός των ανθρώπων.

Στο ζήτημα ενός γενικότερου αντιεθνικισμού που άπτεται των καταστάσεων στο εσωτερικό ενός κράτους, εκδηλώνεται κατά καιρούς μια πάλι η οποία κατευθύνεται ενάντια στον εθνικισμό και στα στοιχεία που τον εκφράζουν κατά περιστάσεις.

Όμως η πάλι ενάντια στους εθνικιστές ή τον εθνικισμό στο βαθμό που δεν στρέφεται κύρια ενάντια στο κράτος καταλήγει να αποδέχεται την ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ διευθέτηση, την νομιμότητα και την άσκηση της κυριαρχίας πάνω στους ανθρώπους. Εξ άλλου, οι κάθε απόχρωσης αντιεθνικιστές, στην αριστερή αλλά και στην δεξιά απόχρωσή τους, εκείνο που φροντίζουν να αντιπαραθέσουν είναι το δυνάμωμα και την αποτελεσματικότερη και καλύτερη λειτουργία των δημο-κρατικών θεσμών.

Στο όνομα της πάλις ενάντια στον εθνικισμό γίνεται η πλήρης αναγνώριση της υπάρχουσας καταπιεστικής κι εκμεταλλευτικής κατάστασης, ενώ ταυτόχρονα επιχειρείται να δημιουργηθούν συνθήκες εκτόνωσης του κοινωνικού κι αντικρατικού αγώνα.

Ο αντιεθνικισμός —όμοια όπως κι ο εθνικισμός— είναι όπλο στα χέρια των εκάστοτε εξουσιαστικών βλέψεων. Και οι δύο αποτελούν τις όψεις του ίδιου νομίσματος.

Δ) Η ΑΝΤΙΚΡΑΤΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ Μετά απ' όλα όσα αναφέρθηκαν προηγούμενα μένει να ξεκαθαριστούν ορισμένα ζητήματα ακόμα που αφορούν την αντικρατική κοινωνική και ατομική απελευθερωτική δράση.

Είναι φανερό πως την απλότητα των πραγματικών συνθηκών η κυριαρχία την έχει μεταβάλλει σε μια κατάσταση από σύνθετα ζητήματα τα οποία ενώ φαίνονται απλά στην πραγματικότητα περιπλέκουν τους αγωνιζόμενους ανθρώπους σε αδιέξοδες απόψεις και πρακτικές.

Ο παραλογισμός έρχεται μέσα από τις επιβεβλημένες καταστάσεις να διαδεχθεί την απλή πραγματικότητα. Από τη στιγμή που θεωρούμε το ανθρώπινο γένος σαν ένα παγκόσμιο και συμπαντικό γεγονός είναι επόμενο να το αναγνωρίζουμε σαν τέτοιο μέσα από τις διαφοροποιήσεις του κι όχι μέσα από τους τεχνητούς διαχωρισμούς τους οποίους έχουν επιβάλλει οι δυνάστες του.

Έτσι δεν θα μπορούσαμε να κατευθύνουμε τον συνολικό αγώνα για την πανανθρώπινη ελευθερία αποδεχόμενοι αυτούς τους πλαστούς διαχωρισμούς.

«Δεν υπάρχει τίποτα πιο παράλογο και συνάμα πιο βλαβερό, πιο θανατηφόρο για το λαό από το να υποστηρίξει την πλασματική αρχή της εθνικότητας σαν το ιδανικό όλων των λαϊκών πόθων», αναφέρει ο Μπακούνιν.

Αυτή την πραγματικότητα που αναδεικνύεται μέσα από τους πολύχρονους κι αιματηρούς αγώνες των ανθρώπων για την πανανθρώπινη απελευθέρωση μπορούμε να την θεωρήσουμε σαν την πιο αποτελεσματική απέναντι στις οποιεσδήποτε τεχνικές που προσπαθούν να μπουν σαν εμπόδιο στους αγωνιζόμενους ανθρώπους.

Η παγκόσμια, η λεγόμενη οικουμενική απελευθέρωση δεν μπορεί παρά να είναι έργο όλων των αγωνιζόμενων ανθρώπων ανεξάρτητα από χρώμα, τόπο, γλώσσα και συνήθειες που έχουν διαμορφώσει και τα οποία αποτελούν **ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΚΙ ΟΧΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΧΩΡΙΣΜΟΥ ΤΟΥΣ.**

Στη συνήθη κατάσταση που προκύπτει από τις προβαλλόμενες απόψεις του κράτους μέσω του εθνικισμού και όλων των παραμέτρων της ιδεολογίας της κυριαρχίας, το πλέον αποτελεσματικό μέσο δεν είναι η εμπλοκή στα τεχνάσματα των εξουσιαστών, στα οποία με άμεσο ή έμμεσο τρόπο καλούνται να απαντήσουν ή να λάβουν μέρος οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι.

Αυτό δεν σημαίνει πως δεν λαμβάνονται υπόψη τα σχέδια και οι κατευθύνσεις που ακολουθούν οι κρατιστές σε κάθε περίπτωση. Όμως, άλλο γνώση των σχεδίων του κράτους κι άλλο να ακολουθείται ο δρόμος ή τα μονοπάτια που αυτό χαράζει.

Δεν σημαίνει με κανένα τρόπο πως με το να μην ακολουθούνται οι δρόμοι που χαράζουν οι κρατιστές, ο κοινωνικός αγώνας βρίσκεται σε λάθος δρόμο. Ίσα- ίσα τότε είναι που έχει προσεγγίσει την αυτόνομη πορεία του από τις εξουσιαστικές λογικές και όλες τις παραμέτρους τους.

Αντίθετα η άποψη που υποστηρίζει πως «πρέπει να μπαίνουμε στο παιχνίδι για να μην βρισκόμαστε έξω από τον κόσμο» είναι πέρα για πέρα λάθος. Οι άνθρωποι βρίσκονται εγκλωβισμένοι στις εξουσιαστικές λογικές και τα τεχνάσματα των οργάνων του κράτους. Όμως ο απεγκλωβισμός τους είναι ζήτημα της ουσιαστικής δράσης τους μέσα στον κοινωνικό ανταγωνισμό.

Η συνολική αντικρατική και απελευθερωτική δράση συμβάλλει στον απεγκλωβισμό των αγωνιζόμενων ανθρώπων και δημιουργεί διεύρυνση των μη ελεγχόμενων από το κράτος δραστηριοτήτων τους.

Έτσι, στο δίλλημα του αντιεθνικισμού και του διεθνισμού φυσικά η απάντηση δεν είναι το ΤΙΠΟΤΑ αλλά το ΟΛΑ. Αυτή η συνολική στάση είναι ένας τρόπος ζωής και δράσης με πολλαπλούς τρόπους και μέσα και σε κάθε σημείο του κοινωνικού ανταγωνισμού.

Ο Διεθνισμός όσο καλοπροαίρετα κι αν ακολουθήθηκε από τους αναρχικούς κατά βάση αναγνωρίζει την ύπαρξη των εθνών. Μια τέτοια αναγνώριση πολύ λίγο απέχει από την αποδοχή των διαχωρισμών σε αντίθεση στην αδελφосύνη των ανθρώπων.

Στα πλαστά διλήμματα, διεθνιστής ή πατριώτης η απάντηση δεν είναι η επιλογή ανάμεσα σ' αυτά τα δύο, αλλά η σταθερή προσήλωση στην κοινωνική και πανανθρώπινη απελευθέρωση που προσδιορίζει και τα

αυτόνομα χαρακτηριστικά του κοινωνικού αντικρατικού αγώνα.

«Θάπρεπε ο καθένας μας να απαγκιστρωθεί απ' το στενό μίζερο πατριωτισμό σύμφωνα με τον οποίο η χώρα κάποιου είναι το κέντρο του κόσμου και που θεωρείται μεγάλη στο βαθμό που τη φοβούνται οι γείτονες. Πρέπει να τοποθετήσουμε την ανθρώπινη οικουμενική δικαιοσύνη πάνω απ' όλα τα εθνικά συμφέροντα. Και πρέπει να εγκαταλείψουμε μια για πάντα την ψευδή αρχή της εθνικότητας, που εφευρέθηκε τώρα τελευταία από τους δεσπότες της Γαλλίας, της Ρωσίας και της Πρωσίας με σκοπό να συντριβεί η κυρίαρχη αρχή της ελευθερίας», αναφέρει ο Μπακούνιν πριν από 120 και περισσότερο χρόνια, ο οποίος μολονότι τοποθετούσε τον εαυτό του στους διεθνιστές έδινε μια οικουμενική και αναρχική διάσταση με τη συμβολή του στην κοινωνική απελευθέρωση.

Προκειμένου να ξεπεραστούν συνολικά οι επιδράσεις της κυρίαρχης λογικής, της επιβεβλημένης με χίλιους δυο τρόπους είναι χρήσιμο η κοινωνική απελευθερωτική αντίληψη και πρακτική να τοποθετήσει τα λόγια στις σωστές πράξεις. Στην προοπτική της παγκόσμιας απελευθέρωσης του ανθρώπινου γένους η έννοια διεθνιστής δεν έχει κανένα νόημα. Αντίθετα η έννοια ΑΕΘΝΗΣ ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα αυτή.

*«Έπεσε η μισητή μάσκα, παραμένει ο άνθρωπος,
χωρίς σκήπτρο, ελεύθερος χωρίς όρια κι όμως άνθρωπος.
Ίσος, αταξικός, αντιφυλετικός και ΑΕΘΝΗΣ.
Απαλλαγμένος απ' όλα τα καλούπια, τη λατρεία,
τα διατάγματα, το βασιλιά.
Υπέρτερος, δίκαιος, ευγενής.
Σοφός αλλά άνθρωπος.»*

Σέλλευ: «Προμηθέας Αδέσμευτος»

Η Κοινωνική Διασταση του Εθνικο-Απελευθερωτικού Πολέμου

ΕΘΝΙΚΟ-ΑΠΕΛΕΥΘΕ- ΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

Στα μέσα του 20ου αιώνα υπήρξε μια έξαρση πολέμων σε διάφορα μέρη της γης, με τη μορφή Εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα: Αγκόλα - MPLA, λαϊκό κίνημα για την απελευθέρωση της Αγκόλας, ο Ισραηλο-αραβικός πόλεμος και το Βιετναμέζικο Εθνικό - απελευθερωτικό μέτωπο FNL, την PLO στη Παλαιστίνη, η ETA στην Ισπανία, ο IRA, το Κουρδικό εργατικό κόμμα PKK κ.ο.κ.

Φυσικά η σύνθετη έννοια του εθνοαπελευθερωτισμού έχει τις ρίζες της στο έθνος και τον εθνικισμό, στα οποία έχουμε ήδη αναφερθεί. Οποσδήποτε, δεν θα πρέπει να θεωρήσουμε πως η κατάσταση αυτή είναι ένα πρόσφατο φαινόμενο. Πολλά είναι, ακόμα, τα «εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα» που εκδηλώθηκαν στη διάρκεια του περασμένου αιώνα.

Με ποια μορφή ξεκινούν αυτοί οι αγώνες (σαν Απελευθερωτικές προσπάθειες), πως διαμορφώνονται σε κίνημα «Εθνικο-απελευθερωτικό» και τι στόχους και προοπτικές θέτουν θα το δούμε στη συνέχεια, λαμβάνοντας συνάμα υπ' όψιν το πως έχουν ήδη καταλήξει κάποιοι, απ' ότου μετασχηματίστηκαν σε Εθνικο-απελευθερωτικό κίνημα, απομακρυνόμενοι κι απομακρύνοντας τους ανθρώπους απ' την κοινωνική διάσταση και τον αγώνα για ελευθερία.

Γιατί, η βάση από την οποία ξεκινά η δραστηριοποίηση των ανθρώπων είναι η κοινωνική απελευθέρωση. Αυτό το οποίο πρώτιστα αντιλαμβάνεται κάθε καταπιεσμένος είναι η τυραννία η οποία ασκείται πάνω του. Από αυτήν την πραγματικότητα η δραστηριοποίησή του στρέφεται ενάντια στην καταπίεση σαν τέτοια. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως οι άνθρωποι παλεύουν ενάντια σε κάτι γενικό και αόριστο αλλά αντίθετα στην καταπίεση (και στις κάθε είδους εκδηλώσεις της) χωρίς να επιχειρούν (και καλά κάνουν) να «ξεκαθαρίσουν» ποια είναι τα «φυλετικά» ή «εθνικά χαρακτηριστικά» του καταπιεστή κι εκμεταλλευτή τους.

Έχουμε ήδη αναφέρει πως σε κάθε κράτος βρί-

σκονται συμπιεσμένες διάφορες ομάδες ανθρώπων με σημαντικές διαφορετικότητες, αναφορικά με άλλες που βρίσκονται κάτω από την ίδια κρατική επιβολή. Όμως, το καθοριστικό σε αυτήν την περίπτωση είναι πως όλοι οι καταπιεσμένοι υφίστανται τις συνέπειες της κυριαρχίας.

Οι αγώνες των ανθρώπων ή των διάφορων ομάδων ανθρώπων στην ουσία και στο ξεκίνημά τους έχουν σαν αιτία την ως άνω κατάσταση. Από το σημείο αυτό θα πρέπει να διακρίνουμε δύο εκδηλώσεις αυτών των αγώνων. Η πρώτη αφορά το στοιχείο της αυτενέργειας των κυριαρχούμενων από το κράτος ανθρώπων. Η δεύτερη σχετίζεται με την προωθούμενη και υποκινούμενη, από διάφορες ομάδες με εξουσιαστικές βλέψεις και χαρακτηριστικά, δραστηριοποίηση των καταπιεσμένων στην κατεύθυνση της «εθνικής απελευθέρωσης» από τα δεσμά «αλλοεθνούς» κράτους.

Τόσο στην πρώτη όσο και στη δεύτερη περίπτωση το στοιχείο της κοινωνικής απελευθέρωσης είναι καθοριστικό. Όμως, στην πρώτη, η εκδήλωση της δράσης των αγωνιζόμενων ανθρώπων είναι πηγαία και διευρυμένη ενώ στη δεύτερη αυτή η τάση και δυνατότητα δράσης των ανθρώπων προκαταλαμβάνεται από τις διάφορες ομάδες εξουσίας, που έχουν σχηματισθεί και, οι οποίες, για τους δικούς τους σκοπούς, προτάσσουν το «ζήτημα της εθνικής απελευθέρωσης» προλαμβάνοντας έτσι τις κοινωνικοαπελευθερωτικές διεργασίες που μπορούν να αναπτύξουν οι καταπιεσμένοι και κατευθύνοντάς τες σύμφωνα με τις επιδιώξεις τους.

Αλλά και στην περίπτωση των πηγαίων δραστηριοποιήσεων των αγωνιζόμενων ανθρώπων η προσπάθεια των εξουσιαστικών και κυριαρχικών μερίδων κατευθύνεται στον μετασχηματισμό τους σε εθνικοαπελευθερωτικές.

Οι αφορμές που βρίσκουν και προβάλλουν οι διάφορες εξουσιαστικές κλίκες —οι οποίες ας σημειωθεί, έχουν αναπτυχθεί και ευνοηθεί σε σημαντικό βαθμό από την ύπαρξη των κυριαρχικών συνθηκών—, για να

καταδείξουν και να αναβαθμίσουν το στοιχείο του εθνικισμού και του εθνικοαπελευθερωτισμού, είναι αντίστοιχες με τα ερείσματα κι επιχειρήματα που έχει θέσει σε εφαρμογή και χρησιμοποιεί η ήδη εγκαθιδρυμένη και υπάρχουσα κυριαρχική κατάσταση.

Είναι χαρακτηριστικό πως δεν χάνουν την ευκαιρία να υπερτονίσουν τους διαχωρισμούς που έχει κατασκευάσει κι εντείνει η υπάρχουσα εξουσιαστική κατάσταση και να τους στρέψουν προς όφελος τους αξιοποιώντας τες και αποπροσανατολίζοντας τους εξεγερμένους ανθρώπους.

Παραγνωρίζουν σκόπιμα την πηγή των δεινών των ανθρώπων που είναι οι συγκροτημένες εξουσιαστικές σχέσεις —οι σχέσεις κυριαρχίας κι εκμετάλλευσης— παίρνοντας σαν αφορμή διάφορες εκδηλώσεις τους κι αντιπαραθέτοντας σ' αυτές αντίστοιχα εξουσιαστικές αντιλήψεις. Προτάσσουν τον παράγοντα της «αποαποικιοποίησης», την απελευθέρωση από τον ξένο «ιμπεριαλιστή-κατακτητή» ή δυνάστη κ.λπ.

Αναβαθμίζοντας αυτά τα επί μέρους στοιχεία της κυριαρχίας προσπαθείται —και σε πολλές περιπτώσεις επιτυγχάνεται— η διατήρηση του αλώβητου της ιδέας του κράτους. Μ' αυτόν τον τρόπο σκοπεύεται η αξιοποίηση της για την συγκρότηση ενός ακόμα κράτους μετά από την «εθνική απελευθέρωση».

Η συνολική καταπίεση κι εκμετάλλευση που εκφραστής της είναι το Κράτος, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έχουν αποδοθεί σ' αυτούς που ασκούν την κυριαρχία, έρχεται σε δευτερεύουσα θέση. Αντίθετα, γίνονται εκμεταλλεύσιμοι οι διαχωρισμοί που έχει επιβάλλει η συγκεκριμένη συγκρότηση της κυριαρχίας, στοιχεία των οποίων είναι η οικονομική εκμετάλλευση, η ανισότητα σε σχέση με άλλα κομμάτια που υπόκεινται τη συγκεκριμένη κυριαρχική κατάσταση κ.λπ.

Οι χαρακτηριζόμενοι σαν εθνικοαπελευθερωτικοί πλέον αγώνες κουβαλούν, έχουν μέσα τους και προτάσσουν στοιχεία όπως αυτό του εθνικισμού (εξ άλλου αγωνίζονται για μια εθνική συγκρότηση), ενώ προβάλλουν φυλετικά χαρακτηριστικά, ΕΝΑΝΤΙΑ στον ξένο αποικιοκράτη - εξουσιαστή ή ιμπεριαλιστή. Έτσι, έχουμε προσωποποίηση της κυριαρχίας ώστε η αντιπαράθεση να μην είναι με την ουσία της καταπίεσης και της εκμετάλλευσης που είναι το κράτος αλλά με το ποιος ή ποια πρόσωπα την ασκούν!

Ο απελευθερωτικός αγώνας στο ξεκίνημα αποτελεί μια ευρεία μορφή αγώνα με κοινωνικές διαστάσεις, που σχεδόν τίποτα δεν λειτουργεί στον κρατικό μηχανισμό και όπου οι άνθρωποι έχουν αρνηθεί τους επιβεβλημένους σ' αυτούς ρόλους κι αγωνίζονται ανεξέλεγκτα με διάφορους τρόπους προκειμένου να αποτινάξουν κάθε ζυγό δουλείας.

Από τη στιγμή που αυτή η ευρεία μορφή αγώνα, η αυτοοργανωμένη και πηγαία προσπάθεια και δραστηριοποίηση ΜΕΤΑΤΡΑΠΕΙ - ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΤΕΙ και ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΤΕΙ σε «Εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα», ακριβώς σε αυτό το σημείο περιορίζονται οι δυνατότητες, οι κατευθύνσεις και οι προοπτικές για την

ανάπτυξη διεργασιών προς μια συνολική κοινωνική απελευθέρωση.

Ο αγώνας και μαζί μ' αυτόν η συνολική προσπάθεια των αγωνιζόμενων ανθρώπων ΞΕΦΕΥΓΕΙ από τα χέρια τους, απομακρύνεται από την κοινωνική διάσταση μέσα στην οποία θα μπορούσαν να αναπτυχθούν όλες εκείνες οι διεργασίες που οδηγούν σε μια καθολική απελευθερωτική κατεύθυνση.

Σαν εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα επιτρέπει - αποδέχεται κι έχει δομηθεί ως εξής:

α) Οργανωμένη ιεραρχική μορφή (από ντόπιους όμως επαναστάτες ηγέτες).

β) Μπαίνουν στο προσκήνιο πολιτικοί στόχοι και συνεπώς περιορίζονται ή εκδηλώνονται με στρεβλωμένο τρόπο οι κοινωνικοί.

Μεγάλα κομμάτια των αγωνιζόμενων ανθρώπων έχουν «αποδεχτεί» μια τέτοια δόμηση κι εκπροσώπηση - καθοδήγηση του αγώνα τους καθώς και ζητήματα μερικού χαρακτήρα, όπως η από-αποικιοποίηση και ο αντι-ιμπεριαλισμός, υποκύπτοντας στη λογική του «μη χείρον βέλτιστον».

Εδώ βλέπουμε ότι μ' αυτές τις λογικές λησμονείται από τους ανθρώπους και παραβλέπεται η συγκεκριμένη προσπάθεια συγκρότησης της καταπίεσής τους. Η απο-αποικιοποίηση κι ο αντι-ιμπεριαλισμός όχι μόνο αποτελούν μια ΜΕΡΙΚΟΤΗΤΑ για τον αγώνα των ανθρώπων αλλά είναι κι ανταγωνιστικοί ως προς τη συνολική κοινωνική κι ατομική απελευθέρωση.

Το ζήτημα που προαναφέραμε (της κοινωνικής απελευθέρωσης) σκόπιμα εξαφανίζεται ή ακόμα κι όταν γίνεται αποδεκτό στα λόγια, παραπέμπεται από τα «εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα» σ' ένα σκοτεινό κι απροσδιόριστο μέλλον ή εντάσσεται στην «προοπτική ενός επόμενου σταδίου», προκειμένου να υποβαθμιστεί το γεγονός πως σε κάθε δεδομένη εξουσιαστική συγκρότηση υπάρχει κι αναπτύσσεται μια συνολική καταπίεση πάνω στους ανθρώπους. Οι εθνικοαπελευθερωτικές απόψεις και τα συγκροτημένα παρόμοιου χαρακτήρα κινήματα προβάλλουν την προτίμηση προς τους ντόπιους, τους «εθνικούς» εξουσιαστές.

Στηρίζονται σε λογικές που εξυπηρετούν την κυριαρχία όπως αυτή που προβάλλει την ψευδαίσθηση πως με «δικούς μας» ηγέτες, εξουσιαστές θα υπάρχει λιγότερη εκμετάλλευση, είτε δεν θα υπάρχει ανισότητα διότι ανάμεσα σε ομοεθνείς τα πράγματα θα είναι πολύ καλύτερα κι άλλα παρόμοια εφευρήματα κι ιδεολογήματα. Είναι ξεκάθαρο, λοιπόν, πως μια αναζήτηση στην εναλλαγή του εξουσιαστή δεν έχει καμιά σχέση με την απελευθέρωση των ανθρώπων αλλά είναι μια ΑΥΤΑΠΑΤΗ!!!

Ζητούνται ΚΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΣΦΑΓΗΣ!! Αυτές οι λογικές δυστυχώς ΞΕΓΕΛΑΣΑΝ τους καταπιεσμένους που αγωνίστηκαν για την «ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ» και κατέληξαν στη δημιουργία ενός άλλου ΚΡΑΤΟΥΣ αντικαθιστώντας τις παλιές αλυσίδες τους με καινούριες.

γ) Υπάρχει το στοιχείο της διαπραγματεύσεως ανάμεσα στην ήδη υπάρχουσα κυριαρχική κατάσταση και

σ' αυτή που συγκροτείται μέσω του «κινήματος». Μια διαπραγμάτευση που γίνεται πλέον ανάμεσα σε αντιμαχόμενες εξουσιαστικές κλίκες με τις οποίες έχουν ταχθεί κομμάτια καταπιεσμένων, όπου και εδώ κάποιιοι «ειδικοί» θα καθορίσουν τον τρόπο διεξαγωγής αλλά και το τέλος αυτού του αγώνα και κατά προέκταση των δικών τους στόχων, με τις εξουσιαστικές μεθόδους και πρακτικές που θα επιβάλλουν με επαναστατικό τρόπο, έχοντας δολοφονήσει και χρησιμοποιήσει ανθρώπους κι κάνοντας διαθέσιμες να αλλοιωθούν.

Με δεδομένα τα παραπάνω τρία χαρακτηριστικά στοιχεία έχουμε σταδιακό μετασχηματισμό και μια διαδικασία συμπαγοποίησης μιας ακόμη μορφής ΕΞΟΥΣΙΑΣ, μέσα σ' αυτό το κίνημα, το οποίο έχει γίνει αποδεκτό από τον κόσμο των καταπιεσμένων ανθρώπων. Χαρακτηριστικό και αρκετά νωπό παράδειγμα είναι η στάση και η θέση του Αραφάτ και της γνωστής σε όλους μας PLO.

Είναι πολύ σημαντικό να τονισθεί ότι η ουσία της καταπίεσης κι εκμετάλλευσης των ανθρώπων ΕΠΙΚΛΑΥΠΤΕΤΑΙ και ΜΕΤΑΒΙΒΑΖΕΤΑΙ, φορώντας ένα μανδύα Εθνικό - απελευθερωτικό, στο πρόσωπο ενός ξένου εξουσιαστή - ιμπεριαλιστή και αντικαθίσταται με την μερική απελευθέρωσή τους από τον τάδε ή δείνα ξένο δυνάστη.

Σ' ένος τέτοιου είδους αγώνα διαφαίνονται κύρια οι πολιτικοί στόχοι οι οποίοι αποκτούν πρωταρχική σημασία και κατευθύνουν τους ανθρώπους σε μια προσπάθεια για την ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΩΝ. Χάνεται έτσι η προοπτική της συνολικής κοινωνικής απελευθέρωσης, η οποία είναι μια πραγματικότητα άρρηκτα δεμένη με τις αναρχικές απόψεις και πρακτικές. Ο Εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας είτε προτάσσει την εθνική συγκρότηση, είτε την εθνική απελευθέρωση είναι ένας ΠΟΛΕΜΟΣ ο οποίος προβάλλει και εμπεριέχει ένα σύνολο αδιαμφισβήτητων εξουσιαστικών καταστάσεων κι απ' αυτή τη σκοπιά είναι ξεκάθαροι οι κυριαρχικοί στόχοι κι ο χαρακτήρας του.

Στην αρχή, στο ξεκίνημα ενός αγώνα για την αποδέσμευση από μια δεδομένη κυριαρχική κατάσταση δεν υφίστανται ή δεν διαφαίνονται με σαφή τρόπο κάποιοι προσδιορισμένοι παράγοντες. Αυτοί συγκροτούνται ουσιαστικά κι επιβάλλονται σε μια πορεία μέσα στην οποία, όμως, η ΕΥΡΕΙΑ μορφή αυτού του αγώνα έχει συμπτυχθεί, έχει δομηθεί και έχει ξεφύγει από την κοινωνική διάσταση και τις κοινωνικές απελευθερωτικές προοπτικές. Συγκροτούνται έτσι καταστάσεις ενός εξουσιαστικού πολέμου ο οποίος έχει άλλες κατευθύνσεις και προοπτικές (όπως εθνική συγκρότηση): ο εθνικο-απελευθερωτικός. Ο αγώνας των ανθρώπων ξεφεύγει από τα χέρια τους και περνάει στα χέρια και τις ΤΑΚΤΙΚΕΣ των ιδεολόγων επαναστατών, διαχειριστών (μειοψηφία - ειδικοί - πρωτοπορία...).

Τότε, αυτός ο αγώνας γίνεται ένας μονόδρομος που καταλήγει στη δημιουργία (και αυτό είναι το φοβερό λάθος στο οποίο οδηγούνται οι άνθρωποι που αποδέχτηκαν μια τέτοια κατάσταση σε σχέση με τον

αγώνα τους) ΜΙΑΣ ΑΛΛΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ, ΜΙΑ ΕΝΑΛΛΑΓΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ η οποία θα προκύψει αναπόφευκτα μετά από μια αλληλοσφαγή των καταπιεσμένων που θα έχουν ακολουθήσει τις διάφορες εξουσιαστικές κλίκες.

Η ιεραρχία την οποία θα έχει δομήσει και μέσα από την οποία θα μπορέσει ευκολότερα να συγκροτηθεί η ηγεσία του επαναστατικού κινήματος διευκολύνεται μέσα από συγκεντρωτικές δομές στις οποίες προεξάρχουσα σημασία και θέση κατέχει ο εθνικο-απελευθερωτικός.

Μέσα από μια τέτοια δομή οι συγκροτούμενες εξουσιαστικές κλίκες θα μπορέσουν να οικοδομήσουν την αντικαταστάτρια κυριαρχία. Εργαλεία απαραίτητα είναι οι τακτικές, οι στρατηγικές και οι ελιγμοί που έρχονται να διαποτίσουν και να καθυποτάξουν τα αυθόρμητα και πηγαία στοιχεία της αυτοοργανωμένης δραστηριοποίησης των εξεγερμένων.

Η επιθυμία για απελευθέρωση από ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ (που είναι ένας φορέας ψεύτικης συνείδησης, ένα ακόμα μέσο επιβολής πάνω στους ανθρώπους που αγωνίζονται) τοποθετημένη με αφαιρετικό τρόπο και εξυπηρετώντας ειδικούς στόχους της κυριαρχίας.

Το γεγονός της χρησιμοποίησης εκ μέρους αυτών των κινήματων ένοπλων μορφών αγώνα δεν καθαγιάζει καμιά πρωτοπορία γιατί τίποτα ΔΕΝ μπορεί να αντικαταστήσει τον αγώνα όλων των ανθρώπων, αλλά και διότι κανένα μέσο και σκοπός από μόνα τους ΔΕΝ χαρακτηρίζουν έναν αγώνα σαν κοινωνικά απελευθερωτικό.

Επίσης, οι ίδιοι διαχωρισμένοι σαν πρωτοπορία από τους ανθρώπους καθορίζουν σχέσεις και σκοπούς και αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν στην κυριολεξία τους δικούς τους στόχους. (Αν μη τι άλλο, οι ίδιοι ακόμα πρωτεργάτες - επαναστάτες, διαχειριστές προετοιμάζουν το έδαφος για την εξουσία που διαδέχεται π.χ. ΑΡΑΦΑΤ).

Ο Ισραηλο-Παλαιστινιακός πόλεμος, για παράδειγμα, οδηγείται τελικά —υπό το βλέμμα της κυριαρχίας— σε ρύθμιση και σε διευθέτηση μέσω μυστικών ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ και άλλων τέτοιων συνομοσιών που έχει κάνει ο Αραφάτ και οι εξουσιαστικές κλίκες που τον περιβάλλουν και τον στηρίζουν. Στις 13 Σεπτέμβρη του 1993 έχουμε την «Ιστορική Συμφωνία» για την «ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ» των Παλαιστινίων στη Λωρίδα της Γάζας. Οι δύο πρωτεργάτες «αντίπαλοι» ο Ράμπιν και ο Αραφάτ εκπλήρωσαν τους ξεχωριστούς αλλά πάντα εξουσιαστικούς στόχους τους. Το αποτέλεσμα ήταν να διαφανεί ποια τελικά ήταν η πραγματικότητα αυτού του αγώνα-πολέμου και η άσχημη κατάληξη του για τους ανθρώπους που αγωνίζονταν. Είναι για γέλια αλλά και για κλάματα να ακούν οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι την είδηση πως οι τρακόσιοι μπάτσοι του νέου Κράτους (του Παλαιστινιακού) ξεκίνησαν να αναλάβουν τα καθήκοντα τους τραγουδώντας επαναστατικά παλαιστινιακά τραγούδια!!!

Η επιζητούμενη μέσω των εθνικοαπελευθερωτικών αγώνων και των αντίστοιχων κινημάτων ΕΘΝΙΚΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ, αποκτά μια συνέχεια προεκτεινόμενη και μετά τη δημιουργία ενός άλλου κράτους. Η ανεξαρτησία που επιζητά ένα αυτόνομο κράτος, όχι μόνο φέρνει την ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΥΣΗ αυτού του ζητήματος

που είναι σύμφωνη πάντα με τις επιταγές της κυριαρχίας αλλά μέσω των διαπραγματεύσεων, των μυστικών συνομοσιών, και της ζυγαριάς των συμφερόντων που γίνονταν από τα «επαναστατικά» κόμματα, τα κινήματα και τους επαναστάτες διαχειριστές στηρίζονταν στις πλάτες των υπολοίπων ανθρώπων και καταλήγει πάντοτε σε βάρος των πραγματικών συμφερόντων κι επιθυμιών των αγωνιζόμενων ανθρώπων.

Ένας αγώνας ΜΕΡΙΚΟΣ που καταλήγει να γίνεται ένας ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ, όπου στην προσπάθεια συγκρότησης μιας άλλης κατάστασης ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΝΕΤΑΙ Η ΔΙΑΘΕΣΗ για τη Συνολική Απελευθέρωση και ΚΑΤΑΛΗΓΕΙ στη δημιουργία άλλων μορφών εξουσίας με το ίδιο όμως περιεχόμενο δηλαδή ΤΗ ΔΙΛΗΤΗΡΗΣΗ ΤΗΣ ΠΗΓΗΣ ΤΩΝ ΔΕΙΝΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ ΚΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ, ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΟΛΙΚΟΤΕΡΑ Η ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ.

Όμως, όσο κι αν επικαλύπτεται ο κοινωνικός αγώνας ΔΕΝ ΕΞΑΦΑΝΙΖΕΤΑΙ. Αμέσως μετά τη συγκρότηση των εξουσιαστικών δομών και του κράτους που θα προκύψει με την «εθνική απελευθέρωση», ο κοινωνικός αγώνας επανέρχεται στο προσκήνιο του κοινωνικού ανταγωνισμού αναζωπυρώνοντας τις επιθυμίες των κατατρεγμένων για ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Εθνικιστικός Πόλεμος και Εθνικο-Απελευθερωτικός Αγώνας

ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ-ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ Υπάρχει μεγάλος συσχετισμός μεταξύ εθνικιστικού-εξουσιαστικού πολέμου και Εθνικο-απελευθερωτικού αγώνα. Υπάρχουν βέβαια και διαφορές. Όμως, τα ΚΟΙΝΑ χαρακτηριστικά στοιχεία είναι έντονα και ΚΑΘΟΡΙΣΤΙΚΑ για την Συνολική Κοινωνική Απελευθέρωση.

Ένας κρατιστικός εθνικιστικός πόλεμος μπορεί ν' αναπτυχθεί κύρια με βάση την υπάρχουσα κρατική συγκρότηση ενώ ο Εθνικοαπελευθερωτικός πόλεμος προβάλλει την απελευθέρωση από κάποιο εξουσιαστή - εθνικιστή κ.λπ.

Στην πρώτη περίπτωση ο εθνικιστικός αγώνας έχει προσδιορισμένο χαρακτήρα, όπως π.χ. ο αγώνας που έκανε ο Χίτλερ για τους υποτιθέμενους ομοεθνείς του (επιχειρώντας να ενώσει με τη βία τόσο κόσμο κάτω από το εφεύρημα του εθνικισμού και των «πολύτιμων» φυλετικών χαρακτηριστικών).

Στη δεύτερη περίπτωση δεν υπάρχει προσδιορισμένος παράγοντας εξ αρχής, που να διαφαίνεται τουλάχιστον, αλλά υπάρχει ένας διαρκής κι εναλλασσόμενος επαναπροσδιορισμός με πολλές παλινδρομήσεις.

Και στους μεν και στους δε τα κοινά χαρακτηριστικά είναι τόσο το στοιχείο του εθνικισμού όσο και η οργανωμένη ιεραρχική κι εξουσιαστική δόμηση στην οποία οι ενταγμένοι άνθρωποι ακολουθούν και υπηρετούν τους πολιτικούς στόχους και τις επιδιώξεις της κυριαρχίας.

Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να αναφερθούμε σε μια σειρά από απόψεις που έχουν διατυπωθεί κατά καιρούς και οι οποίες φιλότιμα προσπαθούν να αναγνωρισθούν από τους αγωνιζόμενους ανθρώπους σαν ταυτιζόμενες με την κοινωνική απελευθέρωση.

Σημαντική θέση έχουν αυτές που υποστηρίζουν την ανάγκη ύπαρξης μιας θεωρίας προκειμένου οι αναρχικοί να μπορέσουν να διεξάγουν έναν αναρχικό εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα (!!!).

Φυσικά μια τέτοια άποψη παραγνωρίζει πολλά στοιχεία που προαναφέρθηκαν σε σχέση με τη διάσταση ενός εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα, σε συνδυασμό με την επιμονή στην ύπαρξη «θεωρίας», η οποία ούτε λίγο ούτε πολύ δεν είναι παρά μια προσπάθεια περι-

χαράκωσης των κοινωνικοαπελευθερωτικών αντιλήψεων κι απόψεων.

Η φοβερή αντιφατικότητα που υπάρχει ανάμεσα στις δύο έννοιες του αναρχικού και του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα αλλά και σε κάθε υλική τους εφαρμογή είναι χαρακτηριστική.

Ας δούμε όμως καλύτερα την αφετηρία μιας τέτοιας άποψης.

Η αφετηρία της βρίσκεται στην αποδοχή και εισαγωγή του «ταξικού ζητήματος» μέσα στους εθνικοαπελευθερωτικούς αγώνες σαν μιας δήθεν σημαντικής παραμέτρου της κοινωνικής απελευθέρωσης. Όμως, το «ταξικό ζήτημα» και ο συνακόλουθα προτεινόμενος «ταξικός αγώνας» δεν είναι απλά αμφισβητήσιμος αλλά εχθρικός προς τις διεργασίες για την κοινωνική απελευθέρωση.

Οι εκφραστές κι υποστηριχτές της «ταξικής άποψης» ενώ θέλουν να παρουσιάζονται σαν πολέμιοι του μαρξισμού, στην πραγματικότητα προβάλλουν πληθώρα από στοιχεία της μαρξιστικής ιδεολογίας, μεταξύ των οποίων πρωτεύουσα θέση κατέχει το «ταξικό ζήτημα» κι ο «ταξικός αγώνας», προκειμένου να συγκροτήσουν μια «ολοκληρωμένη θεωρία» για τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα.

Έτσι, μέσα σε μια τεράστια σύγχυση που προκαλούν οι κάθε λογής «ειδήμονες» των «εθνικών ζητημάτων» και της περί αυτών «αναρχικής θεωρίας», δηλώνουν πως «εθνικός πολιτισμός είναι ο πολιτισμός αυτών που, στα πλαίσια μιας δοσμένης ομάδας, υφίστανται την ίδια εκμετάλλευση» και πως «ο εθνικός πολιτισμός είναι «ταξικός πολιτισμός» και επομένως επαναστατικός πολιτισμός».

Είναι χαρακτηριστική στην προκειμένη περίπτωση η επίδραση, η αποδοχή αλλά και η αναπαραγωγή των μαρξιστικών εξουσιαστικών αντιλήψεων. Δημιουργείται, κατ' αυτόν τον τρόπο, μια μετατόπιση του ζητήματος της κοινωνικής απελευθερωτικής δράσης με την ταυτόχρονη προσπάθεια εγκλωβισμού των δραστηριοτήτων των καταπιεσμένων σε «ταξικά ζητήματα» και υποθέσεις. Αυτή η μετατόπιση έχει τα αντίστοιχα αποτελέσματα με τον προβαλλόμενο, από τη μεριά των εξουσιαστικών φατριών, εθνικοαπελευθερωτικό

αγώνα, ο οποίος προτείνεται σαν πανάκεια για την απελευθέρωση των αγωνιζόμενων ανθρώπων από τα δεσμά του προηγούμενου κράτους, ετοιμάζοντάς τους, όμως, τα δεσμά ενός άλλου κράτους.

Όταν, λοιπόν, προβάλλεται ο «ταξικός αγώνας» σαν ο «μόνος τρόπος για να διασωθεί και να τονωθεί η εθνική ιδιαιτερότητα» σύμφωνα με την οποία «θα είναι δυνατό να οικοδομηθεί ο αντικρατικός σοσιαλισμός», είναι σαφές πως η εμμονή στην εθνική αυτή ιδιαιτερότητα τονίζει την ύπαρξη των «εθνικών χαρακτηριστικών» που έχουν διαμορφωθεί κι επιβληθεί από την κυριαρχία και δεν αναφέρεται στις διαφορετικότητες που πράγματι υπάρχουν ανάμεσα σ' όσους απαρτίζουν μια ομάδα ανθρώπων.

Ανεξάρτητα από τις όποιες καλές προθέσεις τυχόν υπάρχουν, εκείνο που γίνεται ξεκάθαρο είναι πως τα εθνικά και συνάμα «ταξικά χαρακτηριστικά» αποτελούν σημαντικότερα στοιχεία και μέσα διαχωρισμών ανάμεσα στις διάφορες ομάδες ανθρώπων. Είναι άξιο απορίας με ποιο μαγικό τρόπο θα μπορέσουν να παραμερισθούν αυτοί οι διαχωρισμοί μέσα στην πορεία των «ταξικών αγώνων». Το βέβαιο είναι πως αντί να παραμερισθούν θα υπερτονισθούν ακόμη περισσότερο.

Φυσικά, ένα μερικό στοιχείο που προβάλλεται από τους υποστηρικτές της «ταξικής άποψης» (που κι αυτοί όπως κι ο Μαρξ δεν τολμούν να μπουν στον κόπο να προσδιορίσουν τι είναι τάξη κατά τη γνώμη τους) είναι ο αγώνας των εκμεταλλευόμενων ενάντια στους εκμεταλλευτές σε παγκόσμια κλίμακα. Αλλά και σ' αυτή την περίπτωση μολονότι το ζήτημα φαίνεται απλό δεν είναι.

Για την άποψη στην οποία αναφερόμαστε —και πιο συγκεκριμένα σε σχέση με τις παραπάνω διατυπώσεις που περιορίζουν και συνάμα προσδιορίζουν το ζήτημα στη σχέση εκμεταλλευτή κι εκμεταλλεμένου— ο οικονομικός παράγοντας παίζει καθοριστικό ρόλο μετατοπίζοντας έτσι το στόχο από την ουσία της αναρχικής και εν τέλει κοινωνικής απελευθερωτικής δράσης, —η οποία θεωρεί πρωταρχικό πολέμο της ανθρώπινης ελευθερίας την κυριαρχία—, στους οικονομικούς όρους τους οποίους αυτή συγκροτεί.

Έχουμε, μέσα απ' όλες αυτές τις τοποθετήσεις, έναν ιδιόμορφο διεθνισμό μαρξιστικού χαρακτήρα, ο οποίος μη τολμώντας να εκφραστεί σαν τέτοιος μασάει τα λόγια του παίζοντας με τις λέξεις όπως «εθνική ιδιαιτερότητα», «εθνική βάση που αποτελείται από τον εκμεταλλεόμενο πληθυσμό» ενώ «δεν υπάρχει εθνική βάση ανάμεσα στον εκμεταλλευτή και τον εκμεταλλεόμενο» και άλλα παρόμοια. Ο διεθνισμός αυτός γίνεται ξεκάθαρος στο βαθμό που ο «ταξικός» τους αγώνας θέλουν να στρέφεται ενάντια στους εκμεταλλευτές παγκόσμια (!!!) κι όχι ενάντια στην κυριαρχία.

Σημαντικό, μάλιστα, στοιχείο των ως άνω απόψεων είναι πως «ο εθνικός πολιτισμός (των εκμεταλλεόμενων εννοείται) είναι «ταξικός πολιτισμός» κι επομένως επαναστατικός πολιτισμός». Φυσικά κι ανεξάρτητα από την τραγελαφικότητα που εμπεριέχεται στην έννοια της «επαναστατικότητας του ταξικού πολιτι-

σμού», η άκριτη κι εύκολη αποδοχή του όρου «επαναστατικός» είναι ένα ακόμα σοβαρό σημείο, δεδομένου πως από τη σκοπιά της κοινωνικής απελευθέρωσης δεν έχει άμεσο και σημαντικό ενδιαφέρον ο οποίος επαναστατικός χαρακτήρας από μόνος του. Επαναστάσεις κι επαναστατικά χαρακτηριστικά μπορούν και υπάρχουν σε πολλές όψεις των κοινωνικών διεργασιών αλλά και σε συγκεκριμένες διαδικασίες. Εκείνο όμως το οποίο μπορεί να ενδιαφέρει τους αγωνιζόμενους ανθρώπους είναι ο κοινωνικός απελευθερωτικός κι αντικρατικός επαναστατικός χαρακτήρας. Συνεπώς το πρόβλημα δεν λύνεται με την απλή αναφορά στο ότι υπάρχει κάτι το επαναστατικό στον προαναφερόμενο «πολιτισμό».

Οι υποστηρικτές του «ταξικού αγώνα» αποδεχόμενοι σαν βασική αφετηρία τους τον οικονομικό παράγοντα στρέφονται ενάντια στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ όπως οι ίδιοι ανοιχτά ομολογούν. Μερικοποιούν κι επικεντρώνουν έτσι τη δράση τους σ' ένα από τα στοιχεία της κυριαρχίας κι όχι στο σύνολό της.

Αυτή τη μερικότητα προσπαθούν να τη συγκαλύψουν όταν δηλώνουν πως το «αναρχικό πρόγραμμα»(sic!!) που αφορά τον εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα «δεν θα πρέπει να καταπιαστεί με τη δημιουργία «ενδιάμεσου σταδίου» προς την κοινωνική επανάσταση διαμέσου του σχηματισμού νέων εθνικών κρατών».

Όμως, όταν οι πρακτικές που απορρέουν απ' αυτές τις απόψεις δείχνουν το ακριβώς αντίθετο τότε ο εξορκισμός μπορεί να απευθύνεται μόνο σε ευκολπιστους θρησκευόμενους.

Γιατί, όταν προβάλλει κανείς τον «ταξικό αγώνα» τότε είναι βέβαιο ότι επιδιώκει και βασίζεται στην «ταξική συγκρότηση». Συνεπώς αποσκοπεί στην οργανωμένη κι ανταγωνιστική δραστηριοποίηση ενός κομματιού προς το υπόλοιπο κοινωνικό σύνολο. Το αν μέσα στα ανταγωνιστικά προς την εν λόγω «ταξική συγκρότηση» στοιχεία περιλαμβάνεται και η χαρακτηριζόμενη σαν αστική τάξη δεν αλλάζει σε τίποτα την προβαλλόμενη διαχωριστική κατάσταση.

«Ταξική συγκρότηση» των εκμεταλλεόμενων (με ποια χαρακτηριστικά προσδιορίζονται άραγε αυτοί;) σημαίνει ένα συγκεκριμένο διαχωρισμό της από τον υπόλοιπο κοινωνικό οργανισμό. Έχουμε, λοιπόν, μια άποψη που αποτελεί σαφή παραφύδα της μαρξιστικής ιδεολογίας και άσχετα από το αν αποφεύγει μερικές φορές να μιλά ανοιχτά για εργατική τάξη, εν τούτοις, καταθέτει με σαφήνεια διαχωριστικές απόψεις και πρακτικές μέσα στον κοινωνικό απελευθερωτικό αγώνα. Γιατί, είτε δεν θα έχουμε «ταξική συγκρότηση» οπότε δεν χρειάζεται να μιλάμε για «ταξικό αγώνα», είτε, από τη στιγμή που θα μιλήσουμε για «ταξικό αγώνα» κατευθύνουμε τις προσπάθειες για μια τέτοια συγκρότηση. Οπότε εκεί είναι που δίνεται και η βαρύτητα από τους υποστηρικτές της εν λόγω άποψης όταν μιλάμε για «ταξική συνείδηση» κι άλλα παρόμοια.

Αυτός λοιπόν ο «ταξικός αγώνας» που προτείνεται στο «πρόγραμμα» αυτό θα βρεθεί στην ανάγκη να πραγματοποιείσει συγκεκριμένες «ταξικές συμμαχίες»

(τα λεγόμενα μέτωπα, όπως παραδέχονται και οι ίδιοι) και σαν «ταξικός αγώνας» θα επιζητήσει την κυριαρχία ή θα του επιβληθεί η κυριαρχία μιας άλλης «ταξικής συγκρότησης». Και στη μία και στην άλλη περίπτωση το αποτέλεσμα είναι δεδομένο. Μια «ταξική συγκρότηση» που θα επικρατήσει με επαναστατικό τρόπο δεν μπορεί να γίνει κατανοητό και δεν έχει αποδειχθεί έμπρακτα με ποιο τρόπο θα μπορέσει και να αυτοδιαλυθεί. Ιδιαίτερα μάλιστα από τη στιγμή που θα έχει συγκροτήσει δομές σε απελευθερωμένες περιοχές κι όταν ο αγώνας θα στρέφεται «στην καταστροφή του καπιταλισμού με τη σημερινή του μορφή».

Αυτά τα ιδιαίτερα «ταξικά μέτωπα» που θα συγκροτηθούν και στα οποία θα συμμετέχουν οι αναρχικοί, αν μη τι άλλο, αποτελούν τις αντιπολιτευτικές καταστάσεις μέσα σ' ένα εθνικοαπελευθερωτικό αγώνα. Όσο κι αν παρουσιάζεται σαν «αδιάλλακτη» η θέση της δήθεν μη συμμετοχής σε εθνικοαπελευθερωτικά μέτωπα στην ουσία οδηγεί στην αγκαλιά τους.

Όλα τα παραπάνω δημιουργούν τις προϋποθέσεις αλλά και τις πραγματικές συνθήκες ενός ενδιάμεσου αγώνα κι ενός ενδιάμεσου σταδίου που σαν τέτοιο δημιουργεί όλους τους απαραίτητους όρους για την συγκρότηση ενός άλλου κράτους, κάτι άλλωστε που προκύπτει τόσο από τον «ταξικό αγώνα» όσο και από την «ταξική συγκρότηση». Όσο θα υπάρχει αυτά τα στοιχεία τόσο η παρουσία ιεραρχικών κι εξουσιαστικών συνθηκών θα είναι κυρίαρχη. Εκτός πλέον κι αν η διάλυση της «ταξικής συγκρότησης» ταυτίζεται με το μαρξιστικό εφεύρημα του «μαρασμού του κράτους».

Δεν είναι μάλιστα παράξενο πως στο αόρατο αυτό «πρόγραμμα» σημαντικότερη θέση κατέχει «ο επαναστατικός πολιτισμός» που είναι ο «εθνικός πολιτισμός» όσων «υφίστανται την ίδια εκμετάλλευση».

Δεν χρειάζεται να επεκταθούμε περισσότερο πάνω σ' αυτή τη μαρξιστικής υφής και προέλευσης άποψη που θέλει να παρουσιαστεί σαν κοινωνική απελευθερωτική και ιδιαίτερα αναρχική.

Αντί για όλες αυτές τις τσιριτσάντσουλες που δημιουργούν μια σημαντική συσκότιση στους αγωνιζόμενους ανθρώπους εκείνο που μπαίνει ξεκάθαρα είναι **η αμεσότητα και απλότητα της κοινωνικής απελευθερωτικής και αντικρατικής άποψης και δράσης.**

Εξ άλλου όλα αυτά τα τερτίπια των υποστηρικτών του «ταξικού αγώνα» βασισμένα στον οικονομικό παράγοντα δεν μπορούν να αποφύγουν εν τέλει την σκληρή γι' αυτούς ερώτηση αν και κατά πόσον, δηλαδή, αυτή η «ταξική συγκρότηση» την οποία επιδιώκουν να πραγματοποιήσουν θα έχει σαν στόχο την ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων. Την απάντηση τη δίνουν με έμμεσο αλλά αρκετά σαφή τρόπο: «Ο αγώνας πρέπει να επεκταθεί στην εγκαθίδρυση στις απελευθερωμένες περιοχές, οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών δομών», που συμπληρώνεται με τη σάλτσα: «που θα βασίζονται σε φεντεραλιστικές κι ελευθεριακές οργανώσεις».

Αλλά, αν το ζήτημα των κοινωνικών δομών μπορεί να γίνει εν μέρει ανεκτό, εκείνο το οποίο δε μπορεί να γίνει αποδεκτό σε καμιά περίπτωση είναι το ζή-

τημα των πολιτικών δομών που επαγγέλλονται οι υποστηρικτές μιας τέτοιας άποψης. Γιατί αυτές οι πολιτικές δομές δεν μπορούν παρά να συνιστούν μια συγκροτημένη εξουσία. Εξ' άλλου το ίδιο φαίνεται κι από την τοποθέτησή τους για την «καταστροφή του πολιτικού κράτους». «Δηλαδή υπάρχει και μη πολιτικό κράτος;». Θα μπορούσε να τεθεί το ερώτημα.

Όλη αυτή η θολούρα που διαχέεται σε σημαντικά ζητήματα για τον κοινωνικό απελευθερωτικό αγώνα, όταν επενδύεται με το θεωρητικό μανδύα προφανώς συγκαλύπτει προθέσεις αλλά και προβάλλει απόψεις που απομακρύνουν τους αγωνιζόμενους ανθρώπους από τους στόχους της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Δεν είναι καθόλου τυχαίο πως οι υποστηρικτές της μαρξιστικής αυτής άποψης και διαχυτές της θολούρας δεν χάνουν την ευκαιρία να επιτίθενται ενάντια στην ανάδειξη της ουσιαστικής καθαρότητας των αναρχικών απόψεων και πρακτικών και την άμεση κατάθεση και συμβολή τους στις κοινωνικές διεργασίες.

Είναι ολοφάνερο πως κάθε εξουσιαστική αντίληψη προκειμένου να προβληθεί και να εγκαθιδρυθεί σαν τέτοια πάνω στις κοινωνικές πρακτικές χρειάζεται να προβάλλει το δέος της δήθεν απραξίας που προκύπτει μέσω της καθαρότητας. Όσοι βρίσκονται τυφλά μπλεγμένοι ή έχουν επιλέξει με τη θέλησή τους το δρόμο της τεχνικής, της πολιτικής και των σταδίων γνωρίζουν πολύ καλά πως έχουν να αντιμετωπίσουν ένα ανυπέρβλητο εμπόδιο: την ευθύτητα και την ειλικρίνεια εκείνων των απόψεων που κατατίθενται σαν συμβολή στον κοινωνικό απελευθερωτικό αγώνα στη βάση της ανάδειξης της ουσιαστικής καθαρότητας των αναρχικών απόψεων και πρακτικών και στην προοπτική της κοινωνικής απελευθέρωσης.

Έτσι, είναι πολύ εύκολο να προβάλλουν τη συκοφαντία της απραξίας, που δήθεν υπάρχει, όταν εκφράζεται η καθαρότητα των απόψεων. Δεν θέλουν να δουν τον τρόπο με τον οποίο κατατίθενται και υλοποιούνται αντίστοιχες πρακτικές μέσα στις κοινωνικές συγκρούσεις κι εξεγέρσεις, γιατί σε τέτοιες στιγμές όλοι αυτοί ψάχνουν για δομές και σχήματα κι από τη στιγμή που δεν τα βλέπουν, όπως η φαντασίωσή τους θέλει να τα προβάλλει, τότε μένουν παθητικοί θεατές των συγκρούσεων, επιζητώντας συζητήσεις για την ανάπτυξη θεωριών. Συνηθίζουν μάλιστα να γίνονται ιδιαίτερα «δραστήριοι» μετά το τέλος των συγκρούσεων μιλώντας από «καθέδρας» για «έλλειψη θεωρίας» ή για την ανάγκη ανάπτυξης μιας θεωρίας για το Α, το Β ή το Γ ζήτημα.

Όσον αφορά το ζήτημα της δράσης των αναρχικών μέσα σε εξεγερτικές διεργασίες, που αναπτύσσονται μέσα στα εκάστοτε όρια της επιβεβλημένης κυριαρχίας, αυτή ξεπηδά μέσα από τις θεμελιακές απόψεις και κατατεθειμένες πρακτικές τους. Δεν αναγνωρίζουν, δεν προβάλλουν και δεν κάνουν καθεστώς κανένα διαχωρισμό ανάμεσα στους καταπιεσμένους κι αγωνιζόμενους ανθρώπους.

ΟΙ ΑΝΑΡΧΙΚΟΙ ΔΕΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΕ ΚΑΝΕΝΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΕΘΝΙΚΟΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟ ΑΓΩΝΑ ΚΑΙ ΣΕ ΚΑΝΕΝΑ ΠΑΡΟΜΟΙΟ ΚΙΝΗΜΑ Ή ΜΕΤΩΠΟ, ΑΝΤΙΓΙΑ-

ΡΑΤΙΘΕΜΕΝΟΙ ΜΕ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ Σ' ΑΥΤΑ ΚΑΙ ΑΡΝΟΥΜΕΝΟΙ ΝΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΟΥΝ «ΤΑΞΙΚΑ» ΜΕΤΩΠΑ.

Από τη στιγμή που η βάση του ξεσηκωμού ενάντια στη δεδομένη κι επιβεβλημένη κυριαρχία εκδηλώνεται με την πηγαία μορφή της τα πράγματα είναι πολύ εύκολα για τις αναρχικές απόψεις και πρακτικές. Συμβάλλουν στην ενδυνάμωση του κοινωνικού αγώνα από τη στιγμή που σαν τέτοιος στρέφεται ενάντια στην καταπίεση.

Στέκονται ανταγωνιστικά σε κάθε εθνικιστική άποψη κι εθνικοαπελευθερωτική συγκρότηση και κατά συνέπεια σε κάθε είδους κίνημα. Συμβάλλουν στην αυτόνομη οργάνωση και δράση των καταπιεσμένων ενάντια σε κάθε μορφή κράτους και ενάντια σε κάθε εξουσία.

Ιδιαίτερα στην πηγαία εκδήλωση του ξεσηκωμού των καταπιεσμένων ομάδων ενάντια σε συγκεκριμένη κυριαρχική δόμηση προβάλλουν έμπρακτα τη σημασία της δράσης ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΚΑΘΕ ΕΙΔΟΥΣ ΚΡΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ. Υπάρχει ένα πλούσιο έδαφος μέσα από τις πραγματικές συνθήκες της δράσης των αγωνιζόμενων ανθρώπων για την ανάπτυξη κοινής δράσης ενάντια σ' οποιονδήποτε καταπιεστή. Μπορούν να αναδείξουν στην πράξη την κιβδηλότητα των εθνικών κι εθνικιστικών διαχωρισμών που προβάλλουν οι κάθε είδους εξουσιαστές και οι συγκροτημένες φατρίες τους, δείχνοντας έμπρακτα πως το μόνο εφικτό είναι η αποτίναξη κάθε ζυγοό κι όχι η αντικατάστασή των αλυσίδων.

Υπάρχουν εκπληκτικές δυνατότητες για να επαναστασιασθούν οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι τις αναρχικές αντιλήψεις, απόψεις και πρακτικές όταν ξεσηκώνονται ενάντια στην τυραννία με τον πλέον καθαρό κι αποφασιστικό τρόπο παίρνοντας τις τύχες στα χέρια τους, όταν μιλούν τη μόνη γλώσσα που καταλαβαίνουν οι εχθροί του ανθρώπινου γένους: ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Η παγκόσμια πείρα αλλά και η συγκεκριμένη εμπειρία των ανθρώπων είναι ικανή να ξεχωρίσει τους κινδύνους και τα δεινά που κουβαλούν οι διάφοροι Αραφάτ, Χαμπάς κ.λπ. Δεν μπορούμε να θεωρήσουμε (κι έχει αποδειχθεί περίτρανα) πως η ίδια η ουσία του κοινωνικού αγώνα που υπάρχει σε κάθε ξεσηκωμό είναι δυνατόν να συγκαλυφθεί ολοκληρωτικά. Ακριβώς πάνω σ' αυτή την πραγματικότητα η δράση των αναρχικών έχει απεριόριστες δυνατότητες συμβολής.

Δεν επιζητούμε τη συγκρότηση συμμαχιών αλλά την ανάπτυξη ισότιμων συνεργασιών ανάμεσα στους ανθρώπους συμβάλλοντας στη διαμόρφωση οργανωμένων πραγματικοτήτων από τους ίδιους τους ανθρώπους που έχουν καταλάβει πλέον πως δεν αντέχουν άλλο την τυραννία. Απέναντι στις τεχνικές που επικαλούνται την ενότητα και τον οργανωτικισμό (που περιέχουν ολοφάνερα στοιχεία ιεραρχίας κι εξουσιοδότησης) προβάλλουμε τη σύνθεση απόψεων και πρακτικών των αγωνιζόμενων ανθρώπων στη βάση της ισότιμης συνεργασίας και των ουσιαστικών οργανωμένων πραγματικοτήτων που αναδεικνύονται από τους ίδιους τους αγωνιζόμενους.

Ο αγώνας των αναρχικών μέσα σε τέτοιες συνθή-

κες δεν είναι απλά πολύμορφος αλλά και πολύπλευρος. Απέναντι στο ψεύτικο δίλλημα παραμονή στις συνθήκες καταπίεσης ή εθνικοαπελευθερωτικός αγώνας, η απάντηση είναι μία: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ.

Ακόμα και στην περίπτωση που η επιθυμία των ανθρώπων να ξεσηκωθούν ενάντια στην τυραννία έχει προκαταληφθεί από τις διάφορες εξουσιαστικές φατρίες που επιδιώκουν τον σχηματισμό ενός άλλου κράτους προβάλλοντας το σύνθημα της «εθνικής απελευθέρωσης», ο κοινωνικός χαρακτήρας εξακολουθεί να υπάρχει. Είναι ζήτημα συγκεκριμένης επιλογής η εμπλοκή στις κοινωνικές διεργασίες. Και σ' αυτήν την περίπτωση η στάση και η δράση των αναρχικών δεν μπορεί παρά να ταχθεί με την μεριά του κοινωνικού αγώνα, αναπτύσσοντας καταστροφικές δραστηριότητες τόσο ενάντια στη συγκροτημένη κυριαρχία την οποία αντιπαλεύουν οι ξεσηκωμένοι όσο και ενάντια στη συγκροτούμενη εξουσία και τις εξουσιαστικές απόψεις και πρακτικές που έρχονται από την πρώτη στιγμή να καταδυναστεύουν τις απελευθερωτικές διαθέσεις και πρακτικές των ανθρώπων με τη μορφή του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα.

Η προβολή του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα, αλλά και η ανάπτυξή του, σκοπεύει να συγκαλύψει τον κοινωνικό απελευθερωτικό χαρακτήρα του ξεσηκωμού των ανθρώπων. ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΟΜΩΣ ΝΑ ΤΟΝ ΕΞΑΦΑΝΙΣΕΙ. Αυτή είναι μια σημαντική πραγματικότητα που δεν θα πρέπει να ξεχνιέται.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες ο αναρχικός αγώνας απελευθερώνει τους ορίζοντες των αγωνιζόμενων ανθρώπων από τα διάφορα σύννεφα που απλώνουν οι εξουσιαστές για να οδηγήσουν τους αγωνιζόμενους σε μια άλλη σκλαβιά.

Δεν υπάρχει πιο ποταπό και πιο αντιανθρώπινο από το να υποκρίνεται κανείς αυτό που δεν είναι. Δεν υπάρχει τίποτα πιο ανθρώπινο και αποτελεσματικό από το να δηλώνεις και να κάνεις πράξη αυτά που είναι λειτουργικά και κατευθύνονται στην ατομική και κοινωνική απελευθέρωση από κάθε είδους δουλεία και εκμετάλλευση.

Ακόμα και μετά την πιθανή επικράτηση του όποιου εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα τα κοινωνικά χαρακτηριστικά αναδύονται και πάλι με έντονο τρόπο. Είναι η στιγμή που η συμβολή των αναρχικών στην κοινωνική διεργασία δίνει ακόμα πιο φανερά τα αποτελέσματά της.

Οι κάθε είδους εξουσιαστές και οι φατρίες τους όλο αυτό το διάστημα έσπερναν ανέμους κι έρχεται ο καιρός να θερίσουν θύελλες. Η κοινωνική απελευθερωτική δράση όλο αυτό το διάστημα σπέρνοντας θύελλες και προκαλώντας σεισμούς στους κυρίαρχους προσφέρει το υπέρτατο αγαθό της πανανθρώπινης ελευθερίας το οποίο καθέννας μπορεί να γευτεί.

Στρατός

Ένας από τους Συστατικούς Μηχανισμούς του Κράτους

Οι οργανωμένες κοινωνίες της σημερινής πραγματικότητας κυριαρχούνται στο σύνολό τους από εξουσιαστικές σχέσεις και την εκμετάλλευση ανθρώπου από «άνθρωπο». Η εξουσιαστική οργάνωση δεν είναι μια επιλογή των ανθρώπων σχετικά με το πώς θα ήθελαν να είναι η ζωή τους, αλλά μια επιβαλλόμενη κατάσταση εκ μέρους των κρατιστών, που ενισχύεται μέσω μιας ψευδούς συνείδησης που το κράτος πλάθει και με τους θεσμούς και τους μηχανισμούς του.

Το κράτος, ο υπερθεσμός και ο πλέον ολοκληρωμένος εκφραστής της συστηματοποίησης για την επιβολή εξουσιαστικών σχέσεων, διαθέτει ένα πλήθος θεσμών και μηχανισμών που έχουν ως σκοπό να δημιουργούν και να καλλιεργούν την «αναγκαιότητα» ύπαρξής του. Οι σχέσεις εξουσίας και η δομημένη μορφή τους σαν σχέσεις κυριαρχίας διαχέονται στην κοινωνία από τον πρωτογενή εκφραστή τους, το κράτος και τους θεσμούς του, αναπαραγόμενες εξαναγκαστικά σε μικρό ή μεγάλο βαθμό από τους καταπιεζόμενους ανθρώπους.

Έτσι η οικογένεια με τα αλλοτριωμένα «μέλη» της, αναπαράγει την εξουσία στα παιδιά τους, εξαναγκάζοντάς τα να ενστερνίζονται απόψεις και συμπεριφορές που εξυπηρετούν την κυριαρχία.

Το σχολείο πλασάρει την κρατική «γνώση» υποτάσσοντας τον όποιο αμφισβητία στους γδάρτες των μυαλών, τους καθηγητές.

Η «δικαιοσύνη» έρχεται να «επιλύσει» τα προβλήματα που η ίδια η ύπαρξη του Κράτους δημιουργεί, πάντα προς όφελος των αφεντικών και των μπράβων τους.

Η βιαιότητα, πρωταρχικό στοιχείο όλων των θεσμών και μηχανισμών του κράτους —οι οποίοι συμπληρώνουν ο ένας τον άλλο— μπορεί να εκφράζεται με πολλές μορφές, να είναι άμεση ή έμμεση. Όταν η οικογένεια, το σχολείο και τόσο άλλοι θεσμοί δεν είναι αρκετοί για να κρατούν τους ανθρώπους υποταγμένους και αλλοτριωμένους, έχουν σειρά οι ένοπλες

συμμορίες που ολοκληρώνουν ένα πλέγμα καταπιεστικών συνθηκών.

Ο στρατός αποτελεί εκείνον ακριβώς το μηχανισμό, που κατέχοντας την αρτιότερη τεχνολογικά και σε ανθρώπινο δυναμικό ικανότητα βίαιης επιβολής, έρχεται να προασπίσει τα συμφέροντα του κράτους. Στην γέννηση και εν εξελίξει δημιουργία μιας κρατικής δόμησης, πρώτιστη κίνηση της κυριαρχίας είναι η δημιουργία ένοπλων τακτικών σωμάτων, η δημιουργία στρατού, π.χ. ο στρατός μπορεί να λειτουργήσει και σαν πρόπλασμα για την εισαγωγή του ανθρώπου στην επερχόμενη εξουσιαστικά δομημένη κοινωνία, όπως του θλιβερού παραδείγματος του παλαιστινιακού κράτους, και το μέλλον του είναι άμεσα συνυφασμένο με το ίδιο το μέλλον του νεοσύστατου κράτους, μιας και ο στρατός θα εμφανίσει τα χαρακτηριστικά εκείνα, που οι κυρίαρχοι θα κρίνουν ότι είναι τα πιο λειτουργικά στην αποστολή του για (α) καταστολή των εξεγερσιακών απόπειρων της κοινωνίας, (β) τη χρησιμοποίησή του, ως μέσο πολιτικής σε πολεμικό επίπεδο, για την υπεράσπιση και επέκταση κυριαρχικών συμφερόντων, (γ) «αναμόρφωση» της προσωπικότητας όσων «μπλέκουν» στα γρανάζια του, δημιουργία ενός συνεκτικού δεσμού μέσω της χρησιμοποίησης ιδεολογημάτων.

**Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΩΣ
ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ
ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΕΝΟΥ
«ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΧΘΡΟΥ»**

Μέσα στην ίδια την κοινωνία, ανάμεσα στους ανθρώπους αναπτύσσεται μια συνεχής κινητικότητα: συνθέσεις, αντιθέσεις και πλήθος διεργασιών εξελίσσονται στο εσωτερικό της. Οι τριβές που αναπτύσσονται ανάμεσα στους ανθρώπους και στις μεταξύ τους σχέσεις οφείλονται τόσο στη διαφορετικότητά τους όσο, όμως, και στην κυριαρχία του κράτους που, ακολουθώντας την αρχή του «διαίρει και βασίλευε», τους διαχωρίζει και τους εντάσσει σε πλαστές κατηγορίες έτσι ώστε να μην είναι δυνατή η επίλυση των διαφορών αυτών, με

λειτουργικό τρόπο και στη βάση των ανθρώπινων χαρακτηριστικών της αλληλεγγύης και αλληλοβοήθειας.

Η στρεβλότητα όμως που το κράτος επιχειρεί να προσδώσει στις πράξεις της κοινωνίας δεν μπορεί να αποκρύψει τον ανελέητο ανταγωνισμό που διεξάγεται ανάμεσα σ' αυτήν και την άρνησή της, που είναι το κράτος. Ο ανταγωνισμός αυτός, όντας καθημερινός, πολύμορφος και πολυεπίπεδος δεν λαμβάνει μια σταθερή δυναμική, ούτε μια αυξανόμενη πάντα τάση. Οι «αυξομειώσεις» του οφείλονται ανάμεσα σε πολλούς άλλους παράγοντες και στην ικανότητα του κράτους να απομειώνει κομμάτια της κοινωνίας καταστρέφοντάς τους τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά μέσω των μηχανισμών αλλοτρίωσης και καθυπόταξης.

Η μη εξέλιξη του κοινωνικού αγώνα βάση κάποιας νομιτελειακής αρχής δεν σημαίνει διόλου ότι εμφανίζει στατικότητα· αντίθετα η δυναμική που απορρέει από την σύνθεση συγκρουσιακών διαθέσεων ευρύτερων κοινωνικών κοιμιτιών μπορεί και έχει οδηγήσει σε εξεγερτικές απόπειρες που η ποσοτική τους, αλλά κυρίως η ποιοτική τους έκφραση είναι τόσο καταστρεπτική για το κράτος, ώστε η χρησιμοποίηση των κατασταλτικών του μηχανισμών είναι γι' αυτό κάτι παραπάνω από αναγκαία.

Ο στρατός χρησιμοποιείται τόσο για την αντιμετώπιση περιπτώσεων όπου τα πάντα είναι ανεξέλεγκτα —και αναφερόμαστε σε εξεγερτικές απόπειρες—, όσο και για την αντιμετώπιση διαφόρων κινητοποιήσεων που λαμβάνουν χώρα στον κοινωνικό ανταγωνισμό. Όσον αφορά τη δεύτερη περίπτωση, τις αντιθέσεις δηλαδή μικρών ή μεγάλων κοιμιτιών του κοινωνικού χώρου με κάποια κρατική επιλογή, το κράτος στο παρελθόν έχει επέμβει με το στρατό, χρησιμοποιώντας τον, με το γνωστό όρο, ως «απεργοσπαστικό μηχανισμό». Στις κινητοποιήσεις αυτές, χωρίς απαραίτητα να συντρέχουν στοιχεία αντιπαράθεσης προς μια απελευθερωτική κατεύθυνση, χωρίς τα χαρακτηριστικά αυτών να τις αναδεικνύουν ως μορφές κοινωνικού αγώνα, υπάρχει η πιθανότητα εφόσον βραχυχρόνια η κινητοποίηση προκαλεί πολιτικό κόστος και ζημιά σε επιλογές της εξουσίας, να επέμβει ο στρατός και να αντικαταστήσει τον εκάστοτε κλάδο που απεργεί. Κατά τη διάρκεια των κινητοποιήσεων των εργαζομένων της πρώην Ε.Α.Σ. χρησιμοποιήθηκε ο στρατός, αρχικά για να υποκαταστήσει και μετέπειτα να μετακινήσει τα ακινητοποιημένα λεωφορεία.

Σε περιπτώσεις όπου το κράτος διατρέχει σημαντικούς κινδύνους και τα θεμέλια του έχουν αρχίσει να τρίζουν, καλείται ο στρατός ως το πλέον αποτελεσματικό «χαρτί σωτηρίας» για να περισώσει το νόμο και την τάξη των αφεντικών και να επαναφέρει την πολυπόθητη γι αυτούς, καθημερινή ειρήνη της εκμετάλλευσης. Ο στρατός, ως μηχανισμός, έχοντας την πιο πλήρη ικανότητα βίαιης αντιμετώπισης και «αξιόμαχο ανθρώπινο δυναμικό», είναι αυτός που μπορεί να ανακόψει τις εξελισσόμενες συγκρούσεις, είτε με την ολοκληρωτική χρησιμοποίησή του ενάντια στους εξεγερμένους, είτε απλώς με την εμφάνισή του στους δρόμους, ώστε να πανικοβάλλει και να εκβιάσει την εκτόνωση των συγκρού-

σεων. Το πότε, πως και ειδικότερα με ποιον από τους δυο προαναφερθέντες τρόπους θα χρησιμοποιηθεί ο στρατός, εξαρτάται άμεσα από τη δυναμική της δράσης των ανθρώπων που συγκρούονται και από το κατά πόσο οι κρατιστές εκτιμούν ότι οι προοπτικές αυτής της σύγκρουσης θέτουν σε κίνδυνο την κυριαρχία τους.

Στο παρελθόν στην Ελλάδα, λόγω των συγκρούσεων ανεξέλεγκτου χαρακτήρα, κατά τη διάρκεια της εξέγερσης του 1973, πάρθηκε η απόφαση για χρησιμοποίηση του στρατού όταν είχε φανεί ότι οι υπόλοιπες κατασταλτικές δυνάμεις αδυνατούσαν να περιορίσουν και να καταστείλουν τις συγκρούσεις. Η ίδια δηλαδή η δυναμική της σύγκρουσης, η συνέχειά της καθώς και οι ευρύτερες κοινωνικές συνθήκες ανάγκασαν το κράτος να διαβλέψει το σοβαρό ενδεχόμενο της ανατροπής του και να «πάρει μέτρα». Αντίθετα, στη διάρκεια της μαθητικής εξέγερσης του Γενάρη 1991 και ενώ τόσο τα εξεγερτικά χαρακτηριστικά όσο και η δυσκολία της αστυνομίας να ελέγξει την κατάσταση ήταν δεδομένα, ο στρατός δεν χρησιμοποιήθηκε (παρότι, όπως εκ των υστέρων αποδείχτηκε ήταν σε ετοιμότητα για μια τέτοια περίπτωση) λόγω της εκτόνωσης των συγκρούσεων μετά τη δεύτερη μέρα.

Υπάρχει μια επιλεκτική χρησιμοποίηση του στρατού, ως τελευταίου χαρτιού, γιατί το κράτος γνωρίζει πολύ καλά ότι μια συνεχής κινητικότητα και χρησιμοποίησή του, ως μηχανισμού καταστολής κοινωνικών αγώνων θα αλλοίωνε το ψεύτικο πρεστίτζ που με τόσο κόπο του έχει προσδώσει. Θα χανόταν η εικόνα του «εθνικού υπερασπιστή των συνόρων», του «συνεκτικού κρίκου για την πατρίδα». Οι τριγμοί θα ήταν τέτοιοι που θα δημιουργόντουσαν φυγόκεντρες δυνάμεις τόσο στο εσωτερικό του, όσο και στην «εξωτερική» του σχέση με την κοινωνία.

Εξετάζοντας το ρόλο του στρατού, ως του μηχανισμού εκείνου που αντιμετωπίζει κατασταλτικά και βίαια τους κοινωνικούς αγώνες και εξεγέρσεις, δεν μπορούμε να μην παρατηρήσουμε την αναδιάρθρωση που επιχειρείται και σε αυτόν το θεσμό, όπως και σε ολόκληρη την κρατική κυριαρχία. Αν ανατρέξουμε σε ιστορικά γεγονότα και πιο συγκεκριμένα σε εξεγέρσεις, επαναστάσεις και συγκρούσεις της κοινωνίας που διαδραματίστηκαν παγκόσμια, θα ανακαλύψουμε αυτό που χρόνια τώρα οι κρατιστές αγωνίζονται να διορθώσουν: τη μερική αναποτελεσματικότητα του κληρωτού στρατού στην αντιμετώπιση κοινωνικών εξεγέρσεων. Παίρνοντας ως παράδειγμα τις πλέον γνωστές επαναστάσεις του 1917 στη Ρωσία και του 1936 στην Ισπανία βλέπουμε τις σοβαρές «αδυναμίες» που υπήρξαν στο στρατό κατά τη διάρκεια των συγκρούσεών του με την εξεγειρόμενη κοινωνία. Η πρωτύτηρη δραστηριοποίηση των επαναστατών, η συμμετοχή ανθρώπων, που ασπάζονταν απελευθερωτικές απόψεις, μέσω της θητείας, στο στρατό οδηγούσε σε σοβαρά ρήγματα και διάβρωση με αποτέλεσμα σε κρίσιμες στιγμές να αποσκιρτούν —αποποιούμενοι το ρόλο τους— μεγάλα κομμάτια του στρατού και να ενώνονται με τις «δυνάμεις» της ελευθερίας.

Η αναδιάρθρωση, λοιπόν, σε ότι αφορά το στρατό σχετίζεται με την ίδια τη δομή και λειτουργία του. Εφόσον ο στόχος των κρατιστών είναι η μεγαλύτερη δυνατή στρατιωτική δεινότητα (εκπαίδευση - νέος εξοπλισμός) με παράλληλη εξασφαλισμένη πίστη προς την κυριαρχία, μιλάνε και κάνουν σχέδια για ένα στρατό που θα αποτελείται από «ανθρώπους» που δεν θα έχουν την παραμικρή αναστολή στο να σφαγιάσουν και να εκτελέσουν τον οποιοδήποτε, άοπλο ή ένοπλο, εφόσον θα έχουν δεχτεί τις ανάλογες εντολές. Ο μισθοφορικός στρατός στον οποίο οι κρατιστές έχουν ήδη παγκόσμια προσανατολισθεί στην πράξη, θα μπορεί να συνδυάζει την απόλυτη πειθαρχία και την υπακοή αφού θα 'ναι εθελοντικός και με σαφείς κατασταλτικές επιδιώξεις, με τη μεγαλύτερη δυνατή επαγγελματική εκπαίδευση σε χρήση όπλων και πολεμικών τεχνικών. Τα μέλη αυτού του στρατού θα έχουν απωλέσει τα ουσιαστικά χαρακτηριστικά της ανθρωπιάς και κοινωνικότητας, θα έχουν μεταβληθεί σε τυφλά όργανα της εξουσίας σε τέτοιο μάλιστα βαθμό που, ακόμα και αυτή η ίδια η ανάπτυξη του κοινωνικού ανταγωνισμού, θα είναι δύσκολο να τους κάνει να επαναοικειωθούν τα ανθρώπινα γνωρίσματά τους. Το ότι οι πιλότοι της αμερικάνικης αεροπορίας, αναφερόμενοι στους βομβαρδισμούς της Βαγδάτης και στη δολοφονία ανθρώπων εκφράζονταν με τα λόγια: «ήταν σαν να σκοτώνεις κατσαρίδες στην κουζίνα» αποδεικνύει απλά τα παραπάνω.

Ο ΣΤΡΑΤΟΣ ΩΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΔΥΣΗ ΚΥΡΙΑΡΧΙΚΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ ΣΕ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το κράτος και οι κυρίαρχοι προχωρούν στο συνολικό επαναπροσδιορισμό των όρων, τρόπων και δομών επιβολής σε παγκόσμιο επίπεδο, ώστε να είναι δυνατή η μεγαλύτερη επέκταση της κυριαρχίας τους, να είναι πραγματοποιήσιμη, δια μέσου αυτής της αναβάθμισης, η ένταξη όλων των ζωντανών κοινωνικών κομμάτων στα επιμέρους και στα συνολικά σχέδια εκμετάλλευσης και καταπίεσης.

Αυτή η εκπομπή, υλοποιούμενη μέσα από την αντίθεση στα λόγια και τη σύνδεση στα έργα των πράξεων των διαφόρων κρατικών οντοτήτων, είναι η πλέον οργανωμένη προσπάθεια καθυπόταξης, η διατήρηση και επέκταση της αθλιότητας για το ανθρώπινο γένος, που καλείται να υπηρετήσει την ιδέα του κράτους ανυψώνοντας και καθαγιάζοντάς την στους αιώνες των αιώνων.

Ο στρατός έρχεται να προσδώσει τη δικιά του ιδιαίτερη βαρύτητα στη «νέα» τάξη πραγμάτων χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αποτελεί και το αιχμιακό σημείο στην όλη προσπάθεια των κυρίαρχων. Απλά δείχνει την πορεία της αλληλοσυσχετιζόμενης θεσμικής ανασυγκρότησης, ως μέρος του όλου, της κρατικής αναδιάρθρωσης. Η ιδιαιτερότητά του βρίσκεται στο γεγονός ότι η χρησιμοποίησή του μπορεί να είναι διπλής φύσης και κατευθύνσης. Η χρησιμότητά του έγκειται τόσο στην «ειρηνική», υποτίθεται, χρησιμοποίησή του, όσο και στην πολεμική.

Ο μηχανισμός του στρατού χρησιμοποιούνταν πάντοτε ως εργαλείο για την εξάπλωση και επίτευξη των σχεδίων κυριαρχίας και πολιτικών επιλογών με μια όμως διαβαθμιζόμενη δυναμική, τόσο ως προς την μορφή χρησιμοποίησής του, όσο και προς το αποτέλεσμα.

Σχέδια κυριαρχίας που στην παρούσα φάση επαναδιαμορφώνουν την ίδια τη χωρική επικράτεια των σύγχρονων κρατών, ή εμπεριέχουν ακόμα και την εξαφάνιση των συνόρων που για την ύπαρξη και στο όνομά τους εκατομμύρια καταπιεσμένοι σφαγιάστηκαν. «Οι άνθρωποι όλοι ενωμένοι»(!). Έτσι κάπως οι κυρίαρχοι προσπαθούν να πλασάρουν την ολοκληρωτική κρατική επιβολή, την εντατικοποίηση των όρων κυριαρχίας και εκμετάλλευσης, τον αργό ή γρήγορο θάνατο κάτω από το ζυγό τους. Η «αλληλεγγύη» που δέχνει το σύνολο των κυρίαρχων δεν αφήνει περιθώρια για αμφιβολίες και ενστάσεις.

Η χρησιμοποίηση των εισαγωγικών έρχεται να βοηθήσει στη μη παρανόηση μιας λέξης που το νόημα της είναι η βαθύτερη ισότητα και ανθρώπινη αδερφοσύνη και που στο μυαλό των κυρίαρχων μετατρέπεται στη συνεχή εκβίαση και τα ατελείωτα παζαρέματα για το ποιος θ' αποκομίσει τα πιο πολλά οφέλη από την παγκόσμια σκακιέρα της εκμετάλλευσης και καταπίεσης.

Η επεξεργασία και η ύφανση του σχεδίου αναδιάρθρωσης υλοποιείται μέσα από τη συνεργασία των κυρίαρχων αλλά και μέσα από τις συνδετικά πραγματοποιούμενες αντιθέσεις τους. Με άλλα λόγια, ενώ η «αλληλεγγύη» που θα επιδείξουν τα αφεντικά, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι τριγμοί και τα κενά, είναι δεδομένη, το ίδιο δεδομένες είναι και οι αντιθέσεις που θα αναπτυχθούν μεταξύ τους, που άλλωστε είναι ζητούμενες κι αξιοποιήσιμες απ' αυτούς.

Ο ρόλος, που θα κληθεί να διαδραματίσει ο στρατός στο σύνολο του σχεδίου, είναι σημαντικός και φυσικά ελεγχόμενος. Το κράτος και γενικότερα η κυριαρχία είναι αυτή που θα επιλέξει το πότε θα τον χρησιμοποιήσει στις πολεμικές επιχειρήσεις. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναφερθεί και να τονιστεί ότι οι κινήσεις του στρατού εξαρτώνται άμεσα από τις κρατικές επιδιώξεις, ώστε να σκορπίσουν οι αερολογίες περί αυτόνομης δράσης του ή καθοδήγησής του από μια «τάση» της κυριαρχίας, όπως συνήθως λέγεται.

Το εν εξελίξει «πρόβλημα» της Γιουγκοσλαβίας αποτελεί μια πλήρη επίδειξη του πως η παγκοσμιοποιημένη κυριαρχία έρχεται να επιλύσει τα «προβλήματα» που υπάρχουν ως προς το γενικό περίγραμμα του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Η εμφανιζόμενη ως «κρίση» μόνο ως ένα ελάχιστο βαθμό μπορεί ν' αποδοθεί στην από το παρελθόν προϋπάρχουσα κατάσταση, στις ενοποιητικές, δηλαδή, ενέργειες του Τίτο και στην ύπαρξη ενός Ομοσπονδιακού κράτους, όπου είχε έντονη υπεροχή το σερβικό στοιχείο στην πολιτική, πολιτιστική και οικονομική έκφραση της κυριαρχίας. Το ότι το παρελθόν στην Γιουγκοσλαβία, δεν έχει να επιδείξει εσώτερους ανταγωνισμούς, βασισμένους σε φυ-

λετικά χαρακτηριστικά, μαρτυράει την πριμοδότηση και πυροδότηση της «κρίσης» από «εξωγενείς» παράγοντες που δεν είναι άλλοι από τους στόχους της κυριαρχίας, ως σύνολο και ως επιμέρους κομμάτια. Το μέσο για την επίτευξη του στόχου ήταν η εξαφάνιση τρόπων ζωής, πληθυσμών, σχέσεων, μέσω των πολεμικών επιχειρήσεων εθνικιστικών, στρατιωτικών ή ημιστρατιωτικών μικροομάδων, που ακολουθώντας ένα προκαθορισμένο πλαίσιο ενεργειών πυροδότησαν ανύπαρκτα ως τότε στοιχεία εθνικής ενότητας, έτσι ώστε να μεταφέρουν τις δικές τους αντιθέσεις για κυριαρχία σε αλληλοσφαγή των καταπιεσμένων.

Οι πολεμικές επιχειρήσεις είναι αυτές που θα μπορέσουν να φέρουν εις πέρας τα σκοτεινά σχέδια των κυρίαρχων και να εκτελέσουν τέλεια τις αντιανθρώπινες επιδιώξεις τους, καταφέροντας: α) να εξαφανίσουν ή να εξωθήσουν σε εξαναγκαστική μετακίνηση ευρύτερα πληθυσμιακά στρώματα που στο παρελθόν είχαν επιδείξει ανταγωνιστική προς την κρατική εξουσία στάση (Γιουγκοσλαβία, Ανατολικές χώρες), β) να αναδείξουν εκείνους τους εξουσιαστικούς σχηματισμούς που θα μπορέσουν να εξασφαλίσουν μακροχρόνια τη σιγή νεκροταφείου, επιβαλλόμενοι πάνω στις κοινωνικές διεργασίες.

Ο ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΣ ΤΗΣ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ

ΚΡΑΤΟΣ, ΣΤΡΑΤΟΣ, ΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ Σ' εκείνες τις ομάδες ανθρώπων που υπήρξαν πριν από τη δημιουργία του κράτους και που αριθμούν 1.000.000 χρόνια ζωής και ιστορίας, τα όπλα αποτελούσαν στην ουσία ένα μέσο φυσικής επιβίωσης καθώς χρησιμοποιούνταν στο κυνήγι, στην καλλιέργεια, στις συγκρούσεις με τις άλλες φυλές και τα άγρια θηρία. Η χρησιμοποίησή τους ήταν άμεσα προσιτή σ' όλους τους ανθρώπους καθώς ο πρωτόγονος τρόπος κατασκευής τους επέτρεπε στον καθένα να τα δημιουργήσει (τόξα, δόρατα, ραβδιά). Η απουσία εξουσίας και σχέσεων κυριαρχίας αντικατοπτριζόταν και στις λειτουργίες των όπλων που ποτέ δεν χρησιμοποιήθηκαν ως μέσα και στηρίγματα εξουσίας αλλά αντίθετα αποτελούσαν την εγγύηση της ελευθερίας των ανθρώπων εκείνων των χρόνων.

Η συγκρότηση των δομημένων εξουσιαστικών σχέσεων, η κατασκευή κράτους άλλαξε ριζικά την μέχρι τότε κατάσταση. Σιγά-σιγά ο αφοπλισμός των καταπιεσμένων γίνεται γεγονός και η «προστασία» της κοινωνίας αναλαμβάνεται από τους ένοπλους πραιτωριανούς με πολύπλοκες εξειδικευμένες τεχνικές και μέσω του καταμερισμού εργασίας παράγει «όπλα» ικανά να της «εγγυηθούν» τη διαίωνιση της και την επέκταση της βίας του κράτους πάνω στους ανθρώπους.

Ο αντικοινωνικός, από τη φύση του ρόλος και σκοπός του Κράτους για να μπορέσει να ενισχυθεί επεκτείνοντας την καταστροφική επιβολή του και εκμετάλλευση πάνω στο ανθρώπινο γένος χρειάζεται πέρα από την ωμή βία και την παραγωγή και διάχυση της

ίδιας της ιδεολογίας της κυριαρχίας.

Δημιουργεί έτσι, με κάθε τρόπο την πλαστή εικόνα της αναγκαιότητας κράτους και εξουσίας με στόχο να ενυψώσει την ίδια την ιδέα τους στο απυρόβλητο ως μια «αλήθεια» που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει.

Η ιδεολογία της κυριαρχίας πλασάρεται μέσα από τα επιμέρους ιδεολογήματα όπως είναι ο εθνικισμός, ο милитаризм κ.λπ. Η ιδεολογία της κυριαρχίας που αποτελεί το σύνολο των πεποιθήσεών της, επινοεί τα ιδεολογήματα αυτά για να υποστηρίξει την ίδια της την επιβολή, χωρίς ωστόσο κάθε ένα ξεχωριστά ν' αποτελέσει πρωτογενή μορφή εξουσίας, αφού εντάσσεται μέσα στο γενικότερο πλέγμα της εξουσιαστικής λογικής. Κάθε θεσμός-μηχανισμός του κράτους, ο οποίος από τη φύση του είναι αντιανθρώπινος, για να μπορέσει να επιβληθεί στην κοινωνία χωρίς να διασαλευτούν οι δομές εξουσίας, αποκτά μια ιδεολογική «κάλυψη» ικανή να του προσδώσει μια ιδεατή «κοινωνική αποδοχή».

Ο милитаризм επιχειρεί να ενσαρκώσει την μετατροπή σε ιδεολογία των ίδιων των λειτουργιών του στρατού και να υπερυψωθεί σε μια ειδική θεώρηση της δομικής υψής αυτού, χρησιμοποιώντας ως συνεκτικά στοιχεία, ιδεολογικά χαρακτηριστικά όπως πατριωτισμός, εθνικισμός και «εθνική ανεξαρτησία».

Πρέπει να διευκρινιστεί ότι η ίδια η κυριαρχία δεν νοεί τον милитаризм ως κάτι το ξεχωριστό, ούτε τον ονοματίζει ως τέτοιο. Τονίζει ωστόσο τα χαρακτηριστικά του στρατού, στο βαθμό που εκτιμά ότι θ' αποτελέσουν συνδετικούς κρίκους για το κοινωνικό σώμα, δίνοντας έτσι σ' αυτόν μια ιδεατή διάσταση «κοινωνικο-ποιημένου» θεσμού, ο οποίος αντλεί μεν ζωή απ' την κοινωνία, δολοφονεί δε υπέρ του κράτους.

Η άποψη που αποδέχεται πως ο милитаризм είναι η υπερίσχυση και επιρροή του στρατού στις πολιτικές εξελίξεις έρχεται μετά να καταδικάσει μεταβάλλοντας αυτό το γεγονός ως κακό. Κατρακυλάει έτσι στο τελευταίο σκαλοπάτι του ρεφορμισμού, υπερασπιζόμενη τη δημοκρατία. Αν μη τι άλλο, σύμφωνα με την άποψη αυτή, η κυριαρχία του κράτους είναι καλοδεχούμενη όταν οι εξελίξεις έχουν να κάνουν με δρομολόγηση δημοκρατικών διαδικασιών!!

Ο στρατός, ακόμα κι όταν παίζει καθοριστικό ρόλο στις πολιτικές εξελίξεις, λειτουργεί προς όφελος και υπό την κυριαρχία του κράτους. Ο στρατός λειτουργεί χωρίς κωλυσίες και προβλήματα όταν το κράτος του παρέχει τον υλικό εξοπλισμό που του είναι αναγκαίος, αφού χωρίς αυτόν η δύναμη του εξαφανίζεται. (΄Αραγε, για πόσο χρονικό διάστημα οι στρατιωτικές ομάδες της Γιουγκοσλαβίας, όπως οι Τσέτνικς, θα μπορούσαν να συνεχίζουν το έργο τους αν η κυριαρχία δεν τους ανεφοδίαζε με υλικό εξοπλισμό (σφαίρες, όπλα, φάρμακα, τροφή κ.λπ.)

Κοιτώντας στο παρελθόν, ο καθένας μέσω του βιώματός του, όσον αφορά τις εναλλαγές της δημοκρατίας και της δικτατορίας είναι σε θέση να καταλάβει ότι οι όροι καταστολής και εκμετάλλευσης δεν μεταβάλλονται στο απειροελάχιστο, μια που πίσω από

τη δήθεν διαφορετικότητά τους κρύβεται πάντοτε η ουσία της κυριαρχίας.

Αν ξεπεραστεί με κλειστά μάτια το ολοφάνερο, ότι δηλαδή η αλληλοσυμπλήρωση των θεσμών και μηχανισμών του κράτους είναι δεδομένη, ότι η βία και η καταστροφικότητά τους για τον άνθρωπο και τον πλανήτη είναι συνολική και δεν μπορεί να μετρηθεί σε καμιά ζυγαριά, μπορεί να γίνει το μεγάλο λάθος να «φετιχοποιηθεί» ένας επιμέρους θεσμός και να αναδειχτεί χάρη σε κάποια χαρακτηριστικά (που έτσι κι αλλιώς όλοι οι θεσμοί του κράτους έχουν) σε κυρίαρχο. Η κοινωνία καταπιέζεται από το κράτος, από το σύνολο των θεσμών, μηχανισμών του και όχι μόνο από το στρατό, ώστε να μιλάμε για στρατιωτικοποίηση της κοινωνίας, γιατί τότε με την ίδια λογική, θα έπρεπε να ξεχωρίζουμε τον κάθε θεσμό και μηχανισμό και αναφερόμενοι, για παράδειγμα, στα εντονότερα χαρακτηριστικά που έχει το σχολείο και στη καταπίεση που αυτό ασκεί να μιλάμε για σχολειοποίηση της κοινωνίας.

Β. Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΣΕ ΑΔΑΠΑΟΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τα χαρακτηριστικά, που έχει ο στρατός τα συναντάμε λιγότερο ή περισσότερο σε όλους τους θεσμούς και μηχανισμούς του κράτους, μιας και αυτό είναι ο δημιουργός τους. Οι φυλακές, τα ψυχιατρεία, τα σχολεία, ο στρατός αποτελούν τους πιο σημαντικούς αλλοτριωτικούς καταπιεστικούς μηχανισμούς του κράτους. Αποκαλύπτουν, προεκτείνουν και ολοκληρώνουν τη «σχέση» εξουσίας-εξουσιαζόμενων.

Ο στρατός, συμπυκνώνοντας την ουσία της βίας, που αποτελεί άλλωστε συνολικότερο κρατικό συστατικό, επιλέγει μεθόδους που επιχειρούν να υποκαταστήσουν και να παραμερίσουν τις πραγματικές ανθρώπινες ανάγκες, εκδηλώσεις κ.λπ., ώστε να προλάβει όλες τις πιθανές περιπτώσεις άρνησης και αντίθεσης, εμπλουτίζοντας «αξίες» που οι νόμοι, η οικογένεια, η θρησκεία, το σχολείο έχουν καλλιεργήσει από πριν στον άνθρωπο.

Τα χαρακτηριστικά της δομής λειτουργίας του στρατού δεν θα μπορούσαν να είναι διαφορετικά απ' αυτά που εμφανίζονται σε κάθε θεσμό-μηχανισμό της κρατικής εδραίωσης, εντασσόμενα στο γενικότερο σχέδιο ενσωμάτωσης και καθυπόταξης των ανθρώπων.

Έτσι, λοιπόν, κύριο μέλημα του στρατού απέναντι και ενάντια στους ανθρώπους που αποτελούν το «υλικό κατεργασίας» και συνάμα το «δυναμικό» του (φαντάροι) είναι η αποδοχή, ενσωμάτωση και αναπαραγωγή ενός μηχανισμού αλλοτρίωσης και η αντιμετώπιση αυτών ως πολεμικό υλικό σύμφωνα με την κρατίστικη οπτική της μετατροπής του ανθρώπου σε αντικείμενο.

Σ' αυτή τη διαδικασία, πρώτο στάδιο αποτελεί η «υποχρεωτική» θητεία, απ' όπου αρχίζει το εγκλωβισμός του ατόμου στα γρανάζια του στρατού. Η κατάταξη αποτελεί μια συγκεκριμένη στιγμή στην ανθρω-

πινη ζωή, που καθορίζει και προσδιορίζει τη συνέχεια, αλλά και τις «σχέσεις» με το κράτος και την εξουσία, ανάλογα με την αποδοχή ή την άρνηση των «αξιών» του μηχανισμού του στρατού. Η απότομη μετακίνηση των ανθρώπων από το περιβάλλον στο οποίο βρίσκονταν προηγούμενα και ο «ιδρυματισμός» διευκολύνουν την αλλοτρίωσή τους, όπως άλλωστε συμβαίνει και με κάποια σχολεία όπου οι μαθητές σπουδάζουν εσώκλειστοί καθώς και με όλα τα άλλα, τα πιο σύγχρονα, όπου αυξάνοντας συνεχώς το ωράριο και τον αριθμό των διδασκόμενων μαθημάτων απορροφούν το σύνολο της ημέρας ενός μαθητή.

Η ιεραρχία είναι σημείο αναφοράς, της τόσο ζωτικής για το στρατό και το κράτος πειθαρχίας. Η ιεράρχηση των ανθρώπων και η υπακοή σ' αυτήν, επιχειρεί να καθορίσει την μετέπειτα ζωή του φαντάρου, που θα πρέπει να μάθει πλέον να υπακούει και να εκτελεί χωρίς αντιδράσεις. Για τις μη επιθυμητές καταστάσεις υπάρχουν οι ποινές που δρουν εκφοβιστικά και κατασταλτικά όπως άλλωστε συμβαίνει και στις φυλακές, τα σχολεία, τα εργοστάσια κ.λπ. Οποιαδήποτε στάση ή συμπεριφορά που αμφισβητεί τους «ανώτερους», τιμωρείται σκληρά από το κράτος μέσω των οργάνων του, γιατί η πειθαρχία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη διαιώνιση και επέκταση της εκμετάλλευσης - κυριαρχίας.

Μια συμπληρωματική ιεραρχική σχέση αποτελεί η πλαστή αντίθεση «παλιών-νέων», που τροφοδοτείται και εντείνεται για την απορρόφηση των μικροεντάσεων στα χαμηλότερα στρώματα της ιεραρχίας, αντιθέσεις που παίρνουν τον χαρακτήρα προσωπικών διαφορών, έντεχνα διαστρεβλωμένες ώστε ν' αποκρύπτεται η ουσία τους.

Ο βιασμός της ανθρώπινης υπόστασης και της προσωπικότητας, ο οποίος θα διευκολύνει το έργο ενσωμάτωσης επιτυγχάνεται και μέσα από τις περίφημες «ασκήσεις ακριβείας» (προσοχές-μεταβολές, ασκήσεις με το όπλο κ.λπ.). Ο ρόλος τους ύπουλος. Συντελούν στην αυτοματοποίηση της σκέψης και της κίνησης, ώστε ο φαντάρος να αποτελεί μέρος μιας μαζικής «ευρυθμίας». Η επιμονή των στρατοκρατών σ' αυτές τις «ασκήσεις» αφαιρεί τη δυνατότητα σκέψης, παράγοντας ένα είδος νοητικής αλλοτρίωσης. Σ' αυτή την κατεύθυνση υπάρχουν και λειτουργούν τα καθόνια και οι σκοπιές.

Όπως και σε άλλους τομείς της κυριαρχούμενης κοινωνίας απαιτείται από την εξουσία να τηρείται η εμφάνιση που αυτή έχει καθιερώσει ως σωστή και επιτρεπτή, καθορίζοντας μάλιστα σε πολλές περιπτώσεις ειδική στολή (εργασίας), έτσι και στο στρατό συναντάμε το χαρακτηριστικό της ομοιομορφίας, με ιδιαίτερα έντονο τρόπο.

Η ομοιομορφία αυτή, αποτελεί για το στρατό ένα στοιχείο λειτουργίας του. Με την ενιαία εμφάνιση επιχειρείται να καταργηθεί η ατομικότητα του κάθε φαντάρου, ο οποίος αντικειμενοποιείται εντασσόμενος σε αριθμητικά σύνολα, τα οποία εξυπηρετούν τις ανάγκες των στρατοκρατών.

Στην περίπτωση πολέμου, λόγω της ομοιομορφίας των στρατιωτών δίνεται η δυνατότητα τόσο στους στρατοκράτες να καταμετρούν τις απώλειές τους, όσο και στους καταπιεσμένους που συμμετέχουν στον πόλεμο, να αναγνωρίζουν τους επιβαλλόμενους «εχθρούς» ή «συμμάχους» τους.

Στα πλαίσια της προσπάθειας αντικειμενοποίησης λειτουργεί και το ανακάτεμα των νεοσύλλεκτων, ώστε να καλλιεργείται μια μαζική ψυχολογία φόβου, να επιχειρείται η εξαφάνιση της ατομικότητας στο όνομα μιας απρόσωπης και δουλικής μαζικότητας. Γιατί όπως σε όλους τους θεσμούς, έτσι και στο στρατό, ο άνθρωπος δεν αντιμετωπίζεται ως τίποτε άλλο παρά σαν ένα εξάρτημα μιας μηχανής· για το κράτος και την κυριαρχία δεν έχει παρά χρηστική αξία καθώς είναι ένα ακόμα αναλώσιμο υλικό, όπως οι πρώτες ύλες τους. Με τον ίδιο τρόπο, άλλωστε, δεν αντιμετωπίζονται οι άνθρωποι στην παραγωγική διαδικασία, όπου το μόνο που έχει αξία είναι η μεγιστοποίηση της παραγωγής και των κερδών;

ΑΝΤΙΜΙΛΙΤΑΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΡΑΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝΑΣ

(α) Αντιμιλιταρισμός και αγώνας ενάντια στο στρατό

Οι άνθρωποι που αγωνίζονται για την ελευθερία τους απέναντι στο κράτος και τα αφεντικά, πολλές φορές γίνονται «μάρτυρες» ανούσιων και δυσλειτουργικών για τον κοινωνικό αγώνα καταστάσεων και αναγκάζονται να σταθούν κριτικά και όχι μόνο, απέναντί τους.

Εξετάζοντας τον αντιμιλιταρισμό ως αγώνα που γίνεται ενάντια στο λεγόμενο μιλιταριστικό πνεύμα και το στρατό, μπορούμε να θέσουμε τρία ερωτήματα: α) Ποιος είναι ο σκοπός και γιατί παλεύει ο Αντιμιλιταρισμός; β) Ποια είναι τα μέσα που χρησιμοποιεί; γ) Ποιο το αντίκτυπο αυτής της πάλης και των μέσων ενάντια στο κράτος και το κεφάλαιο;

Το κράτος έχοντας τη δυνατότητα των ελιγμών, εξετάζει προσεκτικά τις κοινωνικές αντιθέσεις, που το ίδιο δημιουργεί με την παρουσία του και μέσα από διάφορες «αναδιπλώσεις», αφομοιώνει καταστάσεις και συντηρεί αυταπάτες «παραχωρήσεων» στους καταπιεσμένους, ώστε να ολοκληρώσει τα σχέδια του.

Είναι πασιφανές ότι το κράτος επιζητά τον κατεργατισμό των διεργασιών, που έχουν ως στόχο το ίδιο, σε ημιτελείς για την κοινωνική απελευθέρωση, «αγώνες». Αναζητώντας όσο το δυνατόν πιο ασφαλή μονοπάτια για την επιβολή των εκάστοτε όρων της κυριαρχίας του, προβάλλει σαν πρώτο μέλημα την «κοινωνική συναίνεση» που θα του δώσει τα στοιχεία της αποδοχής και της ένταξης των ανθρώπων μέσα στα όποια θεσμικά πλαίσια αυτό προωθήσει.

Ο Αντιμιλιταρισμός, όπως οι ίδιοι οι Αντιμιλιταριστές τον αυτοπροσδιορίζουν έρχεται να αντιταχθεί στον μιλιταρισμό και γενικότερα στο πνεύμα αυτού καθώς και στο στρατό ως υλικό και εργαλείο του καλλιεργεί. Στην πραγματικότητα είναι αυτός που καλλιεργεί το φόβο του μιλιταρισμού, ώστε να έρθει στη συνέχεια ως το αντεστραμμένο του είδωλο που θα τον εξα-

φανίσει. Ο μιλιταρισμός και ο αντιμιλιταρισμός, όπως όλα τα ιδεολογήματα, αποτελούν τους δύο αγαπητούς φίλους και μισητούς εχθρούς ταυτόχρονα.

Η ιδεολογικοποιημένη «δόμηση» του αντιμιλιταρισμού οδηγεί ουσιαστικά στην ίδια την αποδοχή της ανικανότητας του αδυνατώντας να κατανοήσει την πραγματικότητα οδηγείται στο να παραβλέπει το δάσος που είναι το κράτος και να προσπαθεί να πελεκήσει το δεντράκι που είναι ο στρατός. Όταν κάποιος φτάνει στο σημείο να δηλώνει ότι «τελικά βρισκόμαστε αντιμέτωποι με τον μιλιταρισμό, όχι σαν ένα φαινόμενο περιχαρακωμένο στα όρια του στρατού αλλά σαν μια αντίληψη κυριαρχίας, ιεραρχίας και βίαιης επιβολής που διαπερνά το σύνολο του κοινωνικού πλέγματος» καθώς και «...το ζητούμενο δεν ήταν πια η ύπαρξη μιας στρατιωτικής οργάνωσης τέτοιας που κύρια να καταστέλει τις κοινωνικές εξεγέρσεις και να περιφρουρεί τις κατακτήσεις, αλλά η ίδια η στρατιωτικοποίησή της κοινωνίας», κάνει το λάθος να αναδεικνύει ένα επιμέρους ιδεολόγημα της ιδεολογίας της κυριαρχίας σε πρώτιστο. Είναι όμως διαπιστωμένο μέσα από την καθημερινή βιωματική εμπειρία μας, ότι οι θεσμοί και οι μηχανισμοί που μας καταπιέζουν δεν είναι αυτόνομοι. Τα επιμέρους ιδεολογήματα (εθνικισμός, φασισμός, μιλιταρισμός, ρατσισμός) χρησιμοποιούνται σωρευτικά από την κυριαρχία ώστε να διαιωνίζουν τη δυνατότητα επιβολής της στην ανθρώπινη κοινωνία. Η άποψη που συγκεντρώνεται στο γνωστό απόφθεγμα περί «στρατιωτικοποίησης της κοινωνίας» αναδεικνύει έναν επιμέρους θεσμό σε κυρίαρχο, προσδίδοντας σε αυτόν την ευθύνη για χαρακτηριστικά που εμφανίζει η κοινωνία, η οποία όμως βρίσκεται κάτω από την κυριαρχία κράτους και κεφαλαίου. Η υπακοή, η πειθαρχία, η επιβολή κ.ο.κ. είναι χαρακτηριστικά άρρηκτα συνδεδεμένα με την κυριαρχία ως σύνολο και όχι με επιμέρους μονάδες και μηχανισμούς.

Η λογική του κομματιαστού χτυπήματος του κράτους που εμφανίζει και ο Αντιμιλιταρισμός, δικαίως παραπέμπει την μνήμη του καθενός στη λογική των σταδίων που ο Μαρξισμός επέβαλε στην πορεία και στον αγώνα για την απελευθέρωση του ανθρώπινου γένους. Όπως ο Μαρξισμός σαν τέτοιος κατέστη ανίκανος και δεν είχε άλλωστε, ως στόχο, να απελευθερώσει τους ανθρώπους —όπως υποστήριζε— και τους ξανάδεσε πιο γερά αυτή τη φορά στο άρμα της εξουσίας, έτσι και ο αντιμιλιταρισμός εγκλωβίζει και αποπροσανατολίζει τους αγωνιζόμενους ανθρώπους. Όπως κάθε ιδεολόγημα, όπως κάθε εγκεφαλικό προϊόν ψευδούς συνειδητότητας, προσπαθεί να διανοηθεί το αδιανόητο, να κατευθύνει και να χειραγωγήσει τον κοινωνικό ανταγωνισμό.

Ο σκοπός είναι απαραίτητο να βρίσκεται εναρμονισμένος με τα μέσα παρά να τα αγιάζει· έτσι ο θολωμένος και μεταρρυθμιστικός σκοπός παραπέμπει σε αντίστοιχου είδους και ύφους μέσα. Ο ιερομαρτυρικός χαρακτήρας, το γοερό κλαυθούρισμα της ανικανότητάς του που παραπέμπει στον επιθανάτιο βρόγχο και στο νεκροτράγουδο των λοιπών συγγενών του αντιμι-

λιταρισμού, μοιραία καταλήγει στο κοινοβούλιο εκλιπαρώντας και καταθέτοντας ψηφίσματα ή χειροκροτεί δικαστικές αποφάσεις, ανίκανος να εκτιμήσει το γενικότερο κλίμα και τους λόγους για τους οποίους αυτές έχουν παρθεί και χαρακτηρίζονται ως «θετικές».

Κάθε εξουσιαστικό κατασκεύασμα απαντιέται από κάποια κοινωνικά κομμάτια με το ανάλογο «αντί» που αντιστρατεύεται τα συγκεκριμένα τμήματα της ιδεολογίας της κυριαρχίας. Η αντιμετώπιση, όμως εξουσιαστικών ιδεολογημάτων δεν μπορεί να γίνει με επιτυχία από την πλευρά των αγωνιζόμενων ανθρώπων με την κατασκευή και την προώθηση αντιθετικού προτάγματος, το οποίο είναι ξεκομμένο από τη συνολικότερη προοπτική για καταστροφή του κράτους.

Ο στρατός, όσο απαραίτητος στο κράτος και αν είναι, δεν παύει ν' αποτελεί ένα μηχανισμό επιβολής και όχι ένα μονοδιάστατο φορέα εξουσίας. Η κοινωνία βρισκόμενη κάτω από την κυριαρχία του κράτους και των θεσμών-μηχανισμών του δέχεται μια διαρκή βίαιη επίθεση και προπάντων ΣΥΝΟΛΙΚΗ, στο βαθμό που κάθε θεσμός συνλειτουργεί και αλληλοσυμπληρώνει τον άλλο. Η αντιθεσμική δράση (ως τέτοια δεν μπορεί να νοηθεί ο αντιμilitarισμός) δεν μπορεί να περιχαράκωνεται, μαχόμενη τον ένα ή τον άλλο θεσμό-στηρίγματα του κράτους, αλλά έχοντας μια συνολικότερη αντικρατική διάσταση και ένα εξεγερτικό πρόταγμα δεν αφήνει περιθώρια ελιγμών στο κράτος για την αντιμετώπιση ανατρεπτικών προοπτικών.

(β). Αντιμilitarισμός και αντίρρηση συνείδησης (εναλλακτική θητεία)

Η αντίρρηση συνείδησης εμφανίζεται από τις αρχές του αιώνα, με μια όμως μεγάλη έξαρση κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1960 και την εισβολή αμερικανικών στρατευμάτων στο Βιετνάμ.

Σύμφωνα με την επικρατούσα γνώμη η αντίρρηση συνείδησης είναι η άρνηση παροχής υπηρεσιών στο στρατό λόγω φιλοσοφικών, θρησκευτικών, ανθρωπιστικών και κοινωνικών απόψεων.

Η αντίρρηση συνείδησης δεν επιτίθεται στο κράτος, στους θεσμούς και στην ιεραρχία. Αποφεύγει μια εξέταση συνολική των ζητημάτων αυτών κι αρνείται το στρατό ως ένα γενικά βίαιο εργαλείο, εκφράζοντας μια υποκριτική και ανούσια ειρηνιστική υστερία.

ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗ, γιατί έντεχνα λησιμονεί ότι ο στρατός αποτελεί έναν από τους μηχανισμούς του κράτους, ότι δρα και λειτουργεί για λογαριασμό και υπέρ αυτού, ότι τα εγκλήματά του δεν είναι τίποτα άλλο παρά υπηρεσίες προστασίας —από την οργή των καταπιεσμένων— προς το κράτος.

ΑΝΟΥΣΙΑ γιατί ακόμα και η μη ύπαρξη εξουσιαστικών πολέμων δεν προϋποθέτει ειρήνη. Έτσι κι αλλιώς, η ειρήνη των αφεντικών είναι ο καθημερινός αργός θάνατος μέσω μαζικών «ατυχημάτων», δολοφονιών, εξοντώσεων στον «μινώταυρο» της εξουσίας.

Οι αντιρρησίες προσπαθούν να συντηρήσουν την ψευδή εικόνα της αγωνιστικότητάς τους, υποκρινόμενοι ότι δεν υπηρετούν στρατιωτικές ή κρατικές υπη-

ρεσίες, αλλά ότι προσφέρουν υπηρεσίες σε «κοινωνική» ιδρύματα και οργανισμούς. Ξεχνούν, όμως, ή μάλλον προσπαθούν να κάνουν τους καταπιεσμένους να ξεχάσουν, ότι οι «κοινωνικές» οργανισμοί και οποιοσδήποτε άλλος ιδιωτικός ή δημόσιος έχει φτιαχτεί για να εξυπηρετεί και να είναι ενταγμένος μέσα στα γενικότερα σχέδια κυριαρχίας του κράτους πάνω στην κοινωνία. Το επιχείρημα για την εθελοντικότητα αυτής της απόφασης καταρρέει μια που ο ίδιος ο κρατικός μηχανισμός προτείνει και τελικά επιβάλλει μέσω νομοθετικών ρυθμίσεων τους οργανισμούς, οι οποίοι θα απασχολήσουν τους αντιρρησίες συνείδησης. Η εξυπηρέτηση οικονομικών και γενικότερων κυριαρχικών συμφερόντων του κράτους δεν είναι αμελητέα, καθώς υπάρχει αύξηση εργατικού δυναμικού και χρησιμοποίησή του και ως απεργοσπατικού μηχανισμού (Ιταλία). Οι ευεργετικές για το κράτος συνέπειες της αντίρρησης συνείδησης δεν είναι τυχαίες, αλλά στηρίζονται σε επιλογές ανθρώπων που κινούνται μέσα στις λογικές του κράτους, έτσι ώστε να επιτευχθεί: α) η αποσυμπίεση της δυσαρέσκειας και αντίθεσης των καταπιεσμένων προς τον στρατιωτικό μηχανισμό του κράτους, β) η σαλαμοποίηση των ιδιαίτερων προσωπικών αντιδράσεων προς το στρατό σε μια «κινηματική» λογική με σαφή για τον κοινωνικό απελευθερωτικό αγώνα εχθρικά χαρακτηριστικά, γ) η δημιουργία ψευδούς συνείδησης για τη δήθεν συνδημιουργία και συμμετοχή της κοινωνίας στο στρατό, δ) η προσπάθεια ταύτισης κράτους και κοινωνίας μέσω της προπαγάνδισης για την «κοινωνική αναγκαιότητα» θεσμών και μηχανισμών που το κράτος έχει επιλέξει να δημιουργήσει (τοπική αυτοδιοίκηση).

Από την εξέταση τόσο στην Ελλάδα, όσο και παγκόσμια, της άρνησης στράτευσης γίνεται κατανοητή η έλλειψη απελευθερωτικής άποψης για την κοινωνία και η ταύτιση με την επιχειρηματολογία της κυριαρχίας. Είναι πολύ πρόσφατη η κατάληψη του χημείου το 1990 από αναρχικούς σε ένδειξη αλληλεγγύης σε αναρχικό ολικό αρνητή στράτευσης και οι βαρύγδουπες ανακοινώσεις των εναλλακτικών αντιρρησιών συνείδησης που την καταδίκάζαν, δηλώνοντας ότι αυτοί δεν καίνε τα σύμβολα της πατρίδος τους!

Η δυνατότητα που δόθηκε στο παρελθόν και δίνεται μέχρι σήμερα, σε μεμονωμένα άτομα να αποφύγουν τη στράτευση, δε σημαίνει σε καμιά περίπτωση ότι αυτό γίνεται με λειτουργικό, για τον κοινωνικό αγώνα, τρόπο καθώς η υπακοή, η εξυπηρέτηση σχεδίων της κυριαρχίας, σε όποιο τομέα αυτής και αν εκτελούνται, της παρέχουν τη δυνατότητα να εκμεταλλεύεται συνολικά και με μακροχρόνια θετικά αποτελέσματα. Άλλωστε μια προσωπική αντίθεση, με αυτές τις προϋποθέσεις δεν μπορεί να θεωρηθεί ως στοιχείο κοινωνικού αγώνα, στο βαθμό που δεν περιέχει μια συνολική κοινωνική άποψη για το ρόλο του στρατού ως μηχανισμού καταστολής, για τη βίαιη διαίωνη της κυριαρχίας του κράτους πάνω στην κοινωνία.

Είναι ολοφάνερο ότι οι εξουσιαστές έχουν τη δυνατότητα ελιγμών απέναντι σε μερικές επιθέσεις, μέ-

σα από την αναδίπλωση και την ταυτόχρονη προώθηση των σχεδίων τους. Αλυσίδα γεγονότων δείχνει ξεκάθαρα το παραπάνω καθώς και την εξελικτική πορεία της εκσυγχρόνισης του στρατού.

Εξετάζοντας τις εξελίξεις στις αρχές της δεκαετίας του '80, βλέπουμε ότι στην Ελλάδα αναπτύχθηκε μια δρατηριοποίηση ενάντια στο στρατό με σαμποτάζ κ.λπ. Μετά προβάλλεται ένα αντιμιλιταριστικό «κίνημα» από τη μεριά των αριστεριστών που έθετε ζητήματα «καλύτερευσης» των «συνθηκών», ζητάγε τον εκσυγχρονισμό των δομών του στρατού κ.ά. Μέσα από καταγγελίες στρατιωτών και συγκριτικές καταστάσεις με άλλες χώρες, έδινε στοιχεία που το κράτος αξιοποίησε και τα παρουσίασε ως «νίκη» των «ικανοποιημένων» αντιμιλιταριστών. Όταν προς το τέλος αυτής της κίνησης άρχισαν να αναπτύσσονται εκ νέου ζητήματα συνολικότερα και προτάγματα εξεγερτικά, το κράτος προχώρησε σε αναδίπλωση μειώνοντας τη θητεία, «καλύτερευσε» τις συνθήκες διατηρώντας παράλληλα την κυριαρχία του μέσω προβοκατσιών και προσπάθειας σπίλωσης απόψεων και πρακτικών.

Κατά τη διάρκεια του 1988, βλέπει κανείς τη προσπάθεια που έγινε, ώστε να είναι δυνατή η με ευνοϊκούς όρους συνδιαλλαγή των ανθρώπων αυτών με το κράτος. Ενώ αναμενόταν η κατάθεση του νόμου που θα ρύθμιζε το θέμα, οι δύο τότε αντιρρησίες συνείδησης συνέχιζαν την απεργία πείνας, ώστε να φανεί ότι το Κράτος υποχωρούσε στις πιέσεις, ενώ στην πραγματικότητα έβαζε σε εφαρμογή την προαποφασισζόμενη σχεδίαση της αναδιάρθρωσης του στρατού, της δημιουργίας μιας μισθοφορικής δύναμης με αρτιότερο τεχνολογικό εξοπλισμό και ικανότητα. Το γεγονός ότι στις χώρες που ανθεί ο μισθοφορικός - επαγγελματικός στρατός η αντίρρηση συνείδησης όχι μόνο γίνεται ανεκτή, αλλά καλύπτεται και νομοθετικά από το κράτος, δείχνει το πόσο επιβληθητικά κινείται στην αναδιορθωτική προσπάθεια της κυριαρχίας.

(γ). «Τρελόχαρτο», λιποταξία, ανυποταξία

Απέναντι στο στρατό έχουν εκδηλωθεί πλήθος πρακτικών και ενεργειών. Πολλές απ' αυτές εμφανίζουν έντονο το προσωπικό στοιχείο.

Μια πράξη ατομικής αποφυγής της στρατιωτικής θητείας, που μπορεί να οφείλεται σε προσωπικούς, κοινωνικούς και άλλους λόγους, είναι το «τρελόχαρτο». Ο καθένας που επιλέγει αυτή την πρακτική, χρησιμοποιεί ως πρόφαση ψυχολογικά προβλήματα που τον καθιστούν ανίκανο να υπηρετήσει στο στρατό. Σε όλη αυτή την προσπάθεια που συχνά είναι αρκετά επίπονη, οι υποτακτικοί του κράτους ακολουθούν μια διαδικασία εξευτελισμού και ψυχικής καταρράκωσης των εν λόγω ατόμων, στην προσπάθειά τους να τους «μεταπείσουν» και να τους αναγκάσουν τελικά να υποταχτούν στη θέληση των εξουσιαστών. Γι αυτό και για να παρθεί αυτό το χαρτί απαιτούνται τρεις συνεχόμενες αναβολές που συνεπάγονται βέβαιο τριπλή υποβολή στην διαδικασία εξευτελισμού και «πόλεμου νεύρων». Φυσικά η δοκιμασία δεν τελειώνει με την από-

κτηση του «απολυτηρίου για ψυχολογικά προβλήματα», αλλά συνεχίζουν μακροχρόνια με όλα τα προβλήματα, που μπορεί να επιβάλλει το κράτος αν το επιλέξει, σε έναν «ψυχασθενή».

Η πρακτική αυτή χρησιμοποιείται σε μεγάλο βαθμό από την κοινωνία. Υπολογίζεται ότι ένα 17 έως 20% ατόμων γλυτώνει κατά καιρούς την στράτευση με τον τρόπο αυτό. Εν τούτοις το «τρελόχαρτο» εκτός από το ότι είναι μια πράξη καθαρά ατομική, ακόμα και αν ξεκινάει από μια βάση αντικρατικής θεώρησης, με τον προσωποποιημένο και συγκαλυμένο τρόπο που ασκείται, δεν περιέχει ούτε μπορεί να εκλάβει χαρακτηριστικά κοινωνικού αγώνα.

Η λιποταξία είναι και αυτή μια πράξη αποφυγής της θητείας με σαφή όμως διαφορετικά χαρακτηριστικά. Η λιποταξία δεν λαμβάνει χώρα πριν από την κατάταξη του στρατευμένου, αλλά μετά απ' αυτήν. Το μονομερές αυτό σπάσιμο της επιβαλλόμενης σχέσης στρατού στρατευμένου έχει τρομερά αρνητικό αντίκτυπο γι αυτό το θεσμό-μηχανισμό της κυριαρχίας.

Η αδιάλλαξία της πρακτικής αυτής, η μη δυνατότητα θεσμικής διαπραγματεύσεως συνιστά την ιδιαίτερη σοβαρότητα που έχει για το κράτος συνολικά. Ακριβώς γι αυτόν το λόγο η αντιμετώπιση και καταστολή των ατόμων που λιποτακτούν από τον στρατό είναι ιδιαίτερα σκληρή και παραδειγματική. Είναι γνωστή η ρήση του Αδόλφου Χίτλερ ότι «Στο μέτωπο υπάρχει η πιθανότητα να πεθάνει κανείς. Όμως ως λιποτάκτης πρέπει να πεθάνει οπωσδήποτε». (Ο ΑΓΩΝ ΜΟΥ).

Σε περιόδους, όπου ο κοινωνικός ανταγωνισμός εκφράζεται με ιδιαίτερα «θερμούς» ρυθμούς, η λιποταξία έχει εκφραστεί με συλλογικό τρόπο. Τόσο στη Ρωσία πριν την Οκτωβριανή επανάσταση όσο και κατά την Μικρασιατική εκστρατεία, χιλιάδες άνθρωποι λιποτάκτησαν στην περίπτωση, μάλιστα, της Ρωσίας ήταν αυτοί που στρέψαν τα όπλα ενάντια στα αφεντικά τους (1914-1918).

Η ανυποταξία είναι και αυτή μια ενέργεια αντιτιθέμενη στο στρατό και άμεσα συνυφασμένη με τις προσωπικές επιλογές του ατόμου. Στο διάστημα του α' παγκόσμιου πολέμου και όταν οι κρατούντες στην Ελλάδα αποφάσισαν την «συμμετοχή» των ανθρώπων στην αλληλοσφαγή τους, εκδηλώθηκε το γεγονός της ομαδικής ανυποταξίας. Άνθρωποι κατάφευγαν σε άλλα μέρη ή κρύβονταν στα βουνά προκειμένου να αποφύγουν την εξαναγκαστική συμμετοχή τους στον πόλεμο των εξουσιαστών. Εξ αιτίας αυτού του γεγονότος το κράτος προχώρησε σε συλλήψεις των συγγενών και των οικογενειών τους προκειμένου να εξαναγκάσει τους ανυπότακτους να ενταχθούν στον στρατό και να οδηγηθούν στη σφαγή.

Στην Ελλάδα η ανυποταξία εμφανίζει σημαντικά ποσοστά και ένας μεγάλος αριθμός των Ελλήνων που ζουν στο εξωτερικό είναι ανυπότακτοι. Η δράση των ανυπότακτων του εξωτερικού περιορίστηκε ως ένα βαθμό στα θεσμικά πλαίσια και όρια που επέβαλε η εξουσία, έτσι δημιουργήθηκε μια έντονη συναλλαγή

ώστε να καλυφθεί, όπως και έγινε, νομοθετικά το ζήτημα.

δ) Ολική άρνηση στράτευσης και αντικρατικός αγώνας

Τα τελευταία χρόνια μια από τις πρακτικές του αγώνα ενάντια στο στρατό και το κράτος είναι η ολική άρνηση θητείας. Η ολική άρνηση στράτευσης, με τις εκάστοτε διαφοροποιήσεις των ατόμων που την ασκούν, αρνείται συνολικά το στρατό, δεν υπηρετεί καμμία εναλλακτική θητεία, ούτε άλλης μορφής υπηρεσία προς το κράτος.

Η ολική άρνηση από τη μεριά του κοινωνικού ανατρεπτικού αγώνα έχει μια σημασία, αποτελώντας και αυτή ένα κομμάτι του συνολικού κοινωνικού πολέμου.

Η ολική άρνηση στραύτευσης, παρόλη την αναμφισβήτητη σημασία της και διαφορετικότητά της από την αντίρρηση συνείδησης, έχει το χαρακτηριστικό της μερικότητας. Η αρνητικότητα που εμφανίζει ως προς τον κρατικό μηχανισμό του στρατού της προσδίδει αυτή τη μερικότητα: οι ποιοτικές, όμως, διαφοροποιήσεις στο λόγο των ολικών αρνητών δεν είναι αμελητέες και αποτελούν και αυτές έναν από τους λόγους που η κριτική απέναντί της πρέπει να γίνεται κατά περίπτωση.

Ο λόγος και η στάση ενός αναρχικού ολικού αρνητή στράτευσης, για παράδειγμα έχει τη δυνατότητα και τα χαρακτηριστικά που δυναμιτίζουν τη μερικότητα της ολικής άρνησης ως μέσο αγώνα και εμφανίζουν μια συνολική αδιάλλακτη στάση ενάντια στο κράτος και την κυριαρχία.

Είναι ακριβώς αυτή η ενεργητικότητα και η αδιαλλαξία που περιέχει μια συνολική αντικρατική τοποθέτηση, που μπορεί να μετατρέψει το μερικό σε ολικό, επαναφέροντας στις πραγματικές διαστάσεις τον κοινωνικό αγώνα. Η άρνηση του ρεφορμισμού και η αδιαλλαξία του λόγου και των έργων τόσο του ολικού αρνητή, όσο και αυτών που του στέκονται αλληλέγγυοι εμφανίζουν την ολική άρνηση στράτευσης σαν αυτό που είναι, δηλαδή μια πρακτική που έχει επιλεγεί μέσα από τις πολλές μορφές κοινωνικού αγώνα και χτυπάει το στρατό αναδεικνύοντας τον καταδυναστευτικό του χαρακτήρα, τη συμμετοχή του στα συνολικά σχέδια κράτους και κεφαλαίου.

Η στάση της κοινωνικής ανυπακοής των αγωνιζόμενων ενάντια στο κράτος και στην κυριαρχία εκδηλώνεται με διάφορους τρόπους (άρνηση ψήφου, άρνηση καταβολής φόρων κ.λπ.), η επικινδυνότητά της, όμως, για το κράτος βρίσκεται στην αλληλουχία των στάσεων ανυπακοής, στη σύνθεση όλων των πρακτικών και απόψεων στην πρώτη στη σειρά είναι η αντίθεση στην ίδια την ύπαρξη κράτους και κεφαλαίου. «Κατά συνέπεια, αντίρρηση συνείδησης είναι η άρνηση στράτευσης ή υπηρεσίας οποιουδήποτε κρατικού και στρατιωτικού μηχανισμού, η άρνηση φορολογίας, η άρνηση ψήφου ή συμμετοχής στις κοινοβουλευτικές εκλογές, η άρνηση εργασίας...» (Ν. Μαζιώτης).

Η άρνηση στράτευσης που δεν έχει τα παραπάνω

χαρακτηριστικά έχει το στοιχείο της μερικότητας. Δίνοντας τη δυνατότητα στο κράτος να την αφομοιώσει και εν τέλει μακροχρόνια να τη χρησιμοποιήσει. Θα δημιουργηθεί πρόβλημα και απουσία, στην ουσία, επαναστατικού λόγου και πράξης στους ανθρώπους, οι οποίοι θα δηλώνουν στο μέλλον ολικοί αρνητές στράτευσης απέναντι σε ένα στρατό που θα είναι ούτως ή άλλως μισθοφορικός και η συμμετοχή σ' αυτόν εκούσια.

Κερδισμένος από μια τέτοια ιστορία δεν μπορεί παρά να είναι το κράτος, αφού όχι μόνο θα έχει αποσυμπιέσει την κοινωνική οργή σε σχέση με έναν από τους θεσμούς του, αλλά και θα μπορεί να συνεχίσει με πιο ταχείς ρυθμούς την επέκταση της κυριαρχίας τους στην κοινωνία. Γι' αυτό, μια ενδεχόμενη νομοθετική κατάργηση της καταναγκαστικής στράτευσης δε θα πρέπει να θεωρηθεί ως «νίκη της κοινωνίας και κατάργηση του κράτους». Ο στρατός, όσο μεγάλο ρόλο κι αν παίζει στα σχέδια των κυρίαρχων δεν είναι αυτός που μοναχός του καταπιέζει την κοινωνία, αλλά αποτελεί ΕΝΑ μόνο ΘΕΣΜΟ από τους ΠΟΛΛΟΥΣ που χρησιμοποιούν οι εξουσιαστές στην προσπάθειά τους να καθυποτάξουν και να υποδουλώσουν πλήρως τους ανθρώπους.

Αντίθετα η στάση της ολικής άρνησης στράτευσης λειτουργεί ως μέρος ενός συνολικού αντικρατικού σχεδίου και τρόπου δράσης συμπεριλαμβάνοντας τη ζωογόνα δύναμη της αδιαλλαξίας και άρα της μη μερικοποιημένης και μη αφομοιώσιμης πρακτικής. Θα είναι αδύνατο για το κράτος να χρησιμοποιήσει μια στάση που θα ζητάει και θα υλοποιεί τη συνολική καταστροφή του και που θα αντιτίθεται στο στρατό ως ένα επιμέρους κρατικό μηχανισμό.

Καθοριστικό παράγοντα στην ανάπτυξη της δυνατότητας που εμπεριέχεται στην ολική άρνηση στράτευσης αποτελεί ο τρόπος έκφρασης της αλληλεγγύης προς τον κάθε ολικό αρνητή, που θα εκδηλώνεται αντικρατικά.

Είναι το λιγότερο επιζήμια αντίφαση, από τη μια η ανάδειξη αντικρατικών προταγμάτων στη στάση ενός αρνητή στράτευσης και από την άλλη ο περιορισμός της αλληλεγγύης προς αυτόν μέσα στα θεσμικά κρατικά πλαίσια, αφαιρώντας τη συνολικότερη αντικρατική προοπτική. Η κοινωνική αλληλεγγύη απέναντι στους ολικούς αρνητές θα πρέπει να εμπεριέχει τα στοιχεία της άμεσης δράσης, της συγκρουσιακής κοινωνικής πρακτικής προωθώντας το στοιχείο του αδιάλλακτου και αντισυναινετικού λόγου της άρνησης στράτευσης με στόχο την ανάπτυξη εκείνων των εξεγερτικών πρακτικών που θα επιβοηθήσουν τον αγώνα ενάντια στο κράτος στο σύνολό του.

Μακριά από αντιεθνικιστικές και ειρηνιστικές κορώνες, που στην ουσία αναγνωρίζουν την κυριαρχία και την επιβολή του κράτους πάνω στον άνθρωπο, καθώς της δίνουν τη δυνατότητα να επιλύει προβλήματα που η ίδια δημιουργεί (πόλεμοι κ.ο.κ.) η αντικρατική διάσταση της αντιστρατιωτικής δράσης, είναι —όπως άλλωστε και η δράση απέναντι σε οποιοδήποτε άλλο κρατικό θεσμό— η μη αναγνώριση της οποιασδήποτε νομιμότητας που επιλέγει τις ρεαλιστικές εκείνες πρακτικές οι οποίες θα επιφέρουν σημαντικά χτυπήματα στο κράτος και τα όργανά του. Εντάσσει το όλο σκεπτικό της στην ολότητα του αναρχικού κοινωνικοαπαλευθерωτικού σκοπού, αποτελώντας τη μόνη προοπτική και «λύση» απέναντι στην κρατική βαρβαρότητα της ειρήνης των αφεντικών και στη δολοφονικότητα των κρατικών πολέμων. Απέναντι στις δύο πλευρές του ίδιου νομίσματος η επιλογή μπορεί να είναι η

γενικευμένη λιποταξία, το κοινωνικό σαμποτάζ κ.λπ.

Η πολύμορφη κοινωνική αντικρατική δράση, που κομμάτι της αποτελεί και το σαμποτάζ, θέτει στην πραγματικότητα τις δυνατότητες αλλά και τις διαθέσεις των αγωνιζόμενων ανθρώπων απέναντι στους κυρίαρχους. Ενάντια στους θεσμούς - μηχανισμούς του κράτους και φυσικά πέρα και έξω από τα θεσμικά πλαίσια. Το σαμποτάζ συνδεδεμένο με την ολότητα του λόγου αποτελεί μια συγκεκριμένη συγκρουσιακή πρόταση, που συνθλίβει τις επιζήμιες, για την ανάπτυξη του εξεγερτικού αντικρατικού αγώνα, απόψεις μερικότητας και εν τέλει ρεφορμισμού, προκαλώντας ούτως ή άλλως πλήγματα στο κράτος.

Δεν έχει σχέση με τη κοινωνική αλληλεγγύη σε ένα ολικό αρνητή μια «κατάληψη» ή οποιαδήποτε άλλη πρακτική μέσα από την οποία αναδύεται η διάσταση της θεσμικής δράσης, της «προσέγγισης» της κοινωνίας μέσω των ΜΜΕ κ.λπ. Αναδεικνύεται έτσι μια ουμανιστική διάσταση και μόνο, που προσβλέπει στον οίκτο της κοινωνίας, αποκρύπτοντας ότι η εναντίωση στο θεσμό - μηχανισμό του στρατού, μέσα από την ολική άρνηση στράτευσης, αποτελεί κομμάτι του συνολικότερου αντικρατικού αγώνα.

Τη στιγμή που το κράτος επιτίθεται με όλα τα μέσα ενάντια στους αγωνιζόμενους ανθρώπους, αλλά και συνολικότερα σ' όλη την κοινωνία, τη στιγμή που ο ανταγωνισμός κράτους και κοινωνίας είναι δεδομένος, η ΕΜΠΡΑΚΤΗ αντιπαράθεση με τους θεσμούς - μηχανισμούς της κυριαρχίας θα πρέπει να αποτελεί μια καθημερινή - διαρκή πρακτική των εξουσιαζόμενων εκφράζοντας το ουσιαστικότερο συστατικό του κοινωνικού πολέμου, ΤΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ.

Ο Κοινωνικός Πόλεμος ως Πραγματικότητα

Είναι αλήθεια ότι η εγκαθίδρυση των συνθηκών ανελευθερίας και εξαθλίωσης, που έχει επιβληθεί στο ανθρώπινο γένος από τους ανθρωπόμορφους δημίους του, αφού κυριάρχησαν συγκροτώντας την υποδούλωση και την καταπίεση ανθρώπου από «άνθρωπο», δεν θα μπορούσε να χαρακτηριστεί στη μακρινή διαδρομή της ως αδιατάρακτη.

Χιλιάδες χρόνια τώρα στην πορεία τους οι άνθρωποι και οι κοινωνίες ακολούθησαν τον ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗΣ με κάθε μορφής εξουσία, με κάθε εκφραστή της. Η σύγκρουση αυτή μετατράπηκε οριστικά σ' έναν αδιάκοπο ΠΟΛΕΜΟ, όταν το ΚΡΑΤΟΣ σαν υπέρτατη ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΑΝΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, υλοποίησε με την ΙΣΧΥ την οργανωμένη και σε μόνιμη βάση επιβλητική «ανθρώπων» πάνω σε ανθρώπους.

Τα φυσικά τείχη που υψώθηκαν για ν' αποδείξουν και να προστατεύσουν την ΚΡΑΤΙΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ των οργανωμένων εξουσιαστικών σχέσεων δεν ήταν τα μόνα. Οι διαταγές και η βούληση των κυριάρχων ονομάστηκαν πια ΝΟΜΟΙ. Οι επιβεβλημένες εξουσιαστικές σχέσεις και διακανονισμοί διαχύθηκαν στον κοινωνικό ιστό υπό την συνεχή εποπτεία και προστασία των ΘΕΣΜΩΝ. Των οποίωνδήποτε δηλαδή αναγνωρισμένων και επιλεγμένων από το Κράτος δομημένων μεθόδων και ρυθμίσεων της αφαίμαξης της ζωής και των υποθέσεων των υπηκόων.

Οι άνθρωποι άρχισαν να πουλιούνται, ν' αγοράζονται και να δολοφονούνται στα σκλαβοπάζαρα της εξαναγκαστικής εργασίας. Οι ισχυροί αυτοαναγνωρίστηκαν ως ιδιοκτήτες και τιμητές ανθρώπων και πραγμάτων. Η κατοχή τους αυτή επισφραγίστηκε από τους Νόμους ως ιερή και απαραβίαστη, μέσα από το δόγμα που θέσμισαν με τη ΒΙΑ : ή δούλος, ή αφεντικό. Από κοντά ήρθαν και οι ρασοφόροι εκπρόσωποι του αντικατοπισμού που ονομάστηκε θεός για να βαπτίσουν την ελευθερία ως αμαρτία, για να κηρύξουν την εγκαρτέρηση και την υπακοή, για ν' αφορίσουν την εξέγερση εκείνων που τόλμησαν να μην πιστέψουν ούτε σε ΘΕΟ, ούτε σε ΚΡΑΤΟΣ.

Η κυριαρχία βέβαια δεν παρέλειψε να ντυθεί με τα φανταχτερά στολίδια της κάθε τέχνης και του κάθε πολιτισμού για ν' απαγορεύει και ν' απορροφήσει την ελεύθερη και αβίαστη ικανότητα και δημιουργικότητα των ανθρώπων.

Η Ενέργεια και οι απεριόριστες φυσικές δυνατότητες των ανθρώπων δεσμεύτηκαν στην όποια μορφή εκδήλωσης τους από το ΚΡΑΤΙΚΟ ΑΞΙΩΜΑ ΤΗ ΕΠΙΒΟΛΗΣ, μαζί με την αρμονική αντίληψη του οτιδήποτε τους περιτριγύριζε.

Οτιδήποτε μπορούσε ν' αποξενώσει τους καταπιεσμένους ανθρώπους και να τους διαχωρίσει επινοήθηκε και καλλιεργήθηκε από τους δυνάστες τους με τον πιο αποτελεσματικό γι' αυτούς τρόπο. Το εξουσιαστικό ραβδί της ΔΙΑΙΡΕΣΗΣ μετέτρεψε την κάθε ιδιαιτερότητα σε αγεφύρωτη διαφορά. Η καταναγκαστική ΕΙΣΟΔΟΣ των καταπιεσμένων ανθρώπων σ' έναν αχανή λαβύρινθο ταξινόμησης σε άντρες και γυναίκες, σε μαύρους, λευκούς ή κίτρινους ή σε «συμφέροντα επιβίωσης» ανακούφισε την κυριαρχία και την γιγάντωσε κάνοντάς την να μοιάζει απλησίαστη και απόρρητη, για τους καταστροφείς της. Η βία άλλωστε που εκφράσθηκε, εκτός των άλλων τρόπων, από την κυριαρχία με το ΨΕΜΑ και την ΕΞΑΠΛΗΤΗΣΗ δεν έπαυε σ' όλη την απάνθρωπη διαδρομή της σαν προστατευτική μάσκα να καλύπτει το αποκρουστικό της πρόσωπο.

Κανείς άλλωστε δεν μπορεί να ξεχάσει ότι το ΚΡΑΤΟΣ παρουσιάστηκε πρώτιστα ως ο μόνος, αδιαφιλονίκητος και αναπόφευκτος εγγυητής της ασφαλούς επιβίωσης και συνέχειας της συλλογικής ζωής των ανθρώπων.

Εκείνο που κρύφθηκε και αποσιωπήθηκε με κάθε τρόπο είναι ότι είχε παρθεί ΑΠΟΦΑΣΗ για την οργανωμένη πλέον δυνάστευση ανθρώπων και την ταυτόχρονη αξιοποίηση κάθε συγκροτημένης δυνατότητας για τη διασφάλιση της συσσωρευμένης κατοχής πραγμάτων, αλλά και ανθρώπων από ανθρωποειδή.

Μέσα από τα σκήπτρα των ΙΣΧΥΡΩΝ έλαμψε αυ-

τή ακριβώς η ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥΣ για τη ΒΑΣΙΛΕΙΑ ΤΗΣ ΑΔΙΚΙΑΣ.

Τα σκαλοπάτια της ιεραρχίας που οδηγούν ακόμα και σήμερα στο βάθρο που στήθηκε το ΚΡΑΤΙΚΟ ΤΟΤΕΜ, χτίστηκαν από τον ανθρώπινο πόνο, το αίμα και την δυστυχία.

Παρ' όλα αυτά τα κράτη, στην όποια υποτυπώδη μορφή ή έκταση είχαν πρωταρχικά, έδειξαν ότι είναι υποχρεωμένοι από τη φύση τους να επεκταθούν για να διατηρηθούν. Και το γεγονός αυτό δεν είναι διόλου τυχαίο. Και ούτε ποτέ θα μπορούσε να εξηγηθεί με «χωροταξικά δεδομένα σε σχέση με την αύξηση του πληθυσμού» ή «με την ανάπτυξη των εμπορευματικών ή παραγωγικών σχέσεων», ή με την «πρόοδο της τεχνολογίας και του πολιτισμού».

Αναμφίβολα η συνεχής κατακτητική τους διάθεση (των κρατών) είχε και έχει ακόμη ως στόχο την καθολική επιβολή στο ανθρώπινο γένος. Από τη στιγμή που εγκαθιδρύθηκαν με την ισχύ ποτέ δεν θα μπορούσαν να νοιώσουν σιγουριά. Ανήμερη η ανθρώπινη ελευθερία στοίχειωνε και συνεχίζει να στοιχειώνει τον ύπνο της. Στον πόλεμο που κηρύχθηκε οι εξεγερμένοι άνθρωποι, αντάρτες και στασιαστές απέδειξαν στην πράξη ότι δεν μπορεί να υπάρξει καθολική επικράτηση της κυριαρχίας πάνω στην ανθρώπινη κοινωνία. Το πάθος και η δίψα για ΖΩΗ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ δεν μπόρεσε να καταπνιγεί ούτε από τον κνούτο των δημίων, ούτε από τα ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΨΕΜΑΤΑ, ούτε από τις λεγόμενες των οπλοφόρων τους. Ο τρόμος τους για την κοινωνική απελευθέρωση επιβεβαιώνεται κάθε φορά που αγωνιζόμενοι άνθρωποι τους υπενθυμίζουν την άρνηση τους να υποκλιθούν σ' αυτούς και τους ακολουθούς τους, όποια στολή και αν φόρεσαν, όσοι και αν παρατάχθηκαν απέναντί τους.

Μπορεί οι προσπάθειες αυτές των αδικημένων ανθρώπων να πνίγηκαν πολλές φορές στο αίμα.

Μπορεί οι άρχοντες, οι παπάδες, οι αξιωματούχοι, οι σπιούννοι και οι οποιοδήποτε σφογγοκολάριοι του Κράτους να συνεχίζουν να υπάρχουν, για να βασανίζουν και να δυναστεύουν τις ζωές μας, να κυνηγούν και να επικηρύσσουν τον αγώνα των ανθρώπων για την απελευθέρωσή τους.

Ποτέ δεν έπαψαν όμως οι φλόγες των εξεγέρσεων να ζεσταίνουν τις καρδιές των καταπιεσμένων.

Ποτέ δεν σβήστηκε ο διακαής τους πόθος και η πίστη ότι η επανάληψή τους την επόμενη φορά θα γιγαντώσει την ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ.

Επειδή η ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΛΥΤΡΩΣΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΟΥΤΟΠΙΑ. Γιατί όσες μάχες και αν χάθηκαν, η ΑΝΑΡΧΙΑ ΔΕΝ ΧΑΘΗΚΕ ΠΟΤΕ.

Από τότε που αποφασίστηκε και έχει επιβληθεί η ΚΡΑΤΙΚΗ ΜΟΥΜΙΑ να διαφεντεύει τις ζωές των ανθρώπων μέχρι σήμερα συνέβησαν αλματώδεις αλλαγές στις συνήθειες, τον τρόπο επιβίωσης και στους «κοινωνικούς» διαχωριστικούς ρόλους των καταπιεσμένων.

Το γεγονός αυτό βέβαια δεν έχει να κάνει με καμία έννοια «προόδου» ή «ευημερίας» και «ευτυχίας» για το ανθρώπινο γένος όπως επιμένουν να ισχυρίζον-

ται οι πάσης φύσεως ειδικευμένοι κατασκευαστές των εξουσιαστικών μύθων.

Αντίθετα «οι εξειδικευμένες γνώσεις στις επιστήμες που βρίσκονται στην υπηρεσία του ανθρώπου», «η πρόοδος στις μεταφορές», «η ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιών, των κομπιούτερ και της κυβερνητικής», οι νέοι εξοπλισμοί και τα πυρηνικά και η τεχνολογία του διαστήματος, δεν θα μπορούσαν ποτέ παρά να βρίσκονται και να κατευθύνονται από μια και μόνη κατάσταση. Αυτήν της συνεχούς προσπάθειας επιβολής που υφίσταται η ανθρώπινη κοινωνία από την κυριαρχία. Και αυτό που συνέβηκε δεν είναι τίποτα άλλο από την εκμετάλλευση της όξυνσης της αντίληψης και της συσσώρευσης εμπειρίας των καταπιεσμένων για ό,τι τους περιτριγύριζε: αέρας, νερό, φως, ήχος, ενέργεια, θερμότητα, μέταλλα κ.λπ. και της δυνατότητας συνδυασμών των φυσικών στοιχείων σε πρακτική βάση και για συγκεκριμένους σκοπούς, που σίγουρα, αν μη τι άλλο, παρέκλιναν προς τις ανάγκες κάθε φορά των ισχυρών.

Φυσικά οι αναρχικοί-ές δεν μπορούμε να δεχτούμε σε καμία περίπτωση ότι η ανάπτυξη αυτή της αντίληψης και η ανάδειξη της απεριόριστων δυνατοτήτων των ανθρώπων (ακόμα και αν τις δει κάποιος ξεκομμένα από την πραγματικότητα της επιβολής που υφίστανται) μπορεί ποτέ να οφείλεται στον καταναγκασμό, στην κρατική οργάνωση και στη δουλεία. Η καλύτερη απόδειξη άλλωστε για το αντίθετο είναι η μακρινή παρουσία του ανθρώπου στον πλάνητη και η παρμονή του σ' αυτόν.

Πάντως σ' αυτό το σημείο θα θέλαμε να μείνουμε σε άλλου είδους «αλλαγές» που επήλθαν με τον γιγαντισμό της κυριαρχίας και τη συνεχή επαναμορφοποίηση των σχηματισμών της (μέσα από τις αντιθέσεις τους που δεν σταμάτησαν να την τροφοδοτούν) για ν' ανταπεξέλθουν στον Κοινωνικό Πόλεμο.

Η κατάσταση της αδυσώπητης επιβολής στους εξουσιαζόμενους δεν θα μπορούσε να μην έχει γι' αυτούς διαβρωτικές συνέπειες. Ιδιαίτερο ρόλο για τις συνέπειες αυτές είχε η ιδεολογία της κυριαρχίας. Η δυνατότητα των Ισχυρών για την επιβολή και διαμόρφωση ψευδών συνειδήσεων αποτέλεσε ένα σημαντικό μέρος της θωράκισής τους. **Κάθε ιδεολογία βουτηγμένη στο ψέμα, αναθρεμμένη από την κατάσταση συνθηκών επιβολής τυφλώνει τους καταπιεσμένους ανθρώπους προσδένοντάς τους στη λογική και αποδοχή της ΕΞΟΥΣΙΑΣ, στρεβλώνοντας κάθε έκφραση εναντίωσης και επιθετικότητας απέναντι σ' αυτήν. ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ** βάδισαν ανέκαθεν σφιχταγκυλωμένες πάντα στην κατεύθυνση αλλοίωσης, εξάρτησης και εξουθένωσης των ανθρώπινων απελευθερωτικών προσπαθειών. Και μπορεί βέβαια τους εξεγερμένους δούλους και τον Σπάρτακο να μην τους απασχόλησε και ιδιαίτερα η «σταδιακή συνειδητοποίηση της τάξης τους», ούτε ν' αυτοαναγορεύτηκαν σε «πρωτοπόρο κομμάτι της». Δεν συνέβη όμως και το ίδιο αιώνες αργότερα όταν κατά τη διάρκεια ή ύστερα από Μεγάλες Επαναστάσεις ή Εξεγέρσεις (όπως η Γαλλική Επανάσταση) το 1789, η Ρωσική Επανάσταση το 1917, η

Ισπανική Επανάσταση το 1936 κ.τ.λ.) ανάλογες εμπλοκές και εγκλωβισμοί κατασκευάστηκαν και συμπαγοποιήθηκαν και επιβλήθηκαν στους αγωνιζόμενους ανθρώπους εις βάρος των απελευθερωτικών διεργασιών.

Δεν είναι διόλου τυχαίο ότι παράλληλα και σε συντονισμό με την μεταρρυθμιστική ικανότητα και επιλογή των κυρίαρχων (π.χ. μετάλλαξη της αριστοκρατίας, της μοναρχίας, άνοδος των αστών, δημοκρατία και εμβάθυνση των μεθόδων και εκδοχών διαχείρισης της εξουσίας κ.τ.λ.) καλλιεργήθηκαν έντονα και προβλήθηκαν όλα εκείνα τα φιλοσοφικά ρεύματα και καρικατούρες, οι σκέψεις και κινήσεις που στ' όνομα του δήθεν Ανθρωπισμού τους και της αναζήτησης της πολιτιστικής ανάτασης και διεύρυνσης του «ανθρώπινου πνεύματος», ήρθαν να προκαλέσουν βαθιά σύγχυση και νάρκωση στους καταπιεσμένους. Φυσικά τον πλέον αρνητικό αντίκτυπο στον ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ κατέχει το χειρότερο θεωρητικό-φιλοσοφικό αποκύημα και ιδεολογικό πέτρωμα που ονομάστηκε Μαρξισμός ξεγελώντας με τον ποιο χυδαίο τρόπο εκατομμύρια καταπιεσμένων ανθρώπων (βλ. ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΕΥΧΟΣ 6).

Ο Μαρξισμός, σαν Επιστήμη που αποτέλεσε, αναγόρευσε τους ΕΙΔΙΚΟΥΣ της ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ, τους ΕΡΓΟΛΑΒΟΥΣ των κοινωνικών αγώνων των καταπιεσμένων. Μισώντας τον άνθρωπο και τις απεριόριστες δυνατότητές του, λάτρεψε τις παραγωγικές δυνάμεις και σχέσεις και το κράτος, εξύψωσε την ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ στον κοινωνικό ανταγωνισμό για να ΙΕΡΟΠΟΙΗΣΕΙ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ και να ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΣΕΙ την αποκλειστικότητα και την αναγκαιότητα της ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗΣ της αγωνίας και του πόθου των καταπιεσμένων ανθρώπων ν' αντιταχθούν και ν' αγωνιστούν για την ελευθερία τους.

ΝΕΑ ΣΥΝΟΡΑ λοιπόν προστέθηκαν για τους υπόδουλους ανθρώπους· σαν να μην έφταναν εκείνα που χαρακτήθηκαν με την επιβεβλημένη αλληλοσφαγή των εξουσιαζόμενων για να ΘΕΣΟΥΝ ΟΡΙΑ και να δηλώσουν την κυριαρχία στη ΖΩΗ τους.

Η διαχρονική, συνολική και φιλόδοξη επίθεση της κυριαρχίας στην ανθρώπινη κοινωνία και τους αγώνες της, μια επίθεση χωρίς φραγμούς, ενδοιασμούς και με φρικτή εφευρετικότητα δεν κατόρθωσε να σιγάσει το ΗΦΑΙΣΤΙΟ του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ. Μέσα στις σκληρές και επίμονες συνθήκες του κοινωνικού ανταγωνισμού οι αναρχικές, αντιεξουσιαστικές απόψεις και πρακτικές ανέδειξαν σε βάθος εκείνες τις διαπιστώσεις και κατέθεσαν εκείνες τις εμπειρίες των κοινωνικών μαχών που συνέβαλαν στην προώθηση των κοινωνικών συγκρούσεων και τη διάψευση της κοινωνικής ειρήνης. Μέσα από λάθη και ανθρώπινες αδυναμίες και υπό την επίδραση πολλές φορές εξουσιαστικών και ιδιαίτερα μαρξιστικών αντιλήψεων (όπως άλλωστε βρέθηκαν διάφορα κοινωνικά κομμάτια), πάντα όμως μέσα στη φωτιά του κοινωνικού πολέμου, οι αναρχικοί συνέβαλαν πεισματικά στο να μην σβηστεί η μόνη διαχωριστική γραμμή που ανάδειξαν: αυτή ανάμεσα στην ΑΝΑΡΧΙΑ και την κάθε μορφής ΕΞΟΥΣΙΑ και ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ.

Ειδικότερα στην περίοδο που διανύουμε, μια περίοδο ιδιαίτερης βαρύτητας για τον Κοινωνικό Απελευθερωτικό Αγώνα, το ξεκαθάρισμα των απελευθερωτικών απόψεων, αντιλήψεων και πρακτικών δεν θα πρέπει ν' αφήσει κανένα περιθώριο ανασύστασης και αναπαλαίωσης της Ιδεολογίας της Κυριαρχίας και των Ιδεολογημάτων της που τρεμοσβήνουν. Η οριστική ΣΥΝΤΡΙΒΗ τους θα επιβεβαιώσει τον ΠΑΝΙΚΟ ΤΩΝ ΙΣΧΥΡΩΝ και θ' αντανakλά την ανόθευτη από υποχωρητικότητες απόφαση για την εξαφάνιση του ΚΤΗΝΟΥΣ της ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ και την καταστροφή κάθε φωλιάς του.

Οι κυρίαρχοι δεν μπορούν πλέον να κρύψουν ότι έχουν συνολικότερα προβλήματα. Και φυσικά αυτά δεν έχουν να κάνουν με τους συσχετισμούς που υπάρχουν αναμεταξύ τους και τις διακυμάνσεις τους. Τα ΡΗΓΜΑΤΑ που έχουν ανοιχτεί από τον ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΟΛΕΜΟ στον οποίο συμμετέχουν από γενιά σε γενιά οι καταπιεσμένοι ΑΝΘΡΩΠΟΙ είναι μεγάλα.

Η παλιά ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗΣ που τους πρόσφερε ο μαρξισμός και οι κυρίαρχοι προσπαθούν να υλοποιήσουν και να εμπλουτίσουν με τις τωρινές τους ανάγκες, δεν θ' αρκέσει γι' αυτούς. Η εναγώνια ανασύνταξη που επιχειρούν με την εκτεταμένη ανανέωση των ρυθμών και των σχηματισμών που ξερνάνε την ΙΣΧΥ τους, η ΑΠΟΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗ δυνάμεων τους και ο ελιγμός της αναπροσαρμογής και παράλληλης ΣΤΗΡΙΞΗΣ τους (Σοβιετική Ένωση και γενικότερα η λεγόμενη «κατάρρευση» των Ανατολικών κρατών) προδηλώνουν τη προετοιμασία τους για τη ΜΕΓΑΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΚΡΗΣΗ.

Ο ΕΘΝΙΚΙΣΤΙΚΟΣ ΠΑΡΟΞΥΣΜΟΣ στ' όνομα του οποίου υποχρεώνονται στην αλληλοσφαγή μεγάλα πληθυσμιακά κομμάτια με πρωτόγνωρο πολλές φορές τρόπο, όπως και κάθε παροξυσμός, δε θα μπορέσει να διαρκέσει και να τους ανακουφίζει για πολύ. Τα γουρουνία που κυβερνάνε, που σκορπίζουν τον τρόμο, που δολοφονούν εκατομμύρια καταπιεσμένων, που βυθίζουν στην εξαθλίωση και στη δυστυχία, όσους απομένουν, φιλοδοξούν ότι θ' αποθαρρύνουν τους τελευταίους, θ' απογοητεύσουν και θα εξασθενήσουν τη θέλησή τους να στραφούν εναντίον τους, αφού θα έχουν αποκάμει πια από την βαρβαρότητα των εξουσιαστικών πολέμων και σφαγών.

Ξεχνάνε όμως πόσες φορές, ενώ μας περίμεναν ανίσχυρους και αδύναμους, μας είδανε εξαγριωμένους και ανεξέλεγκτους έξω από τα παλάτια τους, τις εκκλησίες τους, τα Κυνοβούλεια τους να καταστρέφουμε τις ιδιοκτησίες τους και να συγκρούμαστε με τους πραιτωριανούς τους.

Είναι λίγοι, λένε, για να καθησυχάσουν τον πανικό τους και για να πείσουν για την παντοδυναμία τους τους λιγόπιστους.

Μα αυτή την παντοδυναμία τους δεν απομυθοποίησαν πριν λίγο καιρό οι περιφρονημένοι στο Λος Άντζελες και τις άλλες πόλεις των ΗΠΑ αφήνοντας πίσω τους 2500 κτίρια πυρπολημένα ύστερα από πολυήμερες συγκρούσεις;

Ενάντια στις καινούριες τους σημαίες και αποφάσεις δεν αντιτάχθηκαν με οδοφράγματα στη Δανία οι αγωνιζόμενοι άνθρωποι ακόμα πιο πρόσφατα;

Το ίδιο παρόν στον Κοινωνικό Πόλεμο δε δόθηκε τόσο στην Ελλάδα, όσο και στη Γαλλία με εξεγερτικά γεγονότα το τελευταίο διάστημα; (μ' αφορμή την εκπαίδευση, αγροτικά ζητήματα ή ζητήματα που απασχολούσαν ψαράδες).

Και για να τελειώνουμε... Ποτέ και πουθενά ούτε μια στιγμή του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ δεν ήταν μάταιη, ούτε πήγε χαμένη. Η πίστη στα ΚΡΑΤΙΚΑ ΕΙΔΩΛΑ που κλονίζεται θα τα παραδώσει στο τέλος στις απελευθερωτικές φλόγες, τις ίδιες φλόγες που δεν σταμάτησαν να πυρώνουν τη θέληση και το πείσμα των ανθρώπων για την ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΡΧΙΑ.

Β. ΤΑΞΙΚΗ ΠΑΛΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ

Δε θα ήταν ατυχές πιστεύουμε, σ' αυτό το σημείο προτού προχωρήσουμε, να επαναφέρουμε ορισμένες διευκρινήσεις διεξοδικότερα απ' ότι τις είχαμε καταθέσει στο παρελθόν. Είχαμε λοιπόν ξανααναφέρει, ότι οι αναρχικοί-ές δεν υποχρεώνονται από κανέναν και από καμμία σκοπιμότητα να συντηρούν και ν' αναπαράγουν παγιωποιημένες απόψεις και πρακτικές και να πολεμούν με δανεικές αντιλήψεις και όρους εξουσιαστικών. Επίσης δεν κουραζόμαστε να επαναλάβουμε, ότι οι αναρχικές απόψεις και πρακτικές, καθώς είναι βαθιά ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΙΚΕΣ, δεν αποτελούν σε καμμία περίπτωση μια ακόμη «εκδοχή», ή «ακραία έκφανση του ευρύτερου επαναστατικού κινήματος». Οι πολιτικές προσαρμογές και οι «επαναστατικές συμμαχίες και αλληλοστηρίξεις» στη βάση της κοστολόγησης, του προσεταιρισμού και της ανομολόγητης χρησιμοποίησης δε μπορούν να κρύβονται πλέον πίσω από το άλλοθι του «κινδύνου» του κατακερματισμού. ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ να κραδαίνουν πια την ΑΠΕΙΛΗ της απομόνωσης, όταν συναντούν την ΑΡΝΗΣΗ και την ΑΠΟΡΡΙΨΗ τους σαν ΣΤΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΓΩΝΑ.

Βρισκόμαστε σίγουρα σε μια περίοδο που ο μαρξισμός ως ιδεολογία της κυριαρχίας έχει απωλέσει σε μεγάλο βαθμό τις δυνατότητες, που κατείχε, εγκλωβισμού, σύγχυσης και εξαπάτησης των αγωνιζόμενων ανθρώπων. Οι επίσημοι φορείς και ορθόδοξοι διεκπεραιωτές, αλλά και τα λεγόμενα επαναστατικά απολειψάδια του μαρξισμού-λενινισμού παραπατούν πλέον στα ξύλινα ποδάρια τους. Αυτό βέβαια δε σημαίνει, ότι το δηλητήριο που χρησιμοποίησαν για να ποτίσουν απόψεις και πρακτικές αγωνιζόμενων ανθρώπων έχει χάσει παντελώς τις απονεκρωτικές του ιδιότητες, όταν επιτυγχάνει να επιδρά στις απελευθερωτικές διεργασίες. Αυτό ακριβώς φανερώνεται όταν η αναξιοπιστία των παραπάνω παρακάμπτεται με την ταυτόχρονη αναπαλαίωση και λειτουργική υποκατάστασή τους, με το αναμείγμα ατόφιων μαρξιστικών και γενικότερα εξουσιαστικών απόψεων στ' όνομα της αναρχίας, της αντιεξουσίας και της εξεγερτικής «μεθόδου»(!)!!!.

Φυσικά και δεν έχουν σχέση με την ανάπτυξη του κοινωνικού αγώνα οι «εμπεριστατωμένες» και «ενδε-

λεχείς» απόψεις του είδους: «...η δράση των αναρχικών σαν ενεργητική μειοψηφία (sic) δεν πρέπει να προβάλλει μόνο σαν εκείνη μιας πρωτοπορείας των μαζών (αλλά και κάπως αλλιώς ε;!!) που σαν τέτοια είναι ευαίσθητη (sic) σ' ορισμένα επίπεδα πάλης και ακριβώς γι' αυτό αισθάνεται εξουσιοδοτημένη ν' αντιπροσωπεύσει τις μάζες»(!!!)

Χωρίς να έχουμε κανένα σκοπό να μπλεχτούμε σε κανενός είδους αντιπαράθεσεις που θα φάνταζαν προσωπικές, μακριά από λογικές ιερατείων κατοχής και παραγωγής επαναστατικής θεωρίας και γνώσης, αδυνατούμε ν' ακολουθήσουμε τον κάθε κομπασμό που δημιουργεί η οποιαδήποτε προσπάθεια ανάπτυξης θεωρητικών τάσεων και «ακτινοβολούντων» αντιπροσώπων τους και έχουμε να πούμε απλά και ξεκάθαρα τα εξής: Απόψεις και πρακτικές που υμνολογούν την καθοδήγηση των μαζών, που στενάζουν και μοιρολογούν «για την περιθωριοποίηση του παραγωγικού ρόλου των εκμεταλλεζόμενων»! —αθάνατε Μαρξ!—, που εμπνέονται και ανατριχιάζουν μπρος στις δυνατότητες καθοδήγησης μέσω ταξικών επαναστατικών δομών, δεν έχουν καμμία απολύτως σχέση μ' οποιαδήποτε συμβολή σ' απελευθερωτικές διεργασίες. Οι Αναρχικοί αποποιούμενοι τη λατρεία του ποσοτικού και κάθε εξουσιαστική οργανωτιστική Κίρκη, δεν έχουμε κανένα λόγο να πιθηκίζουμε απόψεις και πρακτικές που αποδεδειγμένα αποστέρησαν από τις κοινωνικές συγκρούσεις τα ζωντανά και ανεξέλεγκτα χαρακτηριστικά τους.

Χωρίς να λησμονούμε το εύρος και την πληθωρικότητα των κατατεθειμένων απόψεων και πρακτικών, μπορούμε να προωθήσουμε τη διάλυση των διαχωριστικών αρμών, που επέβαλαν το κράτος και οι αφεντάδες στους καταπιεσμένους ανθρώπους και ιεροποίησε η ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ των ΕΚΛΕΚΤΩΝ της ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ που ονομάστηκε ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ.

Αλλά ας δούμε πρώτα πιο συγκεκριμένα:

Οι καταπιεσμένοι άνθρωποι χωρίστηκαν, ταξινομήθηκαν και ΔΙΑΙΡΕΘΗΚΑΝ, από τους ισχυρούς, σε τάξεις, στρώματα, ομάδες, κατηγοριοποιήσεις και συντεχνίες με σκοπό εκτός των άλλων την εμπέδωση και τη δημιουργία μεταξύ τους ολοένα και διαφορετικών δήθεν συμφερόντων, αναγκών και χαρακτηριστικών. Ο κοινωνικός έλεγχος μ' αυτό τον τρόπο αναμφίβολα ευκολύνθηκε από την πλευρά των δημίων. Οι δυνατότητες απομόνωσης κάθε φορά κομματιών των καταπιεσμένων ανθρώπων συνεπάγεται και την ανεπόμενη άσκηση βίας και επιβολής από τους κυρίαρχους, τους θεσμούς αλλά και τους μηχανισμούς τους. Αυτό δεν σημαίνει βέβαια ότι οι διαμορφούμενες τάξεις, κατηγορίες, συντεχνίες κ.τ.λ. πήραν μια αποκρυσταλωμένη μορφή και υφή.

Οι συνεχείς και επιβαλλόμενες μεταπηδήσεις και σταδιακές μετακινήσεις καταπιεσμένων ανθρώπων στο ταμπλώ της ΕΞΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΙΡΕΣΗΣ, αποτέλεσαν, όπως αποδείχθηκε, διαρκές ζητούμενο και επιλογή για την κυριαρχία και όχι ανεξήγητο ή τυχαίο φαινόμενο «κοινωνιολογικού χαρακτήρα». Αυτούς

ακριβώς τους επιβεβλημένους κοινωνικούς διαχωρισμούς, φυσικά, ο μαρξισμός δεν έθεσε ποτέ σα στόχο να καταστρέψει. Αντίθετα τους αποδέχθηκε και τους εμπέδωσε, ερευνώντας την επιστημονική μέθοδο η οποία θα εξασφάλιζε τη ΔΙΑΔΟΧΗ ΣΤΗΝ ΚΥΡΙΑΡΧΙΑ μπρος στο φόβο της για την Κοινωνική Απελευθέρωση. Δεν είναι διόλου τυχαίο, όπως έχουμε ξανααναφέρει, (βλ. Θεώρηση τεύχος 6, Μαρξισμός και Οικονομία, σελ. 202,203), ότι επικράτησε σε περιοχές του κόσμου, όπου υπήρχε μια έντονη και ανεξέλεγκτη δράση των καταπιεσμένων ανθρώπων ενάντια στην κυρίαρχια.

Ο Μαρξισμός συμπαγοποιώντας το διαχωρισμό της κοινωνίας σε ΤΑΞΕΙΣ στατικοποίησε την κοινωνική διαπάλη και την απονέκρωσε από τα ζωντανά και ανεξέλεγκτα χαρακτηριστικά της. ΑΥΤΟΚΑΝΤΟΣ ΕΝΤΟΛΟΔΟΧΟΣ καθώς παρουσιάστηκε στην κοινωνική διαπάλη, ΕΧΡΙΣΕ ΤΗΝ ΕΚΛΕΚΤΗ διεκπεραιώτρια ΤΑΞΗ που θα αναλάμβανε τον ιστορικό, κατά τον ...προφήτη, ρόλο της επανάστασης ενάντια σε μια Εξουσία, για την εγκαθίδρυση μιας νέας εξουσίας. Μ' άλλα λόγια: Εργατική Τάξη, Εργατική Εξουσία, Εργατικό Κράτος. Η Επανάσταση έργο της ετεροφωτισμένης Τάξης, των συμμάχων και των συνοδοιπόρων της.

Βέβαια, κατά τον προφήτη, η ΕΚΛΕΚΤΗ ΤΑΞΗ αποτελείται και από εκλεκτά ζώα, τα οποία όντας ΑΝΙΚΑΝΑ να ΚΑΤΑΝΟΗΣΟΥΝ τους νόμους, τις παραγωγικές σχέσεις και την κατάσταση στην οποία υπόκεινται στην ουσία περιορίζονται στο ρόλο του ΥΠΟΖΥΓΙΟΥ που θα τραβήξει το κάρο της Επανάστασης. Ο ρόλος του αμαξηλάτη κρατήθηκε φυσικά για τη ΦΩΤΙΣΜΕΝΗ ΠΡΩΤΟΠΟΡΕΙΑ, για το ιερατείο του κόμματος, τη δομημένη και παντογνώστρια κάστα των ΕΙΔΙΚΩΝ της μετατροπής των κοινωνικών αγώνων σε ΠΟΛΙΤΙΚΗ, των ανδρείκελων που ήρθαν να πουλήσουν προστασία για να μετατρέψουν τα όνειρα των αγωνιζόμενων ανθρώπων σε εφιάλτη.

Οι μαρξιστικές παλινωδίες ντυμένες το μανδύα της «κοινωνικής απελευθέρωσης» κατόρθωσαν να προκαλέσουν βαθιά σύγχυση, εκτός των άλλων, σ' ένα σημαντικό μέρος των αναρχικών-αντιεξουσιαστικών απόψεων και πρακτικών, διεισδύοντας με πολλαπλούς τρόπους και τεχνικές στον ιστό του κοινωνικού ανταγωνισμού. Φυσικά η ΑΝΑΡΧΙΑ ποτέ δεν περιορίστηκε σε μια συγκεκριμένη «τάξη», ούτε ποτέ αποδέχθηκε την εδραίωση των οποιονδήποτε εξουσιαστικών διαχωρισμών εις βάρος της κοινωνίας. Η ασυμβίβαστη φυσική διάθεση για ΕΞΕΓΕΡΣΗ σ' ότι συντρίβει την ανθρώπινη υπόσταση, το πάθος για ελευθερία και ζωή ποτέ δεν υπήρξαν προνόμια καμιάς κοινωνικής ελίτ. Ούτε φυσικά οι αντιεραρχικοί τρόποι που εξέφρασαν στην ΠΡΑΞΗ την οργή, την αηδία και το μίσος των κολασμένων απέναντι στην οργανωμένη επιβουλή της ανθρωπινότητας τους, τους δόθηκαν ή τους χαρίστηκαν από ΚΑΝΕΝΑ ΜΕΣΣΙΑ. Η αναρχική δημιουργικότητα και η λυτρωτική της ΒΙΑ πέρα από χειραγωγικές υστεροβουλίες και τερτίπια δεν έπαψε να διαψεύδει την κοινωνική ειρήνη που λαχταρούσαν και λαχτα-

ρούν οι Κυρίαρχοι.

Οι χιλιάδες κοινωνικές συγκρούσεις, «μικρές» ή «μεγάλες» εξεγέρσεις και επαναστάσεις φώτισαν το κυριαρχικό σκοτάδι επιβεβαιώνοντας την ανθρώπινη απειθαρχία και ανυποταξία στις κυριαρχικές βλέψεις. Πάντα υπό τον ίσκιο μιας αφόρητης κατάστασης αδυσώπητης επιβολής, δεν πρέπει να το ξεχνάμε αυτό, και τεράστιας προσπάθειας γενικευμένης λοβοτομής και ελέγχου από την πλευρά των δημίων της ανθρώπινης κοινωνίας.

Οι Απελευθερωτικές διεργασίες δεν σταμάτησαν ως τις μέρες μας να προσπερνούν τις κούφες και απατηλές υποσχέσεις για Αγώνες με δόσεις και σε στάδια. Στέκονται ακόμα, ενάντια και μακριά από εκείνους που εκμεταλλεζόμενοι την ανθρώπινη αγωνία τελμάχισαν την ελευθερία και είπαν ότι θα εξοφληθεί σε γραμμάτια.

Πέρα από περιορισμούς, υπολογισμούς, αναζητήσεις και αναμονές βαρύγδουπων αποτελεσμάτων η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ εκφράστηκε και στάθηκε ΟΡΘΙΑ, καταστρέφοντας τις ΓΕΦΥΡΕΣ που δεν σταμάτησαν να στήνουν οι Δήμιοι για να επιτύχουν την οριστική και καθολική άλωση των ανθρώπινων ζώων και επιθυμιών.

Ο ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ κρυφός ή φανερός μέσα από την πολυμορφία και την ανεξέλεγκτα απρόβλεπτη πολλές φορές δυναμική του δεν έχει σταματήσει να δίνει με τον δικό του τρόπο παρόν και μέλλον στην ΑΝΑΡΧΙΑ και την Ελευθερία, στα όνειρα και τις αγωνίες των καταπιεσμένων ανθρώπων.

Η ΒΟΗ του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ που υποχρεώνει τους κυρίαρχους τώρα να χλωμιάζουν από πανικό, ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΕΙ τη ΛΑΜΨΗ της ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ που θα τους τυφλώσει και που ΕΡΧΕΤΑΙ...

Γ. ΤΑ ΕΙΡΗΝΙΣΤΙΚΑ ΠΡΟΤΑΓΜΑΤΑ Η πραγματικότητα του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ φυσικά δεν ικανοποιεί την κυρίαρχια, η οποία έχει καταπιαστεί με κάθε τρόπο —επιστρατεύοντας όλα τα μέσα— για να ξορκίσει από τις συνειδήσεις των καταπιεσμένων και να συκοφαντήσει τις κοινωνικές απελευθερωτικές προσπάθειες και διεργασίες.

Ένας από τους τρόπους με τους οποίους έχουν αναζητήσει και αναζητούν οι Κρατιστές και οι Ακόλουθοί τους της αποκλήρυξη του Κοινωνικού Πολέμου από τους καταπιεσμένους είναι και η διασπορά και η καλλιέργεια των λεγόμενων Ειρηνιστικών προταγμάτων ή καλύτερα προσταγμάτων.

Οι κυρίαρχοι τάχατες βουρκώνουν και συγκινούνται ή δεν ξεχνούν να δηλώσουν τον αποτροπιασμό τους μπρος «στην ανθρώπινη δυστυχία και την απανθρωπιά του πολέμου».

Αυτοί οι ΙΔΙΟΙ, οι βουτηγμένοι στο αίμα εκατομμυρίων εξουσιαζόμενων που έχουν αλληλοσφαχθεί και συνεχίζουν να εξοντώνονται κατ' επιταγή των ΚΥΡΙΩΝ τους. Αυτοί που έχουν σύρει στην εξαθλίωση και στη δυστυχία αμέτρητες ανθρώπινες ζωές για να μπορεί η

φάρα τους να υπάρχει και να επιβάλλεται. Αυτοί οι ίδιοι είναι που συγκροτούν τις ειρηνευτικές τους δυνάμεις, τους οργανισμούς και τις προσπάθειες τους για την «πανανθρώπινη» λένε ειρήνη. Όταν μιλάνε για ειρήνη δεν πραγματεύονται παρά τον όλεθρο και τις συνθήκες εξόντωσης του ανθρώπινου γένους. ΕΞΟΝΤΩΝΟΥΝ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΑΡΧΟΥΝ. ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΟΝΤΩΝΟΥΝ. Όχι όμως για πάντα. Διαπραγματεύονται μας λένε την «ειρήνη», θέλουν «να υπάρχει κατάπαυση του πυρός στα πεδία των μαχών». Όπως ακριβώς διαπραγματεύονται τους όρους επιβολής της κοινωνικής ειρήνης που ονειρεύονται. Μια ΔΗΛΩΣΗ ΥΠΟΤΑΓΗΣ αρκεί και οι πόρτες της ΕΞΟΥΣΙΑΣ ανοίγουν διάπλατα. Από κοντά βέβαια και λαχανιασμένα ακολουθούν το κράτος και τα περίφημα «αντιπολεμικά κινήματα», οι «ειρηνιστικές Κινήσεις και Οργανώσεις», με πρώτο μέλημα τους την ταύτιση των εξουσιαστικών πολέμων με την πραγματικότητα του Κοινωνικού Πολέμου. Αποκηρύσσουν μετά βδελυγμίας τη βία «απ' όπου και αν προέρχεται». Συγχέουν και συγχωνεύουν τη βία του Κράτους με την Απελευθερωτική βία των καταπιεσμένων ανθρώπων. Ξεφυτρώνουν παντού και πάντα όταν υπάρχει έξαρση του κοινωνικού Ανταγωνισμού. Όταν η επιθετικότητα και η βία των εξουσιαζόμενων δεν εκδηλώνεται με στρεβλότητα, αλλά με ανεξέλεγκτο και ανταγωνιστικό τρόπο και μέσα, απέναντι στο Κράτος και τις κάθε φορά επιδιώξεις του.

Η συμβολή βέβαια της χριστιανικής θρησκείας αλλά και κάθε θρησκείας στην ειρηνιστική αποβλάκωση και αποχαύνωση είναι γνωστή και μη αμελητέα. Αυτοί άλλωστε που διδάσκουν και παροτρύνουν στην παραιτήση και την ενασχόληση με τα «ουράνια πράγματα» και τα «κατάβαθα της ψυχής», αυτοί που προτρέπουν την εναπόθεση των πιστών στην «Ουράνια Θεότητα» και σ' άλλες τέτοιες μαλακίες, δεν θα ήταν φυσικά δυνατό να μην επαγγέλλονται κάποιου άλλου είδους τάχα «ειρήνη», στηρίζοντας και συμπληρώνοντας το κράτος.

Αυτό που προσπαθούν να κρύψουν το κράτος και οι κάθε λογής αυλοκόλακες του είναι ότι πασχίζουν για

την εξασφάλιση του αποκλειστικού προνομίου να ασκούν βία με τους νόμους τους, τους θεσμούς, τους ένοπλους φύλακες της τάξης τους και της ασφάλειάς τους, τους άθλιους δημοσιογράφους, τους στρατοκράτες και τους παπάδες.

Είναι μια ακόμα προσπάθειά τους να διαχωρίσουν τους καταπιεσμένους σε βίαιους και μη. Να λασπολογήσουν και ν' αμαυρώσουν τις βίαιες απελευθερωτικές προσπάθειες που κλονίζουν την ισχύ τους και ανοίγουν το δρόμο για την κοινωνική απελευθέρωση. Γιατί γνωρίζουν ότι η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ σπάει τα δεσμά της εκμετάλλευσης και καταπίεσης, απεγκλωβίζει από τις κρατικές μέγγαινες και συμβάλλει στην επαναοικειοποίηση των ανθρώπινων χαρακτηριστικών από τα οποία αποστέρει τους καταπιεσμένους η κυριαρχία.

Άλλωστε μέχρι η καταιγίδα της κοινωνικής επανάστασης να παρασύρει οριστικά τις δυνάμεις της ανελευθερίας δεν θα σταματήσει μια διαρκής προσπάθεια απεγκλωβισμού και απεξάρτησης των κοινωνικών κομματιών, που θα την χαρακτηρίζουν πολλές φορές και οι αντιφάσεις και οι παλινδρομήσεις λόγω της κατάστασης επιβολής που υφίσταται η κοινωνία στο σύνολό της.

Πάντως ακόμα και τότε η ειρήνη που επαγγέλλεται και με την μορφή που την επαγγέλλονται οι διάφοροι ειρηνευτάδες δε θα έλθει.

Οι αναρχικοί-ές πιστεύουμε ότι ακόμα και με την καταστροφή του κράτους θα υπάρχουν συγκρούσεις και τριβές, που θα εξηγούνται και θα προσδιορίζονται με τη διάχυση των εξουσιαστικών σχέσεων στον κοινωνικό ιστό στον μακρινή αντιανθρώπινη διαδρομή της κυριαρχίας.

Στο χέρι όμως των επαναστατημένων ανθρώπων θα είναι τότε η ανάπτυξη των ανθρώπινων σχέσεων και της συλλογικής ζωής και η μη δυνατότητα επανακατασκευής του κρατικού ειδώλου.

Η ανθρώπινη και κοινωνική αρμονία θα αναπτυχθεί μέσα από τις συνθήκες ελευθερίας που θα διαμορφώσουν οι άνθρωποι ξεπερνώντας τη φιλοσοφική και κατασκευασμένη έννοια της «ειρήνης».

Εισαγωγή	1
Φυλή - Έθνος - Κράτος	3
Εθνικισμός - Διεθνισμός - Αντιεθνικισμός	15
Η κοινωνική διάσταση του Εθνικοαπελευθερωτικού πολέμου	26
Εθνικιστικός Πόλεμος και Εθνικοαπελευθερωτικός Αγώνας	30
Στρατός: Ένας από τους συστατικούς μηχανισμούς του κράτους	34
Ο κοινωνικός πόλεμος ως πραγματικότητα	44

Η ΑΝΑΡΧΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ
 εκδίδεται από την:
 ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ
 ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ
 ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ
 ΤΗΣ ΑΝΤΙΘΕΣΜΙΚΗΣ - ΑΝΤΙΣΥΝΑΙΝΕΤΙΚΗΣ
 ΑΝΑΡΧΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

ΧΡΟΝΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ
 ΤΕΥΧΟΣ 8-9
 ΙΟΥΝΗΣ 1994

Δρχ. 600